

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

LJUBLJANA, FEBRUAR 1976

Posebna številka — 1/76

GRADIVO

ZA ZBORE

DELAVCEV

Predlog srednjeročnega načrta dela in razvoja TOZD in delovne organizacije »Mercator« Ljubljana, n. sub. o., za obdobje 1976–1980

VSEBINA

- I. Gospodarska in družbenopolitična izhodišča za programiranje razvoja v obdobju od leta 1976–1980
- II. Delovna organizacija »Mercator« — dosežki in bodoči razvoj
 1. Razvoj delovne organizacije »Mercator« od leta 1961–1974
 2. Poglavitni kazalci poslovnega uspeha in zaposlenosti v obdobju od leta 1976–1980
 3. Sirjenje in oblikovanje dejavnosti delovne organizacije »Mercator«
 4. Politika zaposlovanja in družbenega standarda v obdobju od leta 1976–1980
- III. Perspektivni program investicijskih vlaganj v razdobju od leta 1976–1980
 1. Uvod
 2. Metodologija
 - a) plan investicij
 - b) viri financiranja
 3. Obrazložitev tabel (tabele 1–6)
 4. Zaključek
 5. Tabele

I. Gospodarska in družbenopolitična izhodišča za programiranje razvoja v obdobju od leta 1976–1980

Naša dežela spada med tiste, ki so v pojavnem obdobju najbolj napredovale. Prebila se je iz kroga nerazvitih med relativno razvite države, kljub temu pa tako naglo rast spremlja tudi vrsta nasprotij. Zaradi povezanosti našega gospodarstva s svetovnim smo precej občutili tudi probleme, ki so se pojavili v svetovnem merilu, t. j. pomanjkanje energije in hrane.

Po letu 1970 smo zabeležili zelo dinamično rast, ki se je kazala v naraščajoči stopnji rasti družbenega proizvoda, v zadnjih treh letih pred letom 1975 pa so se pojavila tudi neskladja, ki tako intenzivno rast resno ogrožajo. Med poglavitne negativne pojave štejemo predvsem:

- strukturna neusklajenost med proizvodnjo in porabo;
- večanje stopnje odvisnosti našega gospodarstva od uvoza;
- nizka rast investicij;
- padec zaposlenosti;
- stagnacija in padec osebnih dohodkov.

Reprodukcijska sposobnost gospodarstva se je zmanjšala predvsem zaradi inflacije, ki razvrednoti akumulacijo.

Da bi v naslednjem obdobju gospodarstvo stabilizirali in mu omogočili optimalen razvoj, bomo morali stremeti predvsem, da se delo in sredstva čim bolj smotro povezujejo, kar bomo dosegli z razvojem samoupravnega sporazumevanja na vseh ravneh. Ustava in novi zakoni prinašajo vrsto novosti v gospodarsko in družbeno življenje.

Za umiritev stihijskih pojavov bomo dali večji poudarek planiranju na vseh ravneh. Planske obveze bodo imele značaj zakonskih obveznosti, predvidena pa so tudi druga prisilna sredstva za primer, če delovne organizacije svojih delovnih načrtov ne bodo pravočasno izdelale. Ti bodo lahko korigirani le v primeru, če se bo stanje, v katerem je delovna organizacija, spremenilo zaradi objektivnih razlogov.

Povezovanje in združevanje organizacij združenega dela bo proces, ki ga bomo v nadaljnjem obdobju še bolj razvijali in izpopolnjevali. Poleg dosedanjih že ustaljenih oblik združevanja na osnovi določil ustave, predvidevajo načrtovalci razvoja še nove, na širši ravni. Kjer obstaja resnična spodbuda, ki mora izhajati iz združenega dela, se delovne organizacije vključujejo v širše komplekse — v sestavljene organizacije združenega dela in v proizvodno-prometne in reprodukcijske celote (tako naj bi se povezovale predvsem dejavnosti, ki so primarne pomena za razvoj našega gospodarstva — energetika, surovine itd.). Delovne organizacije se povezujejo na tak način zato, ker želijo doseči večji dohodek ob uskladitvi svo-

jih razvojnih načrtov. Te zveze pa ne smejo biti izmišljene, ampak morajo funkcionalno obstajati in moramo razpolagati tudi s potrebno evidenco, ki te zveze dokazuje. Nad takimi povezavami v gospodarstvu naj bi bedele gospodarske zbornice.

Če hočemo doseči bolj umirjeno gibanje gospodarstva, moramo urediti tržne in cenovne odnose. Tudi te bomo regulirali s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem na vseh ravneh (družbenopolitične skupnosti bodo koordinatorji in nosilci te politike). Samoupravni sporazumi in družbeni dogovori s tega področja pa ne bodo urejali samo oblikovanje cen (izbire in uporabe kriterijev za oblikovanje cen, konkretne cene, oblikovanje odnosov med cenami itd.), ampak tudi preskrbo z re-promaterialom in blagom, skupne raziskave razvoja in usmerjevanja naložb, nadzor nad uvozom in izvozom, organizirano nastopanje na trgu itd.). V te dogovore se bodo vključili tudi potrošniki, organizirani v ustrezne delegatske oblike. Urejenost domačega tržišča bodo ustrezni organi spremljali z materialnimi bilancami. Cene se bodo v samoupravnih sporazumih ravnale po stroškovno-dohodkovnem načelu. Poleg tega bomo upoštevali še bodoči razvoj, ki se bo odražal v določitvi stopnje akumulacije. Pri vrsti proizvodov bomo upoštevali še svetovne cene, ki jih bomo po potrebi tudi korigirali, če bodo povzročale motnje na domačem trgu. Za določena področja, npr. kmetijstvo, pa bomo uporabljali sistem zaščitnih cen, z namenom, da doseže ta dejavnost raven, ki jo kot hitro razvijajoče se gospodarstvo po-

VSEBINA

	str.
1. Predlog srednjeročnega načrta dela in razvoja TOZD in delovne organizacije »Mercator« Ljubljana, n. sub. o., za obdobje 1976–1980	1
2. Predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi temeljne banke »Mercator«	8
3. Predlog načrta dela in razvoja TOZD, podjetja in DSP za leto 1976	9
4. Predlog samoupravnega sporazuma o skupnih načelih, o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v temeljnih organizacijah, združenih v »Mercator« Ljubljana, n. sub. o.	16
5. Pravilnik o določanju tajnih podatkov ljudske obrambe in načinu njihovega zavarovanja	25
6. Pravilnik o volitvah in odpoklicu delegacij in delegatov podjetja »Mercator« Ljubljana, n. sub. o.	27

trebujemo. Sistem cen bo moral vsekakor dopolnjevati ustrezen davčni sistem (ne zgolj proračunskega značaja), carinski sistem in sistem potrošniških posojil, ki je često eden izmed činiteljev inflacije. Povezovanje v SOZD, proizvodno-prometne in reprodukcijske celote, bo omogočilo oblikovanje enotnih prodajnih cen, s tem pa delitev dohodka med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami po dejansko vložnem delu.

Nadaljnja faza tržnih odnosov so dohodkovni odnosi. Ti pa zaradi naraščajoče nelikvidnosti ne bodo več temeljili na sistemu fakturirane realizacije — zaradi zastoja v plačevanju — ampak na sistemu plačane realizacije, ki bo še dodatno urejen s sistemom vnovčevanja blagovnih menic za tiste, ki svojega blaga nikakor ne bodo mogli prodajati na podlagi zakonsko predlaganega plačilnega roka. S tem bomo dosegli, da bo iztrebljena finačno nepokrita poraba. Izpopolnili bomo sistem stalne revalorizacije osnovnih in obratnih sredstev in dosegli čim realnejše prikazovanje zalog in terjatev.

Udeleženci monetarno-kreditnega sistema bodo morali izvajati emisijo denarja v skladu z dogovorjeno ekonomsko politiko. Kreditna politika, ki se bo oblikovala s sporazumevanjem, pa mora biti predvsem selektivna. Prvenstvena naloga bank je, da zbirajo prenosna prosta denarna sredstva organizacij združenega dela in prebivalstva in jih plasirajo tam, kjer bodo ta najbolj učinkovita.

Splošne in skupne potrebe bomo financirali na podlagi svobodne menjave dela delavcev v proizvodnih in družbenih dejavnostih, na načelih solidarnosti in vzajemnosti. Relativna udeležba splošne in skupne porabe na dohodku delovnih organizacij naj bi se zmanjšala. Porabo sredstev za te namene naj bi spremljali plansko. Politika obdavčevanja občanov naj bi odpravljala socialne razlike. Financiranje družbenih potreb naj bi uredili z vrsto zakonov in družbenimi dogovori med republikami.

Stalen boj z neskladji v našem gospodarstvu nas sili, da stabilizacijsko politiko vgradimo v vse ostale politike. Zajezi je treba čezmerno splošno porabo in pretiran uvoz in razvijati zato primerne dejavnosti, sekundarne in terciarne pa v okviru možnosti, da bomo zagotovili tolikšno povečanje zaposlenosti, kot ga zahteva naraščanje aktivnega prebivalstva. Za nemoten razvoj bomo morali ohranjati realno vrednost akumulacije in varčevanja in doseči zmanjšan plačilni primanjkljaj.

Pri programiranju našega bodočega razvoja bomo upoštevali predvsem načela, ki so jih izoblikovale družbenopolitične skupnosti v Sloveniji v vrsti resolucij in smernic o tej problematiki. Težnja vseh naprednih sil v republiki je, da se zagotovi skladen razvoj in napredek vseh, ki delujejo v posameznih fazah družbene reprodukcije, posebno neposrednih proizvajalcev.

Z novo ustavno ureditvijo in ostalimi zakonskimi ukrepi je prav njim dana možnost, da tako, kot še nikoli doslej, vplivajo na dogajanja v vsem družbenem in gospodarskem življenju.

II. Organizacija združenega dela »Mercator« — dosednji in bodoči razvoj

1. Razvoj delovne organizacije »Mercator« od leta 1961 do 1974

Delovna organizacija »Mercator« se je uveljavila v trgovinski dejavnosti pred četrto stoletja na območju Slovenije kot grosist. Začetki so bili skromni, saj podjetje »Živila«, kot se je takrat organizacija združenega dela »Mercator« imenovala, ni imela potrebnih prostorov in opreme za svojo dejavnost. Podjetje je po spremembi imena spremenilo svoj sedež in pridobilo nove poslovne prostore. V razdobju od l. 1962—1973 se je njegova dejavnost razširila tudi na druge vrste, in to na trgovino na drobno, predelovalno industrijo, inženiring, gostinstvo in storitve. Integracije so potekale po naslednjem vrstnem redu:

Leto	Ime TOZD, ki se je priključila
1962	Polje, Litija, Špecerija, Emona, Logatec, Grmada, Rožnik, Hrana
1963	Jelka iz G. grada, Straža-Dolenjske Toplice
1964	Metlika, Gradišče-Trebnje, Standard Novo mesto
1965	—
1966	—
1967	Hladilnica, TMI, Preskrba-Tržič
1968	Emba
1969	Investa, Kavarna Evropa
1970	Trgopromet-Kočevje, Idrija
1971	Panonijska-Ptuj, Vrhnika
1972	—
1973	Kavarna Nebotičnik
1974	—
1975	Univerzal-Lendava, Jelka-Ribnica, Slo-ga-Gornja Radgona, Potrošnik-Izbira-Lenart

Po sprejetju nove ustave so se poslovne in obratne enote, vključno z organizacijsko enoto, preoblikovale v temeljne organizacije združenega dela in v delovno skupnost podjetja. Nova organiziranost je s sistemom samoupravnega sporazumevanja doprinesla k čvrstejšim stikom med TOZD.

Osnovni razvojni koncept je bilo čutiti v investicijski usmeritvi. Razširjali smo predvsem maloprodajno mrežo, da bi ostalim dejavnostim, predvsem grosistični in proizvodni, omogočili široko zaledje. Kako se je večalo podjetje, lahko ilustriramo z vrsto podatkov, npr. z velikostjo prodajnih in skladiščnih prostorov, ki so se povečevali s pripojitvami in z novimi investicijami ter z ostalimi kazalci za nekaj let v preteklem desetletnem obdobju:

Prodajni in skladiščni prostori s številom poslovalnic in zaposlenimi delovne organizacije »Mercator«, za obdobje od l. 1961—1974

Leto	skladiščni prostor v engro skladiščih v m ²	skupno število zaposlenih na podlagi vkalk. ur	število poslovalnic
1961	12.713	196	—
1962	13.313	1197	204
1965	14.040	1633	270
1970	42.498	3326	435
1971	42.498	3663	466
1972	42.498	4332	470
1973	47.973	4429	468
1974	52.973	4486	461
1975*	52.973	5243	585

Leto	prodajni prostor v poslovalnicah v m ²	skladiščni prostor v poslovalnicah v m ²
1961	—	—
1962	9.270	7.323
1965	14.000	12.165
1970	27.989	24.257
1971	32.160	25.740
1972	41.457	29.074
1973	41.465	29.121
1974	41.105	28.941
1975*	51.583	40.420

* podatki za 30. 9. 1975

Že ti skopi podatki za nekaj let nam ilustrirajo večanje obsega delovne organizacije »Mercator«, prek integracijskih procesov, do leta 1974 pa tudi z investiranjem. Vendar pa to razdobje sovpadajo tudi s popolnoma spremenjenimi pogoji poslovanja za trgovinsko dejavnost.

Prvi ukrep, ki je zavrnil ta investicijski zagon so bile zamrznjene marže. Ta ukrep, ki traja že od leta 1971, manjša dohodek trgovinskimi organizacijam združenega dela. Razlika v ceni zadošča za kritje stroškov in osebnih dohodkov, akumulacija pa se z nespremenjenim stanjem vedno bolj manjša. Drugi ukrep, ki nas je precej prizadel, je zakon o zagotovitvi trajnih obratnih sredstev (Uradni list SFRJ, št. 39/72), ki zahteva, da morajo biti povprečne zaloge krite z lastnimi in dolgoročnimi sredstvi.

V naši dejavnosti predstavljajo 3/4 obratnih sredstev zaloge, katerih vrednost je v zadnjem času naraščala v tolikšni meri, da jih z že tako siromašno akumulacijo nismo mogli pokriti. Investirale naj bi samo tiste

TOZD, ki so določili tega zakona zadostile, vendar je teh malo in njihova sredstva ne zadoščajo za naložbe večjega obsega. Prizadeli so nas tudi strožji predpisi glede odpisovanja terjatev in zalog, kjer zakonodajalec zahteva, da se med stroške vključijo vse tiste odpisane terjatve v tolikšni višini, v kolikšni meri so že prekoračile zakonsko določen plačilni rok.

Skoraj popolnoma pa je zavrnil našo investicijsko dejavnost četrti ukrep, in sicer predpis o 50% depozitu za vsako negospodarsko investicijo. Ob že tako osiromašenem dohodku pa si kajpak ne moremo privoščiti še tako dragih investicij oziroma za take namene potrebnih lastnih finančnih sredstev v zadostni meri sploh nimamo.

To so razmere, v katerih se je znašla trgovinska dejavnost, ki jo opravlja večina naših TOZD. Ob uveljavljanju novih odnosov v gospodarstvu delovna organizacija »Mercator« upa, da bo sodelovanje dela in sredstev na vseh ravneh omogočilo tudi uspešno delovanje in širjenje trgovinske dejavnosti.

2. Poglavitni kazalci poslovnega uspeha in zaposlenosti v obdobju od leta 1976—1980

Da bi organizacijam združenega dela omogočili oblikovanje poenotnih izhodišč za pravo srednjeročnih planov, je Zavod za planiranje ob pomoči drugih dejavnikov sestavil za vse TOZD v SR Sloveniji poseben anketni list — Program razvoja 1976—80, minimum kazalcev. Te podatke so sprejele tudi skupščine občin, da so lahko načrtovale razvoj na svojem področju. Zbrane podatke so elektronsko obdelali in jih posredovali javnosti. Anketo bodo ponovili z namenom, da se preveri, v kolikšni meri so TOZD svoja predvidevanja uresničile. Poročevalci o rezultatih minimuma kazalcev so posvetili največ pozornosti primarni (energetiki in surovinam) in sekundarni dejavnosti, ker smo na teh področjih najbolj odvisni od uvoza iz tujine in iz drugih republik. Terciarni dejavnosti, kamor štejemo tudi trgovino, je odmerjeno le malo prostora, oz. so obdelovalci ankete posredovali le pičle podatke.

TOZD, ki so vključene v delovno organizacijo »Mercator«, predvidevajo v celoti v letu 1980 okoli 5700 zaposlenih oziroma 10% povečanje, glede na stanje leta 1975. Najbolj se bo povečalo število zaposlenih v tistih TOZD, ki načrtujejo povečanje svoje dejavnosti. Realizacija se bo povečala v obdobju 1975—80. leta za 54% v celoti, po TOZD pa je to povečanje različno, od indeksa 110 v Kavarni Nebotičnik, do indeksa 178 v TOZD Univerzal-Lendava. V tabeli prikazujemo rast poglavitnih kazalcev poslovanja po TOZD za razdobje 1975—80, ki so povzeti iz minimuma kazalcev, ki so jih izdelale same TOZD.

Indeksi za obdobje 1980/75 za: celotni dohodek, amortizacijo (minimalno in povišano), pogodbene in zakonske obveznosti, dohodek za razdelitev, bruto OD in skladi s povprečno zaposlenimi po TOZD.

(Vir: program razvoja 1976—80; minimum kazalcev).

TOZD	celotni dohodek	amortizacija	dohodek za razdelitev	pogodb. in zak. obvez.	bruto OD	posl. skladi	povpreč. zaposleni
Polje	160	161	152	149	171	103	127
Logatec	155	155	161	139	175	113	112
Litija	150	150	158	150	171	107	99
Jelka	150	107	150	145	156	160	—
Beograd	150	128	154	146	158	—	100
Grmada	165	122	165	159	176	110	112
Špecerija	155	135	154	153	166	118	109
Emona	155	124	155	147	160	140	106
Hrana	155	117	155	143	162	131	107
Vrhnika	155	121	160	154	164	165	107
Grosist	150	138	147	148	162	95	110
Rožnik	150	120	150	149	145	202	104
Metlika	142	171	128	134	119	146	107
Gradišče	154	139	157	174	157	149	105
Standard	155	149	174	156	165	301	122
Preskrba	151	133	152	174	135	238	106
Idrija	159	112	178	386	150	505	101
Trgopromet	147	150	154	150	155	159	107
Panonijska	154	125	154	222	128	78	104
TMI	155	153	159	158	157	164	106
Emba	142	143	141	132	138	165	114

TOZD	celotni dohodek	amortizacija	dohodek za razdelitev	pogodb. in zak. obvez.	bruto OD	posl. sklad	povprečje zaposlenih
Investa	159	100	131	169	106	124	112
Hladilnica	151	148	164	152	205	108	109
Kavarna							
Evropa	154	129	151	233	121	397	183
Nebotičnik	110	156	107	115	108	96	100
Univerzal							
Lendava	178	199	176	236	191	29	130
Ribnica	179	112	175	226	158	163	117
Potrošnik							
Izbira	175	185	175	175	170	196	151
Sloga Gor.							
Radgona	154	139	157	174	157	149	110
del. organ.							
Mercator	154	139	157	174	157	149	110
trgov. dejav.							
SRS	179	214	—	—	175	181	124

Dinamika rasti posameznih kazalcev je manjša, kot pa jo predvidevajo načrtovalci v okviru trgovinske dejavnosti. Letne stopnje rasti za delovno organizacijo »Mercator« so manjše kot 10 %, za trgovinsko dejavnost pa so nad 10 %.

Element	Letna stopnja rasti 1975—80 v %	
	za dejavnost trgovine	del. org. Mercator
celotni doh.	12,3	8,7
bruto doh.	12,8	9,2
amortizacija	16,5	6,7
osebni doh.	11,8	9,3
poslovni skl.	12,6	8,2
zaposlenost	4,5 trg. na drobno	
	3,0 trg. na debelo	1,8
produktivnost	3 trg. na drobno	7,3
	6 trg. na debelo	

Indeks bruto dohodka (dohodka za razdelitev in amortizacijo) je za trgovino SRS 183, za delovno organizacijo »Mercator« pa je indeks 1980/75 = 155.

Verjetno planirani kazalci nē pomenijo zastajanja TOZD v primerjavi z aktivnostjo trgovine v SR Sloveniji, ampak določeno previdnost. Če se bodo naša stabilizacijska predvidevanja uresničila, potem moramo vsekakor pričakovati, da bodo letne stopnje rasti manjše.

Načrtovalci razvoja v obdobju 1976—80 predvidevajo ponovno rast investicijskih vlaganj v trgovinski dejavnosti, ker bo pomanjkljiva oskrba tržišča dosegla kritično mejo. Če trgovske mreže ne bomo razvijali v skladu s potrebami, bo prizadet tudi razvoj določenih vrst proizvodnje. Prav tako predvidevajo, da bodo trgovske organizacije povečale delež zaloga, ki ga imajo v celotnih gospodarskih zalozah od sedanjih 26 % na 32 %. Vprašljivo pa je, kako bo ta delež trgovina dosegla v gospodarskih razmerah, ki vladajo sedaj. Nujna bo povezava s proizvodnimi organizacijami.

Predvidevanja trgovinskih TOZD so v SR Sloveniji nad globalno oceno, ki so jo podali strokovnjaki ustreznih strokovnih institucij v okviru republike. Načrtovalci tudi menijo, da je večina TOZD trgovinske dejavnosti izhajala iz pričakovanega položaja na tržišču in ocene gibanja proizvodnje, premalo pa so izhajale iz rasti kupne moči prebivalstva in drugih oblik porabe. Na ožjem slovenskem področju naj bi se v naslednjem obdobju razvijale predvsem trgovina z živili, zlasti s kmetijskimi pridelki, v jugoslovanskem in svetovnem merilu pa bi se slovenska trgovina usmerila na trgovanje z industrijskimi izdelki.

3. Širjenje in oblikovanje dejavnosti delovne organizacije »Mercator«

Za plansko obdobje, ki sledi, moramo določiti pglavni razvojni koncept, ki se bo opiral predvsem na naslednje temelje:

1. Sodelovanje in tesnejše povezovanje s proizvodnjo. Urejanje medsebojnih odnosov med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami s samoupravnimi sporazumi bo prineslo ekonomske koristi za vse udeležence

sporazumevanja, poleg tega pa omogočilo boljšo založenost trga, po drugi strani pa učinkovitejši razvoj samih preskrbovalcev potrošnikov. Načrtovanje in usklajevanje razvoja vseh udeležencev nam bo zagotavljalo optimalne poslovne rešitve in racionalno porabo sredstev. Dohodek, ki ga bodo udeleženci sporazumevanja ustvarili, se bo delil enakopravno med vse sodelujoče, na podlagi enotnega načina oblikovanja cen.

Sodelovali naj bi v okviru naslednjih blagovnih skupin:

- osnovna živila,
- meso, mesni izdelki, ribe in ribje konzerve;
- sadje in zelenjava (sveže in konzervirano);
- začimbe, juhe in praškasti proizvodi;
- konditorski izdelki;
- pijače;
- mleko in mlečni izdelki;
- tobačni izdelki;
- pralna in čistilna sredstva ter sorodno blago;
- tekstilna konfekcija in metraža;
- perilo in trikotaža;
- tehnično blago in gradbeni material;
- pohištvo;
- galanterija in pozamenterija;
- kozmetika;
- usnje, čevlji in guma;
- papir.

Živila v širšem smislu (prvih 7 grup) predstavljajo približno 50 % od celotnega prometa v trgovini na drobno in okoli 60 % od celotnega prometa v trgovini na debelo pri delovni organizaciji »Mercator«. Drugo večjo skupino pa predstavljajo tekstil in tekstilni izdelki (v trgovini na drobno okoli 14 %, v trgovini na debelo pa 11,5 %). Izračunani deleži so na podlagi podatkov za leto 1974. Ostale blagovne skupine predstavljajo le dopolnitev izbora, udeležba v skupnem prometu pa ne predstavlja pomembnega deleža. Glede na tako sestavo prometa se bomo povezovali predvsem z organizacijami združenega dela z živilsko-predelovalnega območja, ki je povezano tudi s kmetijsko dejavnostjo. Z učinkovitejšo raziskavo trga in ostalimi poslovnimi ukrepi bomo skrbeli predvsem za bolj kakovostno in bolj pestro preskrbo v naših poslovalnicah, obenem pa preprečili prekomerno rast zaloga zaradi preširoke izbire pri določeni vrsti proizvodov.

2. Izgradnja in modernizacija grosistične mreže, ki predstavlja osnovo za razširitev trgovske mreže, kar je pogojeno predvsem z izgradnjo novih skladiščnih zmogljivosti:

3. Dograjevanje maloprodajne mreže (z integracijami in z investicijami). Trgovina na drobno se bo še nadalje ukvarjala z osnovno preskrbo prebivalstva, tudi na podeželju, kjer ni v bližini večjih naselij. Z bolj organizirano preskrbovalno mrežo bomo razvijali našo prodajno mrežo s širšo izbiro (poleg živil bodo v ponudbi nastopali še izdelki neprehrambenega značaja, ki jih potrošnik pogosto potrebuje v vsakdanjem življenju). V večjih urbaniziranih centrih pa se bodo poslovalnice specializirale predvsem na področju živil (delikatese).

4. Razvoj mesne predelovalne industrije, ki je tudi ena izmed naših TOZD, se bo usmerila predvsem v izgradnjo zmogljivosti za finalizacijo izdelkov in modernizacijo proizvodnje. Približno 50 % proizvodnje TMI se proda v maloprodajni mreži delovne organizacije »Mercator«, zato ta TOZD želi v bodočnosti še tesnejšo povezavo s TOZD trgovinske dejavnosti. S samoupravnim sporazumevanjem bi uskladili razvojne zamisli, poenotili nabavno-prodajno politiko in poskrbeli, da bi v praksi v večji meri uporabljali tehnične in znanstvene dosežke.

5. Živilska industrija svojih zmogljivosti ne bo bistveno širila, pač pa bo popestrila izbiro svojih izdelkov in se usmerila predvsem na širjenje prodajnih poti. Možnosti za plasiranje izdelkov se zožujejo zaradi rastoče konkurence, zato odloča o uveljavitvi na trgu cena in pa privlačnost izdelka. Uvajanje moderne tehnologije v proizvodnjo prehranbenih izdelkov bo omogočilo oblikovanje izdelkov, ki bodo tako kakovostni, da bodo zlahka našli kupce.

6. Obrat zaščitnih sredstev, ki posluje v sklopu TOZD Panonija, pa bo svoje proizvodne zmogljivosti povečal, ker tržišče za to vrsto izdelkov še ni zasičeno. Poleg tega pa je v okolici še precej ljudi, ki bi se radi zaposlili.

Pri neposrednem delu v poslovalnicah in skladiščih pa se bomo usmerili predvsem na:

a) modernizacijo poslovanja. To bomo dosegli predvsem z naložbami v izboljšavo opreme lokalov pa tudi z boljšo organizacijo dela.

b) vsestransko kontrolo stroškov. Dopuslili naj bi nastajanje le tistih stroškov, ki so objektivno upravičeni.

c) kontrolo zalog. Obseg zalog vsekakor ne bi smel siromašiti izbire, ampak bi moral biti usklajen z možnostjo financiranja obratnih sredstev.

Planirana izhodišča za SR Slovenijo glede na trenutno stanje v gospodarstvu terciarno dejavnost nekoliko zanemarjajo in se v večji meri posvečajo primarni. Menimo, da tako stališče ni docela pravilno, ker pomeni razvoj naše dejavnosti predvsem za politiko zaposlovanja pomemben činitelj.

Trgovinski dejavnosti je treba v nadaljnjem obdobju zagotoviti položaj v razvoju gospodarskih dejavnosti, kakršnega zahteva usklajen napredek celotnega gospodarstva. Stremimo za boljšo preskrbo prebivalstva, ki pa je ne bomo dosegli, če se ne bodo spremenili pogoji investiranja, in če sama družba ne bo voljna prek poslovnih bank v večji meri, s kreditiranjem, vplivati na panogo, v katero smo vključeni.

4. Politika zaposlovanja in družbenega standarda v obdobju od leta 1976—1980

TOZD v okviru delovne organizacije »Mercator« delujejo na različnih območjih Slovenije, kjer je tudi problematika zaposlovanja različna. Na nekaterih območjih se srečujemo s presežkom delovne sile, drugod s primanjkljajem. V skladu s takim stanjem bi bilo potrebno skleniti samoupravne sporazume, ki bi omogočili delavcem, ki predstavljajo presežek na določenih področjih, zaposlitev v TOZD, kjer delavcev primanjkuje. Seveda pa je taka politika zaposlovanja povezana tudi s pripravo ostalih pogojev za življenje zaposlenih. Pretehtati bo treba tudi vse možnosti za naložbe na nerazvitih področjih.

Iz minimuma kazalcev smo uporabili podatke o kadrovske sestavi v letu 1980, v primerjavi z letom 1975:

Indeksi rasti za obdobje 1980/75 po poklicni usposobljenosti za delovno organizacijo »Mercator«

(Vir: program razvoja 1976—1980, minimum kazalcev)

Poklicna usposobljenost	1975	1980	Indeks 1980/1975
1. Končana ali nedokončana osn. šola (priuč. doba krajša od 3 mes.)	310	305	98
2. Končana ali nedokončana osn. šola (3—6 mes. priuč. dobe)	318	325	102
3. Osnov. šola (priuč. doba daljša od 6 mes. ali tečaj)	463	488	105
4. 2—3-letna srednja poklicna šola (izpit za KV delavca)	3170	3501	110
5. 4—5-letna srednja šola	824	905	110
6. Višja šola	86	103	120
7. Visoka šola	37	54	146
Od zaposlenih:	5208	5681	109
8. Pripravniki	23	37	161
9. Ženske	3339	3594	108
10. % žensk v skupnem številu zaposlenih	64,11 %	63,26 %	

Podatki kažejo, da ne predvidevajo TOZD tolikšne rasti zaposlenosti, pač pa izboljšanje kvalifikacijske sestave (indeks 1980/75 za skupino z visokošolsko izobrazbo je 146). Ker predvidevajo rast te vrste kadrov, bo tudi pripravnikov v letu 1980 več kot v letu 1975.

Trgovski poklic postaja vedno bolj »ženski« (ob tem velja navesti, da je v SRS zaposlenih kar 76 % žensk med 20.—30. letom). Zato bo potrebno predvsem izboljšati pogoje dela in modernizirati poslovanje, da bi lahko zaposlene ženske delo zmoгле. Z zaposlenostjo žensk se vedno bolj zaostruje tudi problematika otroškega varstva, ki je ne rešujemo dovolj hitro.

Za naložbe v družbeni standard bodo TOZD v »Mercatorju« v letu 1980 namenile za 36 % več kot v letu 1975. Naložbe bomo usmerili predvsem v razne oblike regresov, ki naj pripomorejo k odpravljanju socialnih razlik, pa tudi v dejavnosti, ki skrbijo za rekreacijo delavcev. Večina TOZD bo del sredstev skupne porabe namenila tudi za druge dejavnosti kot: otroško varstvo, kulturna dejavnost, zdravstveno varstvo itd. Sredstva, ki bodo uporabljena za te namene, so vsekakor odvisna od planiranega dohodka, ker pa ta ni velik, bodo tudi zneski za te namene manjši, kljub temu da bodo potrebe vedno bolj naraščale.

Stanovanjska gradnja je eden od pomembnih dejavnikov gospodarskega razvoja, hkrati pa zelo pomembna prvina življenjskega standarda delovnih ljudi. Temeljna naloga na tem področju naj bo nadaljevanje intenzivne gradnje, tako da bi ob koncu prihodnjega petletnega obdobja v glavnem odpravili stanovanjski primanjkljaj ter nadaljnjo gradnjo prilagodili potrebam novih gospodinjstev. Povečati bo potrebno predvsem število družbenih najemnih stanovanj, kar je v skladu z začrtano politiko hitrejšega reševanja stanovanjskih vprašanj delavcev z nižjimi osebnimi dohodki in mladih družin. Prav tako se moramo zavzeti, da bi ljubljanske TOZD namenile del sredstev za stanovanjsko gradnjo, za skupno reševanje stanovanjskih problemov delavcev, zaposlenih v TOZD na področju mesta Ljubljane.

Kot je že omenjeno, TOZD predvidevajo povečanje naložb v družbeni standard za okoli 7 % letno. Del teh sredstev je nujno, da se osredotoči na povečanje zmogljivosti v počitniškem domu Dajla, tako da bi ta dom postal osrednji rekreacijski center delovne organizacije »Mercator«.

Dosedanja razvejanost družbenih dejavnosti in parcialno reševanje vsake posebej, je v preteklosti omejevalo kompleksen vpogled v dejansko soodvisnost socialne in gospodarske sfere. Z ustanovitvijo samoupravnih interesnih skupnosti na osnovi nove ustave so ustvarjeni pogoji za dejanski vpliv delavcev in občanov na programe in razvoj družbenih dejavnosti. To pa so možnosti za večjo učinkovitost, kakovost in prihranke. Razvoj delegatskega sistema in uresničevanje menjave dela v samoupravnih interesnih skupnostih bosta nedvomno prispevala k razvoju obstoječega dela in storitev družbenih dejavnosti (otroško varstvo, vzgoja in izobraževanje, kultura, telesna kultura).

Z novo ustavo smo se dogovorili za vsebinsko globoko družbeno preobrazbo, predvsem glede samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. V samoupravni praksi delavcev so dozoreli pogoji, da opustimo nekatere preživele oblike in načine samoupravnega urejanja teh odnosov, ki so že postali ovira poglobljanju in širjenju naše idejnopolitične zasnove razvoja samoupravljanja. Prišli smo do zavestnega spoznanja, da smo najbolj uspešni pri razreševanju nastajajočih družbenih protislovij s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem, torej na zavestnem spoznanju samoupravljalcev in manj s silo zakonov in administrativnih ukrepov. To spoznanje bo treba v bodoče še bolj razviti in še jasneje opredeliti samoupravni položaj delavcev v TOZD in določiti, kako uresničevati svoje neodtujljive pravice z osebnim izjavljanjem in kako prek delegatov v vse smeri njihove delegatske povezanosti.

Krajevne skupnosti so z novo ustavo dobile nove funkcije in jasno opredeljene skupne interese delavcev, kar pomeni, da ne mo-

remo obravnavati skupnih interesov delavcev, delovne organizacije ločeno od interesov, ki jih želijo uveljaviti v krajevni skupnosti, to je v samoupravno organiziranem območju, kjer prebivajo ali delajo, ali oboje.

Poleg neposrednih delegatskih vezi, ki jih uveljavljajo delavci delovne organizacije s KS, na območju katere delajo in ki zagotavljajo uresničevanje celovitosti interesov delavcev in delovnih ljudi na določenem območju, pa se delavci v delovni organizaciji prav tako povezujejo prek svojih delegatov v krajevni organizaciji SZDL v posameznih KS in s tem z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami zagotavljajo njeno enotno frontno vlogo. V takšni krajevni organizaciji se politično opredeljujemo in dogovarjamo o rešitvi posameznih vprašanj na najboljši mogoči način. Tu pa gre v prvi vrsti za področja otroškega varstva, zdravstvenega varstva, prosvete in kulture, telesne kulture in rekreacije, komunalne ureditve itd.

Za samoupravno uresničevanje vseh teh skupnih interesov, ki jih želimo uresničiti v KS, pa je treba omogočiti ekonomsko osnovo. Gre dejansko za to, da delavci v združenem delu namenimo del ustvarjenega dohodka za delovanje tistih KS, v katerih prebivamo, solidarno vsi skupaj pa za tiste KS, katerim tako namenjena sredstva ne bi omogočala normalnega delovanja. To se bo reševalo s samoupravnimi sporazumi, ki so že v razpravi.

III. Perspektivni program investicijskih vlaganj v razdobju od leta 1976—1980

1. Uvod

»Mercator« je od leta 1962, ko se je začel proces integracij, do 1974 zgradil 34 novih prodajalnih in skladišni prostor v skupni površini 32.582 m², kar znaša po nabavni vrednosti okoli 180 mio din. Vse te investicije so se realizirale na podlagi združenih sredstev vseh TOZD, razen TOZD »Trgopromet« in »TMI«. Le-ta je lastna sredstva uporabljala za rekonstrukcijo svoje tovarne. S svojimi sredstvi in pridobljenimi krediti je zgradila tovarno tudi TOZD »Emba«. V skladu s samoupravnim sporazumom o združenju v podjetje »Mercator«, Ljubljana, n. sub. o., je bil opravljen tudi prenos objektov na posamezne TOZD. Pretežni del združenih sredstev in kredita (pogodba z »Ljubljansko banko« o vezavi sredstev št. 1.483/69 z dne 2. IV. 1969) je bilo vloženo v maloprodajno mrežo, in to v glavnem do leta 1971 — razen že prej začelih investicij — ko se je začelo plansko razdobje in so bile uvedene ostre restriktivne mere, usmerjene na stabilizacijo družbenih in gospodarskih gibanj. Ti ukrepi so postavili trgovino v težje razmere gospodarjenja in ji omejili možnost ustvarjanja lastne akumulacije za razširjeno reprodukcijo. To so npr.: zamrznjene marže, depozit, zakon o trajnih obratnih sredstvih in podobno. Iz omenjenih razlogov v zadnjih letih nismo realizirali nobene večje investicije oziroma novogradnje. Večino razpoložljivih sredstev smo vložili v adaptacije in zamenjavo obstoječih zmogljivosti, česar nismo zanemarili tudi v času največje ekspanzije.

Po drugi strani je moral biti popravljen program razvoja od leta 1971—1975 oz. so nekatere že začete investicije ostale nedokončane (Celje, Kranj, centralno skladišče, skladišče Idrija).

2. Metodologija

Kljub temu, da so v uvodu omenjeni ukrepi (zamrznjene marže, zakon o trajnih obratnih sredstvih) še vedno v veljavi — obveznega depozita, ki ga določa zakon o depozitu pri investicijskih vlaganjih v negospodarske in neproizvodne dejavnosti, smo bili medtem oproščeni (Uradni list SFRJ, št. 55 z dne 21. novembra 1975) — pri izdelavi perspektivnega programa investicijskih vlaganj nismo izhajali iz izhodišča, v kakršnem je trgovina danes. Predvidevali smo, da se bo našla ugodnejša sistemska rešitev, ki bo stanje bistveno spremenila. Ustrezno temu bi tudi izdelovali prioriteto listo letnih programov — seveda v skladu s srednje-ročnim načrtom, ki bi se z ozirom na kon-

kretni ukrep, investicijsko sposobnost in razpoložljiva finančna sredstva realiziral oziroma odložil na kasnejše obdobje.

Z druge strani je še naprej predvideno združevanje finančnih sredstev, in sicer v obliki, kakor je v danem razdobju najbolj primeroma, ekonomično in učinkovito.

Samo metodologijo smo razdelili v dve glavni skupini:

a) **plan investicij:** tu so upoštevani predvsem naslednji elementi:

— investicije, ki jih je že sprejel SDS, a še niso realizirane;

— upoštevane so bile investicije, katere so planirale posamezne TOZD na podlagi sklepa komisije za pripravo srednjeročnega načrta dela in razvoja TOZD in podjetja, na sestanku dne 25. septembra 1975;

Le-ta je namreč ugotovila, da je prvoten osnutek plana investicij preširok in ga je treba postaviti v realne okvire.

— upoštevani so predlog strokovnih služb; prioriteta lista investicij na področju mesta Ljubljane in posameznih regij z ozirom na urbanistične programe družbenopolitičnih skupnosti ob upoštevanju činitelja ekonomičnosti in rentabilnosti.

b) **virji financiranja:**

— 50 % lastna akumulacija, to so združena finančna sredstva vseh TOZD,

— 50 % krediti bančnih zavodov, izvajalcev, poslovnih partnerjev iz skupnega dohodka, ustvarjenega v sodelovanju industrije in trgovine ter družbenopolitičnih skupnosti.

Ta sestava financiranja se lahko v letnem planu investicij oziroma pri sklenitvi ustreznih pogodb o združevanju sredstev spremeni, odvisno pač od višine lastne akumulacije in možnosti pridobitve kreditov, čeprav je globalni srednjeročni načrt programiran po zgoraj omenjenih virih.

Kljub temu, da bomo morda morali pričeti realizacije perspektivnega programa investicij prenašati v kasnejša obračunska obdobja, pa je treba opozoriti, da je nujno del sredstev usmeriti v investicije in pripravo projektov. To pa zato, da ob možni spremembi stanja na področju investicij v trgovinski dejavnosti ne bomo ostali nepripravljeni ter pustili prostor drugim.

3. Obrazložitev tabel

Tabela 1: Plan investicij po posameznih TOZD v letih 1976—80.

V tabeli so prikazane prioritete predvidene investicije po posameznih TOZD po letih 1976—80 in skupaj. Posredovale so nam jih same TOZD na podlagi sklepa sestanka komisije za pripravo predloga srednjeročnega načrta dela in razvoja TOZD in podjetja, z dne 25. septembra 1975. Za tiste TOZD, ki programa niso poslale, pa smo gradivo črpali iz osnutka predloga investicijskih vlaganj, ki je bil narejen decembra lanskega leta, in katerega so sprejele vse TOZD. Tudi predračunske vrednosti smo ocenili glede na kalkulacije samih TOZD, v nasprotnem pa smo za predvidene površine po posvetovanju s strokovnjaki TOZD »Investa« planirali ceno 1 m² — 15.000 din. V tem znesku je zajeto zemljišče, dokumentacija, načrti, prispevki, gradbena dela in oprema.

V tabeli so zajete vse tiste predvidene investicije, za katere menimo, da so najbolj v skladu s 27. členom samoupravnega sporazuma o združenju v podjetje »Mercator«, Ljubljana, n. sub. o.

Vse te investicije predstavljajo v tem razdobju zaokroženo celoto, razen gradnje novega centralnega skladišča, katerega pričetek gradnje je načrtovan za leto 1979 in bi se glavna problematika potrebnih finančnih sredstev pojavila po letu 1980.

Predlog utemeljujemo s tem, da se tudi v visoko razvitih državah za gradnjo tako velikega, z moderno tehnologijo opremljenega objekta pripravljajo načrti, dokumentacija in programi najmanj 2—3 leta (npr. »MIGROS« v Švici).

V tej tabeli niso zajete nekatere investicije, katere pa so programirale posamezne TOZD. Tu gre predvsem za odkup raznih manjših prodajalnih, razširitve in adaptacije ter nabavo in zamenjavo opreme. Menili smo, da naj se te investicije pokrivajo iz nezdružene akumulacije samih TOZD, oziroma iz

investicijskega vzdrževanja. Od večjih postavk gre predvsem za:

— pri TOZD »Standard« — gradnja predvidenega novega engro skladišča bo realizirana v glavnem v letu 1981 in 1982;

— pri TOZD »Idrija« — postavitve novih SP v Idriji. Mnenja smo, da obstoječe zmogljivosti v Idriji — morda z manjšimi adaptacijami — zadoščajo za osnovno preskrbo prebivalstva v tem razdobju.

V zvezi s to tabelo opozarjamo, da so tu predvidene investicije na daljšo dobo, ter da bodo možni ali nujni razni premiki. Letni operativni plan in konkretna prioriteta lista pa mora biti pogojena z naslednjimi:

— TOZD nosilec investicije mora imeti pozitiven TOS obrazec (seveda, če bo obstoječi zakon še v veljavi);

— pripravljeno mora biti vse potrebno za realizacijo posamezne investicije (zemljišče, načrti, dokumentacija, soglasja itd.);

— izdelan mora biti elaborat o rentabilnosti in ekonomičnosti, iz katerega je razvidno, kaj nam bo določena investicija prinesla;

— TOZD dolžnice iz skupnih vlaganj v preteklosti in ki so programirale nadaljnja investicijska vlaganja v letih 1976—80, morajo redno poravnovati obveznosti po 113. členu samoupravnega sporazuma o združenju v podjetju »Mercator«, Ljubljana, n. sub. o. Tu gre za TOZD »Idrija« in »Panonija«.

Tabela 2: Planirana akumulacija za investicije po posameznih TOZD v letih 1976—80.

Tu je podana planirana akumulacija oziroma razpoložljiva sredstva za združevanje po posameznih TOZD po letih 1976—80 in skupaj. Osnova za izračun je bila akumulacija za investicije po zaključnem računu leta 1974. V njej so zajeta poslovna sredstva — del za druge namene — ter povišana in amortizacija po predpisanih stopnjah — minimalnih. To akumulacijo smo za leto 1975 ocenili z indeksom 110, v naslednjih letih pa naj bi bil trend rasti 12%. Le-ta je ocenjen na podlagi načel, ki so jih izoblikovale družbenopolitične skupnosti in poslovno združenje za trgovino v vrsti resolucij in smernic za izdelavo srednjeročnega programa razvoja od leta 1976—80 in upošteva z novimi predvidenimi investicijami dodatno ustvarjeno akumulacijo.

Tabela 3: Viri financiranja predvidenih investicij v letih 1976—80.

Iz podatkov po potrebnih finančnih sredstvih za realizacijo predvidenih investicij v letih 1976—80, prikazanih v tabeli 1, smo napravili konstrukcijo virov financiranja, in sicer:

— 50% lastna akumulacija oziroma združena finančna sredstva,

— 50% krediti bančnih zavodov, izvajalcev, poslovnih partnerjev in družbenopolitičnih skupnosti.

Opomba: Pri virih financiranja smo za vse TOZD zavzeli omenjeni kriterij in nismo upoštevali t.i. »ostalih« virov, ki so jih planirale nekatere TOZD, ker je to nekako že zajeto v 20% kreditih izvajalcev, poslovnih partnerjev in družbenopolitičnih skupnosti. Združena sredstva pa so v sestavi posebej obdelana.

Tabela 4: Obveznosti iz naslova investicij v letih 1976—80 — potrebna združena finančna sredstva.

Tu so prikazane vse obveznosti iz naslova investicij oziroma potrebna finančna sredstva za združevanje po naslednjih elementih:

— lastna udeležba pri investicijah;

— plačilo anuitet za že realizirane investicije iz skupnih naložb. Tu gre za investicije v preteklih letih;

— obveznosti samih TOZD,

— plačilo anuitet za nove predvidene kredite.

Tabela 5: Potrebna sredstva za združevanje v letih 1976—80 in ostanek akumulacije za »lastno uporabo«.

V tem prikazu so združeni podatki za podjetje kot celoto iz tabele 2 — planirana akumulacija za investicije — in iz tabele 4 — potrebna sredstva za združevanje.

Iz razlike je razviden ostanek akumulacije za »lastno uporabo«. Primerjava je izdelana

Tabela 1

PLAN INVESTICIJ PO POSAMEZNIH TOZD V LETIH 1976 DO 1980

Zap. št.	TOZD	Predvidena investicija	Predvidena kvadratura	1976	Ocena predračunske vrednosti v 000 din				Skupaj
					1977	1978	1979	1980	
1.	POLJE	SP Zalog	600	9.000	—	—	—	—	9.000
2.	LOGATEC	SP Logatec	600	4.500	4.500	—	—	—	9.000
3.	LITIJA	SP Rozmanov trg	400	—	3.000	3.000	—	—	6.000
4.	JELKA	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	BEOGRAD	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	GRMADA	SP Vižmarje	400	6.000	—	—	—	—	6.000
		SP Črnuče	400	—	—	3.000	3.000	—	6.000
		SP Koseze	600	—	4.500	4.500	—	—	9.000
		SP SS-7, Siška	600	—	—	—	5.000	5.000	10.000
		SP Dravljje	—	—	—	—	—	—	—
		— dograditev	200	2.500	—	—	—	—	2.500
		S k u p a j	2.200	8.500	4.500	7.500	8.000	5.000	33.500
7.	HRANA	SP Trnovo	530	10.000	—	—	—	—	10.000
		SP Vnanje gor.	300	—	3.200	—	—	—	3.200
		SP Grosuplje	—	—	—	—	—	—	—
		— adaptacija	—	—	1.200	1.200	—	—	2.400
		SP Horjul	300	—	—	—	1.600	1.600	3.200
		S k u p a j	1.130	10.000	4.400	1.200	1.600	1.600	18.800
8.	EMONA	SP Kozarje	600	—	—	—	4.500	4.500	9.000
9.	SPECERIJA	SP Zadobrova	600	—	9.000	—	—	—	9.000
		SP Fužine I	600	—	—	—	4.500	4.500	9.000
		S k u p a j	1.200	—	9.000	—	4.500	4.500	18.000
10.	VRHNIKA	Blagovnica	1.000	5.000	10.000	—	—	—	15.000
11.	GROSIST	Centr. skladišče (I. faza do I. 1980)	32.000	—	—	—	20.000	30.000	50.000
12.	ROŽNIK	SP Ruski car	600	9.000	—	—	—	—	9.000
		SP Rožanska — adapt.	—	—	3.000	—	—	—	3.000
		S k u p a j	—	9.000	3.000	—	—	—	12.000
13.	METLIKA	Železnina in gradb. material	400	—	6.000	—	—	—	6.000
		Skladišče — izdelava inv. programa	—	—	120	—	—	—	120
		S k u p a j	400	—	6.120	—	—	—	6.120
14.	GRADIŠČE	Delikatesna prodajalna	100	—	—	—	750	750	1.500
		Veliki Gaber	100	875	—	—	—	—	875
		S k u p a j	200	875	—	—	750	750	2.375
15.	STANDARD	Blag. dograd.	700	—	—	10.000	—	—	10.000
		PC Drska	500	6.000	—	—	—	—	6.000
		PC Na cesti herojev	500	—	—	—	—	7.000	7.000
		S k u p a j	1.700	6.000	—	10.000	—	7.000	23.000
16.	PRESKRBA	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	IDRIJA	Skladišče	3.000	—	5.000	10.000	—	—	15.000
		Salon pohištva	480	—	—	—	2.500	2.500	5.000
		S k u p a j	3.480	—	5.000	10.000	2.500	2.500	20.000
18.	TRGOPROMET	Trgovina za avto dele	600	—	3.500	3.500	—	—	7.000
		Kl. trg. Trata	150	—	—	—	1.400	—	1.400
		Kl. trg. Stara cerkev	120	—	—	—	1.500	—	1.500
		Skladišče pohištva	200	—	—	—	—	2.000	2.000
		S k u p a j	1.070	—	3.500	3.500	2.900	2.000	11.900
19.	PANONIJA	Market Gorišnica	600	8.000	—	—	—	—	8.000
		ERC	—	2.600	3.180	2.490	—	—	8.270
		S k u p a j	600	10.600	3.180	2.490	—	—	16.270
20.	TMI	Nova vamparna in črvarna	—	1.200	1.200	—	—	—	2.400
		Rekonstrukcija gar. prostorov za sušilnice trajnih izdelkov z opremo	—	2.850	2.000	—	—	—	4.850
		Dopolnitev in izmenjava dotrajanih strojev	—	—	1.350	1.350	—	—	2.700
		Dopolnitev avtoparka — hladilni kamioni	—	—	1.000	1.500	—	—	2.500
		Rekonstrukcija klavnice v sistemu linijskega klanja	—	—	—	—	4.380	4.380	8.760
		Pršutarna	1.200	2.300	10.000	—	—	—	12.300
		S k u p a j	1.200	6.350	15.550	2.850	4.380	4.380	33.510
21.	EMBA	Razna oprema	—	1.000	—	—	—	—	1.000
		Proizvodna linija in oprema	—	—	12.200	—	—	—	12.200
		Proizvodna linija, klimatsko skladišče embalaže in oprema	—	—	—	11.880	—	—	11.880
		Klimatsko skladišče embalaže in oprema	—	—	—	—	9.800	—	9.800
		Proizvodna linija, industrijski tir in oprema	—	—	—	—	—	12.200	12.200
		S k u p a j	—	1.000	12.200	11.880	9.800	12.200	47.080

Zap. št.	TOZD	Predvidena investicija	Predvidena kvadratura	Ocena predračunske vrednosti v 000 din					Skupaj
				1976	1977	1978	1979	1980	
22.	INVESTA	Skladišče, Ljubljana, Slovenčeva ulica	2.002	9.050	—	—	—	—	9.050
23.	HLADILNICA	Pakiranje zmrznjene zelenjave in drugih artiklov	—	1.000	—	—	—	—	1.000
		Nadzidava pisarniških prostorov, ureditev sejne dvorane in garderob	—	1.500	—	—	—	—	1.500
		Nova hladilnica	2.520	—	—	—	10.860	10.860	21.720
		Skupaj	2.520	2.500	—	—	10.860	10.860	24.220
24.	KAVARNA EVROPA	Adaptacija slaščičarne	—	2.000	—	—	—	—	2.000
25.	KAVARNA NEBOTIČNIK	Razne adaptacije, priključitev na »Toplarno« in oprema	—	350	400	300	300	300	1.650
26.	RIBNICA	SP Sodražica	450	5.500	—	—	—	—	5.500
27.	UNIVERZAL	Blagovnica	1.500	—	—	5.000	10.000	5.000	20.000
28.	SLOGA	SP Kapela	300	4.000	—	—	—	—	4.000
		SP Vrelec — dograditev	500	—	5.000	—	—	—	5.000
		SP Radenci	400	—	—	5.000	—	—	5.000
		Skupaj	1.200	4.000	5.000	5.000	—	—	14.000
29.	POTROŠNIK-IZBIRA	Trg. paviljon Jurov. dol	300	—	3.000	—	—	—	3.000
		Adaptacija trg. lokala	230	2.300	—	—	—	—	2.300
		Blagovna hiša	1.000	—	—	5.000	5.000	—	10.000
		Skupaj	1.530	2.300	3.000	5.000	5.000	—	15.300
30.	DELOVNA SKUP. PODJETJA	Montažna hiša ERC	350	2.000	—	—	—	—	2.000
			—	6.440	2.940	2.940	2.940	1.470	16.730
		Skupaj	350	8.440	2.940	2.940	2.940	1.470	18.730
	VSEGA			104.965	95.290	70.660	88.030	92.060	451.005

PLANIRANA AKUMULACIJA ZA INVESTICIJE PO POSAMEZNIH TOZD V LETIH 1976 DO 1980

Tabela 2

v 000 din

Zap. št.	TOZD	poslovni sklad 1974	amortizacija 1974	akumulacija za investicije 1974	ocena akumul. za inv. 1975	planirana akumulacija za investicije					Skupaj
						1976	1977	1978	1979	1980	
1.	Polje	230	681	911	1.002	1.122	1.256	1.408	1.577	1.766	7.129
2.	Logatec	224	374	598	658	737	825	924	1.035	1.160	4.681
3.	Litija	111	404	515	567	635	711	797	892	999	4.034
4.	Jelka	46	263	309	340	381	426	478	535	599	2.419
5.	Beograd	—	2.418	2.418	2.660	2.979	3.337	3.737	4.186	4.688	18.927
6.	Grmada	—	4.033	4.033	4.436	4.968	5.565	6.232	6.980	7.818	31.563
7.	Špecerija	1.501	867	2.348	2.582	2.892	3.239	3.627	4.063	4.550	18.371
8.	Emona	1.018	995	2.013	2.214	2.480	2.777	3.111	3.484	3.902	15.754
9.	Hrana	1.472	1.119	2.591	2.850	3.192	3.575	4.004	4.485	5.023	20.279
10.	Vrhnika	302	573	875	963	1.079	1.208	1.353	1.515	1.697	6.852
11.	Grosist	14	2.830	2.844	3.128	3.503	3.924	4.395	4.922	5.513	22.257
12.	Rožnik	354	522	876	964	1.080	1.209	1.354	1.517	1.699	6.859
13.	Metlika	305	430	735	808	903	1.014	1.135	1.271	1.424	5.747
14.	Gradišče	65	238	303	333	373	418	468	524	587	2.370
15.	Standard	322	2.072	2.394	2.853	2.949	3.303	3.699	4.143	4.640	15.754
16.	Preskrba	98	1.262	1.360	1.496	1.676	1.877	2.102	2.354	2.636	10.645
17.	Idrija	2.175	1.523	3.698	4.068	4.556	5.103	5.715	6.401	7.169	28.944
18.	Trgopromet	2.005	1.246	3.251	3.576	4.005	4.486	5.024	5.627	6.302	25.444
19.	Panonija	1.820	4.154	5.974	6.571	7.360	8.243	9.232	10.340	11.581	46.756
20.	TMI	56	3.420	3.476	3.824	4.283	4.797	5.372	6.017	6.739	27.208
21.	Emba	1.240	7.634	8.874	9.761	10.932	12.244	13.714	15.359	17.202	69.451
22.	Investa	2.395	1.696	4.091	4.500	5.040	5.645	6.322	7.081	7.931	32.019
23.	Hladilnica	1.000	1.043	2.043	2.247	2.517	2.819	3.157	3.535	3.960	15.988
24.	Kav. Evropa	4	266	270	297	333	373	417	467	523	2.113
25.	Kav. Nebotičnik	324	162	486	535	599	671	752	842	943	3.807
26.	Ribnica	970	808	1.778	1.956	2.191	2.452	2.748	3.078	3.447	13.916
27.	Univerzal	1.913	1.744	3.657	4.021	4.504	5.044	5.649	6.327	7.086	28.610
28.	Sloga	1.429	450	1.879	2.067	2.315	2.593	2.904	3.252	3.643	14.707
29.	Potrošnik-Izbira	872	340	1.212	1.333	1.493	1.672	1.873	2.098	2.349	9.485
	Skupaj	22.265	43.567	65.832	72.390	81.077	90.806	101.703	113.907	127.576	515.069

Tabela 3

VIRI FINANCIRANJA PREDVIDENIH INVESTICIJ V LETIH 1976 DO 1980

v 000 din

Element	Viri financiranja					Skupaj
	1976	1977	1978	1979	1980	
1. lastna akumulacija oziroma združena finančna sredstva	52.483	47.645	35.330	44.015	46.030	225.503
2. krediti bančnih zavodov izvajalcev, poslovnih partnerjev in družbenopolitičnih skupnosti	52.482	47.645	35.330	44.015	46.030	225.502
Skupaj	104.965	95.290	70.660	88.030	92.060	451.005

tudi v odstotkih in iz nje se na podlagi prikazanih odstotkov lahko izračuna delitev akumulacije v absolutnih zneskih — sredstva za združevanje in za »lastne potrebe« — za vsako posamezno TOZD, in sicer iz tabele 2.

Iz tabele je razvidno, da bi bil največji odstotek potrebnih sredstev za združevanje v letih 1976 in 1977, v letu 1978 pa bi se bistveno zmanjšal. Vendar z ozirom na investicijsko stagnacijo v zadnjih letih in zamudno pridobivanje potrebne dokumentacije predvidevamo, da se bodo nekatere investicije iz leta 1976 in 1977 prenesle v naslednje obračunsko obdobje.

Tabela 6: Anuitete najetih kreditov za realizacijo prioritarnega plana investicij v letih 1976—1980.

Ta tabela je izračun za plačilo anuitet za nove predvidene kredite bančnih zavodov, izvajalcev, poslovnih partnerjev in družbenopolitičnih skupnosti, ki so potrebni za realizacijo prioritarnega plana investicij v letih 1976—1980. Pri samem izračunu smo upoštevali naslednje kreditne pogoje:

- doba vračanja: 6 let,
- obrestna mera: 10%,
- anuitete: polletne

4. Zaključek

Ob upoštevanju že v uvodu omenjenih restrikcij, lahko iz predloženih tabel ugotovimo, da je nekako možno pričakovati realizacijo predvidenih investicijskih vlaganj v razdobju 1976—1980 (tabela 1). Seveda so temu predpostavljene naslednji elementi:

- skrajna solidarnost vseh TOZD na področju združevanja sredstev;
- pridobitev predvidenih kreditov bančnih zavodov, izvajalcev, poslovnih partnerjev in družbenopolitičnih skupnosti;
- uresničitev predvidenega trenda rasti akumulacije;

— ne prevelik razkorak med porastom akumulacije in dvigom cen zemljišč, prispevkov, gradbenih storitev in opreme.

Iz tabele 5 je namreč razvidno, da bi morale TOZD povprečno letno združevati 75,57 % sredstev. Preostali del — v besedilu in tabelah imenovan »za lastno uporabo« — pa bi služil naslednjim namenom:

- eventualno realizacijo investicij, ki niso zajete na prioritetni listi investicijskih vlaganj srednjeročnega programa;
- investicije samih posameznih TOZD;
- trajna obratna sredstva.

Sama številka 75,57 % za združevanje je videti na prvi pogled precej visoka, vendar je treba vedeti, da je v njej že zajeto odplačevanje kreditov za osnovna sredstva posameznih TOZD. Po drugi strani, pri tem izračunu ni zajet sproščeni depozit pri Ljubljanski banki v višini 37.081.306 din. Če upoštevamo tudi njega kot vir lastne udeležbe, bi za realizacijo investicijskega programa v letu 1976 morali združiti 42,26 % planirane akumulacije.

V povprečju za razdobje 1976—1980 pa bi znašal ta odstotek 68,37. Le-ta je sicer višji od tistega, katerega predvideva samoupravni sporazum o ustanovitvi temeljne banke »Mercator«, ki določa 50 %. Opozoriti pa velja, da je to zaokrožen program, ki se bo pri sestavi letnih operativnih planov skrčil iz že v uvodu omenjenih razlogov, kot npr. pozitivnega TOS obrazca. Pripravljen mora biti vse potrebno za realizacijo posamezne investicije (zemljišče, načrti, dokumentacija, soglasja), možnost vračanja združenih sredstev posameznih TOZD, prisotna konkurenca in podobno. Drugače povedano, vsako leto bo odpadlo nekaj predvidenih investicij oziroma se bodo prenesle v naslednje obračunsko obdobje, tako da predvideni odstotek ne bo prekoračen, če se TOZD seveda ne bodo drugače dogovorile.

Omeniti velja še:

- da je vedno večji poudarek na združevanju sredstev in dajanje prednosti tistim investicijam, ki glede na ekonomičnost in rentabilnost več prinašajo;
- v internem združevanju ni več kreditnih odnosov, ampak skupna vlaganja z udeležbo na dohodku vseh sodelujočih.

V zvezi s srednjeročnim programom investicij vlaganj v letih 1976—1980 je poudarjeno še:

OBVEZNOSTI IZ NASLOVA INVESTICIJ V LETIH 1976 DO 1980 — POTREBNA ZDRUŽENA FINANČNA SREDSTVA

Tabela 4

Element	Obveznosti					Skupaj
	1976	1977	1978	1979	1980	
1. lastna udeležba pri investicijah	52.483	47.645	35.330	44.015	46.030	225.503
2. plačilo anuitet za že realizirane investicije iz skupnih naložb	9.142	4.723	2.403	2.170	1.527	19.965
3. obveznosti samih TOZD	9.749	9.348	7.868	6.105	5.199	38.269
4. plačilo anuitet za nove predvidene kredite	—	11.840	22.590	30.560	40.490	105.480
Skupaj	71.374	73.556	68.191	82.850	93.246	389.217

Tabela 5

POTREBNA FINANČNA SREDSTVA ZA ZDRUŽEVANJE V LETIH 1976 DO 1980 IN OSTANEK AKUMULACIJE ZA »LASTNO UPORABO«

Leto	Potrebna sredstva za združ.	%	Ostaneček za »last. up.«	%	Skupaj plan. akumul. za inv.	%
1976	71.374	88,03	9.703	11,97	81.077	100,00
1977	73.556	81,00	17.250	19,00	90.806	100,00
1978	68.191	67,05	33.512	32,95	101.703	100,00
1979	82.850	72,73	31.057	27,27	113.907	100,00
1980	93.246	73,09	34.330	26,91	127.576	100,00
Skupaj	389.217	75,57	125.852	24,43	515.069	100,00

Tabela 6

ANUITETE NAJETIH KREDITOV ZA REALIZACIJO PRIORITETNEGA PLANA INVESTICIJ V LETIH 1976 DO 1980

Leto	Kredit	Anuitete	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	Skupaj
1976	52.482	—	11.840	11.840	11.840	11.840	11.840	11.840	—	—	—	—	—	71.040
1977	47.645	—	10.750	10.750	10.750	10.750	10.750	10.750	—	—	—	—	—	64.500
1978	35.330	—	7.970	7.970	7.970	7.970	7.970	7.970	—	—	—	—	—	47.820
1979	44.015	—	9.930	9.930	9.930	9.930	9.930	9.930	9.930	9.930	—	—	—	59.580
1980	46.030	—	10.385	10.385	10.385	10.385	10.385	10.385	10.385	10.385	10.385	—	—	62.310
Skupaj	225.502	—	11.840	22.590	30.560	40.490	50.875	50.875	39.035	28.285	20.315	10.385	—	305.250

— v letnem operativnem planu investicij oziroma ustrezni pogodbi je treba točno določiti vrstni red realizacij posameznih investicij, ki so zajete v srednjeročnem programu za posamezno obdobje. Če zmanjka finančnih sredstev, se investicija, ki izpade, prenese na prvo mesto v naslednjem letu;

— težiti je treba k temu, da čimveč TOZD čimprej pridobi investicijsko sposobnost, to je pozitiven TOS obrazec — dolgoročni krediti;

— oblika združevanja mora biti taka, da je družbeno najbolj ugodna in da jo bančni zavodi in SDK podpirajo;

— nujnost večjega poudarka na proizvodnji;

— v letnem operativnem planu naj se določi odstotek za združevanje sredstev za potrebe tekočih investicij — zlasti nabava opreme — delovne skupnosti podjetja;

— zasledovati je treba nove integracije in s tem v zvezi novo razpoložljivo akumulacijo za združevanje in zahteve po investicijah.

Na koncu naj opozorimo še na nekatere stvari, ki v bistvu niso predmet programa srednjeročnega programa razvoja, treba pa jih je vendar nakazati in spremljati:

— v Ljubljani moramo zgraditi zelo močan poslovni center — shopping center — ki naj predstavlja neko kvaliteto in mesto Mercatorja v slovenski in jugoslovanski trgovinski dejavnosti;

— v ostalih centrih Slovenije, kjer je »Mercator« prisoten, postaviti trgovske hiše kot npr. v Ptuj in Idriji;

— izgradnja še dodatnih modernih skladiščnih zmogljivosti. Le na ta način bo možna kakovostna redna in ažurna oskrba že danes zelo obsežne maloprodaje, ki se bo v bodoče še povečala, tako regionalno kot količinsko.

Ljubljana, 13. januarja 1976

Razvojno-planski sektor

Predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi temeljne banke Mercator

Na osnovi 23., 31. in 36. člena Samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator Ljubljana, n. sub. o., ko združujejo delavci delo in sredstva družbene reprodukcije, da bi ustvarjali materialne in druge dobrine, pridobivali dohodek, izboljševali materialno osnovno združenega dela, zadovoljevali osebne, skupne in družbene potrebe in usklajevali razvoj proizvodnih sil, sklenejo temeljne organizacije združenega dela združene v Mercatorju

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI TEMELJNE BANKE MERCATOR

1. člen

Temeljna banka Mercator je ustanova in instrument temeljnih organizacij združenega dela za izvajanje dela njihovih finančnih funkcij.

2. člen

Temeljna banka

— omogoča izvajanje dogovorjene politike financiranja in gospodarjenja s finančnimi sredstvi;

— skrbi za likvidnost TOZD;

— omogoča koncentracijo sredstev TOZD;

— zagotavlja racionalne naložbe prostih sredstev TOZD;

— sodeluje pri kreditiranju in investicijskem usposabljanju TOZD zaradi izboljšanja njihovega gospodarjenja in zaradi uresničevanja njihovih razvojnih programov.

3. člen

Temeljna banka vodi vsa sredstva tistih TOZD, ki po 183. členu Samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator Ljubljana nimajo samostojnega žiro računa, vendar tako, da se sredstva teh TOZD vodijo na njihovih internih računih pri temeljni banki. Druge TOZD, podpisnice Samoupravnega sporazuma, se lahko kadarkoli odločijo, da svoja sredstva v celoti vodijo v temeljni banki Mercator.

4. člen

Vse TOZD, podpisnice tega sporazuma, ne glede na to, ali imajo svoj samostojni žiro račun ali ne, se obvezujejo, da bodo skupno vodile pri temeljni banki Mercator del svojih denarnih sredstev in sicer v višini, ki ustreza 50 % obračunane amortizacije (minimalne in povišane) in 50 % ostanka dohodka, namenjenega za poslovna sredstva — del za druge namene, po odbitku obveznih posojil in anuitet.

Ta sredstva prenesejo TOZD na račun temeljne banke vsako leto takoj po sprejemu zaključnega računa prejšnjega leta in sicer kot vloga za 11 mesecev. Sredstva se vodijo po TOZD podpisnicah kot njihova sredstva in se uporabljajo za potrebe tekočega poslovanja TOZD in za njihovo medsebojno kreditiranje.

5. člen

Poleg sredstev TOZD uporablja temeljna banka za potrebe tekočega finančnega poslovanja TOZD tudi druga sredstva, ki jih pridobi s posojili ali depoziti pri poslovnih bankah ali pri poslovnih partnerjih, s katerimi Mercator posluje.

6. člen

Posebna naloga temeljne banke Mercator je tudi opravljanje poslov pri združevanju sredstev TOZD za skupna vlaganja in za uresničevanje srednjeročnega programa in letnih planov investicijske izgradnje OZD Mercatorja.

Skupni srednjeročni program in na njegovi osnovi skupni letni plani investicij so osnova za višino in obseg združevanja sredstev, ki jih TOZD uresničujejo prek temeljne banke.

Da bi bila višina letnega združevanja sredstev pravočasno znana vsem TOZD, se skupni letni plan investicij izdelava na podlagi skupnega srednjeročnega programa, za konkretno leto pa na osnovi rezultatov 9-mesečnega poslovanja TOZD in ocene letnega poslovanja.

TOZD podpisnice tega sporazuma so soglasne, da se za združevanje sredstev v konkretnem letu vzame kot osnova seštevek amortizacije po predpisanih minimalnih stopnjah, amortizacije nad predpisanimi stopnjami in tisti ostanek dohodka, ki je obračunan v poslovna sredstva — del za druge namene, po odbitku obveznih posojil (vse po zaključnem računu za predhodno leto).

TOZD so sporazumne, da sredstva združujejo v enakem odstotku od zgoraj navedene osnove.

Konkretna višina odstotka se za vsako leto izračuna posebej in zavisi od dveh elementov:

— od višine vrednosti investicij po letnem planu oziroma tistega dela te vrednosti, ki jih TOZD Mercatorja financirajo s svojo udeležbo;

— od velikosti poslovnega uspeha v predhodnem letu, to je od velikosti osnove iz 4. odstavka tega člena, vendar tako, da združevanje ne presega 50 % osnove.

TOZD, ki je izpolnila obveznosti po tem členu, ni dolžna voditi pri temeljni banki sredstev v smislu 4. člena.

7. člen

Če TOZD podpisnice, ki imajo po predpisu o pokrivanju povprečnih zalog, dokler ta predpis velja, negativen TOS obrazec, ne morejo združevati sredstev za investicije, pa tudi ne morejo nastopiti kot investitor, poslujejo s temeljno banko v smislu določil 4. člena tega sporazuma.

Ko te TOZD svoje poslovanje izboljšajo in izkažejo pozitiven saldo po TOS obrazcu, združujejo sredstva v smislu določil 6. člena.

8. člen

Sredstva v temeljni banki in tisti del investicijskih sredstev v temeljni banki, ki začasno še ni angažiran za investicije, se uporablja za kratkoročno kreditiranje TOZD podpisnic, glede na njihove potrebe in v skladu s poslovno politiko temeljne banke.

Aktivno in pasivno obrestno mero določijo skupščina delegatov temeljne banke, praviloma v višini, ki ustreza tem obrestim pri poslovnih bankah.

Dohodek temeljne banke, ki nastane iz njenega poslovanja, je dohodek TOZD in se zanje deli v razmerju z višino njihovih sredstev v banki.

9. člen

Delavci v TOZD upravljajo temeljno banko Mercator po svojih delegatih v skupščini delegatov temeljne banke. Vsaka TOZD izvoli po enega delegata.

10. člen

Skupščina delegatov temeljne banke sprejema delovni načrt temeljne banke, ki je osnova za njeno poslovanje. Delovni načrt temelji na letnem planu poslovanja in na skupnem srednjeročnem programu ter letnem planu investicij.

11. člen

Skupščina delegatov temeljne banke Mercator določa poslovno politiko temeljne banke. Poslovna politika se sprejema za posamezno poslovno leto.

12. člen

Kot svoj operativni organ, izvoli skupščina delegatov temeljne banke izvršilni odbor temeljne banke, ki šteje pet članov. Izvršilni odbor razporeja sredstva temeljne banke na osnovi sklepov in poslovne politike delegatov in na osnovi drugih aktov delovne organizacije Mercator.

13. člen

Temeljna banka posluje v skladu s predpisi o temeljnih bankah v OZD,

Delavci temeljne banke so člani Delovne skupnosti delovne organizacije Mercator.

14. člen

TOZD podpisnice tega sporazuma so soglasne, da za investicije iz združenih sredstev veljajo naslednja načela:

— investicije morajo biti v skladu s skupnim srednjeročnim programom in z letnim investicijskim planom;

— predhodno mora biti pripravljeno vse potrebno za realizacijo posamezne investicije (načrti, soglasja, dokumentacija itd.);

— stroške priprave investicije in izdelave projekta in dokumentacije, je TOZD investitor dolžan kriti iz svojih prostih sredstev in ne bremenijo združena sredstva na ravni delovne organizacije;

— investicija mora biti utemeljena glede rentabilnosti in ekonomičnosti;

— TOZD investitor mora biti investicijsko sposoben po TOS obrazcu;

— TOZD investitor mora biti sposoben, da vrne združena sredstva drugih TOZD in kreditna sredstva, pridobljena za to investicijo, vsaj v desetih letih in sicer s polletnimi anuitetami.

Praviloma imajo prednost investicije tistih TOZD investitorjev, vlagateljev investicijskih sredstev iz letnega plana, ki ponudijo večjo lastno udeležbo in krajši čas odplačila.

Le v izjemnih primerih, upoštevajoč specifičnost poslovanja TOZD, lahko skupščina delegatov temeljne banke predvidi daljši čas vračanja združenih sredstev posamezni TOZD investitorju.

15. člen

TOZD investitor zagotavlja TOZD sovlagateljem poleg vrnitve njihovih združenih sredstev v posamezni objekt tudi udeležbo na dohodku iz poslovanja celotne TOZD.

TOZD sovlagateljice so udeležene v dohodku TOZD investitorja vse dotlej, dokler ni vrnjena njihova vloga in sicer v sorazmerju z njihovim deležem pri investiciji.

TOZD podpisnice tega sporazuma so soglasne, da udeležba na dohodku ne more biti večja kot 15 % na letno vložena sredstva.

16. člen

Za TOZD investitorja, ki ne bi izpolnjeval obveznosti iz 14. in 15. člena tega sporazuma, se sprejmejo ustrezni sanacijski ukrepi, ki jih določijo TOZD upniki.

17. člen

TOZD podpisnice tega samoupravnega sporazuma, bodo podrobnejše svoje pravice in dolžnosti v zvezi s poslovanjem temeljne banke sprejele v pravilih poslovanja temeljne banke Mercator.

18. člen

Ne glede na določila 4. in 6. člena tega samoupravnega sporazuma, ostane v veljavi 113. člen samoupravnega sporazuma o združevanju v OZD Mercator za TOZD prevzemnice.

19. člen

Ta samoupravni sporazum je sestavljen v toliko izvodih, da prejme vsaka TOZD podpisnica dva izvoda, original z vsemi podpisi pa se hrani v Delovni skupnosti Mercator.

Predlog načrta dela in razvoja TOZD, podjetja in DSP za leto 1976

Načrt vsebuje:

- ugotovitev in razdelitev celotnega dohodka in dohodka vseh TOZD in podjetja
- finančni načrt ekonomske propagande
- kratka obrazložitev glede operativnega plana investicij
- plan stroškov in viri financiranja delovne skupnosti podjetja

Predlog načrta dela in razvoja TOZD in podjetja za leto 1976, katerega posredujemo SDS z namenom, da ga obravnava in oceni njegovo skladnost z obravnavanimi in potrjenimi izhodišči ter samoupravnim sporazumom o združevanju v podjetje Mercator. Predlagamo SDS, da naj omenjeni predlog z morebitnimi popravki oz. dopolnitvami posreduje vsem TOZD v obravnavo in potrditev ter v zvezi s tem določi rok za dokončno uskladitev.

Razvojno-planski sektor

Ljubljana, dne 15/1-1976

OCENA ZA LETO 1975 IN PLAN ZA LETO 1976 UGOTOVITVE IN RAZDELITVE CELOTNEGA DOHODKA IN DOHODKA ZA DELOVNO ORGANIZACIJO »MERCATOR«, LJUBLJANA

Zaradi novih integracij v letu 1975 je bilo v sestavu naše delovne organizacije konec leta 1975 29 TOZD, Delovna skupnost Detajl in Delovna skupnost podjetja, in tako so vse tudi zajete v finančnem načrtu za leto 1976.

Po predložitvi periodičnega obračuna per 30. septembra 1975, smo takoj začeli pripravljati plan. Pripravili smo izhodišča za sestavo plana in jih posredovali vsem TOZD. Obravnavana in sprejeta z določenimi dopolnitvami pa so bila na seji razširjenega kolegija in družbenopolitičnih organizacij dne 23. decembra 1975.

Izhodišča za sestavo plana 1976 zajemajo smernice glede planiranja

- družbenega proizvoda,
- zaposlenosti,
- produktivnosti dela,
- sredstev za življenjski standard in
- osebnih dohodkov.

Nadalje so v izhodiščih prikazane tudi pravice in obveznosti iz naslova samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator. Konkretni zneski ali odstotki so bili sporočeni TOZD, da so jih vkalkulirale v celotni dohodek za leto 1976, zaradi realne ugotovitve dohodka in rezultata, ki iz njega izhajata.

Kako in koliko so TOZD upoštevale izhodišča, je razvidno iz planov TOZD, katere za vsako izmed njih podrobno prikazujemo.

Plani vseh TOZD sestavljajo plan delovne organizacije kot celote, iz katerega še posebej prikazujemo nekaj glavnih elementov.

1. Realizacija

Po oceni, ki je sestavljena na podlagi devetmesečnega periodičnega obračuna, bomo v letu 1975 dosegli za 4,635.084,698 dinarjev realizacije, ki bo za 20 % večja od dosežene v letu 1974. Od tega odpade na trgovino 4.173.509,408 ali 90 % in na netrgovinsko dejavnost din 461,575.290 ali 10 %.

Po planu pa bomo v letu 1976 dosegli za 5.121,463.917 din realizacije, indeks poveča-

nja nasproti letu 1975 je 110. Od celote odpade na trgovino 4.628,376.946 din z indeksom 112 in na netrgovinsko dejavnost 493,086.971 din z indeksom 107. Sestava pa je enaka kot za oceno, in sicer 90 % trgovina in 10 % netrgovina.

Podatki o realizaciji po TOZD so prikazani v tabeli 1, iz katere je razvidno, da se indeks plana 1976 nasproti oceni 1975 giblje od 69 v Delovni skupnosti, pa do 130 v Kavarni Evropa. V trgovini sami pa od 102 v Grosistu pa do 120 v Polju, Speceriji, Emoni, Rožniku, Gradišču, Ribnici in Potrošniku-Izbiri. Manjšo realizacijo v letu 1976 predvidevajo: Delovna skupnost z indeksom 69. Tu je prikazana tudi realizacija zunanjetrgovinskega sektorja, ki bo po njihovi oceni zaradi ostrejših ukrepov pri uvozu manjša od leta 1975. Enak razlog za nižji plan je tudi v TOZD Investa, kjer bo realizacija 84 % od dosežene v letu 1975. TOZD Hladilnica predvideva, da bo vse leto 1976 imela polno hladilnico. Ob sedanjih cenah lahko doseže le tako realizacijo kot jo planira, ki pa je nižja od ocene leta 1975. Ob boljšem obračunu blaga in morebitno višjih cenah pa bo realizacija večja, kar pa v planu niso predvideli. V TOZD Grosist predvidevajo nizek porast realizacije — z indeksom 102, zaradi ukinitve tehničnega oddelka.

2. Celotni dohodek

Celotni dohodek sestavljajo realizacija in izredni dohodki. Prikazan je v tabeli 2. Za podjetje kot celoto bo v letu 1976 znašal 5.254,153.425 din in bo nasproti oceni leta 1975 večji za 11 %. Od celote odpade na trgovino 4.759,455.433 din z indeksom 111 in na netrgovinsko dejavnost 494,697.992 din, z indeksom 106. Po TOZD se porast celotnega dohodka v glavnem giblje v skladu s porastom realizacije.

3. Dohodek

Dohodek smo v obeh dobah povečali za zvišano amortizacijo, zaradi prave višine dohodka. Istočasno pa ugotavljamo, da se bo sestava dohodka v letu 1976 spremenila zaradi velikega povečanja minimalne amortizacije na račun revalorizacije osnovnih sredstev po zaključnem računu za leto 1975. Po oceni bo namreč zaradi tega minimalna amortizacija v letu 1976 večja za približno 75 %. Zaradi tega smo tudi TOZD priporočili, da naj tako povečanje predvidijo v planu za leto 1976. Ugotavljamo pa, da vse TOZD niso tako postopale in tako znaša indeks planirane minimalne amortizacije nasproti oceni za leto 1975 — 160. Dohodek je prikazan v tabeli 3 za podjetje kot celoto bo v letu 1976 znašal 496,473.738 din, indeks povečanja nasproti oceni 1975 je 108. Od celote odpade na trgovino 431,640.889 din z indeksom 111, na netrgovinsko dejavnost pa 64,832.849 din z indeksom 95.

Po TOZD se indeks dohodka giblje od 52 v Investa, pa do 125 v Gradišču. Seveda pa je dohodek odvisen poleg amortizacije tudi od poslovnih stroškov nabavne vrednosti in izrednih stroškov.

4. Poslovni stroški

Prikazani so podrobno za vsako TOZD in za podjetje v obrazcu Poslovni uspeh. Po sestavi so v enakem odstotku od celotnega dohodka tako v oceni kot v planu.

5. Razlika v ceni

Tako v oceni za leto 1975 kakor tudi v planu za leto 1976 je v glavnem upoštevana v takem odstotku, kot je bila v devet-

mesečnem obračunu 1975. Po analizi podatkov smo ugotovili, da se je nižanje marže v drugi polovici leta nekako ustavilo.

6. Zaloge

V I. tromesečju leta 1975 so bili izdelani kriteriji minimalnih zalog za posamezno TOZD, kakor tudi za posamezno prodajalno. Podan pa je bil tudi predlog, da se za leto 1976 izdela nov predlog količnika obračanja zalog. V tem gradivu posebej ne obravnavamo omenjene problematike, ker bo o tem podano posebno gradivo do konca januarja 1976, ki bo izdelano na osnovi 9-mesečnih podatkov leta 1975.

7. Zaposleni

Povprečno število zaposlenih je izračunano na podlagi opravljenih ur in znaša za podjetje kot celoto po oceni 5.027, po planu pa 5.165, indeks povečanja je 103. Od celote odpade na trgovino 4.570 delavcev z indeksom 103 in na netrgovinsko dejavnost 595 delavcev z indeksom 104.

Iz pregleda zaposlenih po TOZD je razvidno, da se indeks v planu giblje od 97 v Jelki in Preskrbi, pa do 128 v Delovni skupnosti. Visok indeks porasta zaposlenih v Delovni skupnosti je podrobno obrazložen v planu financiranja.

8. Osebnih dohodki

Povprečni neto OD so izračunani na podlagi predloga samoupravnega sporazuma o skupnih načelih o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za OD podjetja »Mercator« Ljubljana. Za Delovno skupnost in skupnost Detajla je upoštevana vrednost točke 1 din iz določila 10. člena predloga.

Po oceni 1975 znaša povprečni neto OD din 3.219, po planu 1976 pa 3.498 din, indeks povečanja je 109. Indeksi po TOZD se gibljejo od 81 v Hladilnici, pa do 119 v Gradišču, Preskrbi in Kavarni Evropa, medtem ko znaša najnižji planirani OD 2.853 din v Jelki, najvišji pa v Investa v znesku 5.677 din. Za TOZD Jelka se za leto 1976 predvideva nižji OD od leta 1975, ker planirani pokazatelji ne dovoljujejo višjega povprečja. Tudi v TOZD Hladilnica se predvideva nižji OD zaradi občutno nižjega planiranega dohodka.

9. Akumulacija

Akumulacija zajema minimalno amortizacijo, povišano amortizacijo, združena sredstva, poslovna sredstva po odbitku vseh dajatev in skupna poraba. Po oceni za leto 1975 bomo dosegli za 95,749.176 din, po planu za 1976 pa za 110,276.900 din akumulacije, indeks porasta je 115.

V letu 1976 odpade na trgovino 88,598.795 dinarjev, z indeksom 122, na netrgovinsko dejavnost pa 21,678.105 din, z indeksom 93.

Pripomniti pa moramo, da je akumulacija odvisna od dohodka, dajatev iz dohodka in končno OD.

Indeksi po TOZD se gibljejo od 36 v Investa pa do 199 v Jelki.

10. Dohodek in njegova razdelitev

Ker se bo v letu 1976 celotna amortizacija povečala od 46,517.394 na 72,853.625 z indeksom 157, ima to vpliv na celo vrsto pokazateljev. Tako je indeks porasta dohodka 107. Zakonske in pogodbene obveznosti bodo za 2 % nižje, ker v planu 1976 združena sredstva predvidevamo v amortizaciji.

Zaradi povečanja amortizacije pa smo prihranili sredstva tudi iz naslova rezervnega sklada in skupnih rezerv.

PLAN AKUMULACIJE ZA LETO 1976

TOZD	Amort. po predp. min. st.		Amort. nad predp. min. stopnjo	Poslovna sredstva	Sklad skupne porabe	Skupaj akumulacija 1976
	po prvotnih predp.	zaradi revalorizac. osnov. sr.				
Polje	605.967	454.475	1,400.000	180.047	375.200	3,015.689
Logatec	300.796	225.597	500.000	71.452	201.600	1,299.445
Litija	325.706	244.280	500.000	74.625	201.600	1,346.211
Jelka	210.029	157.522	230.000	20.262	89.600	707.413
Beograd	2,453.553	1,840.165	—	—	685.175	4,978.893
Skupnost detajla	—	—	—	—	95.000	95.000
Grmada	1,112.192	834.144	4,000.000	367.970	826.000	7,140.306
Špecerija	738.460	553.845	1,700.000	220.316	431.200	3,643.821
Emona	801.078	600.808	1,400.000	185.452	448.000	3,435.338
Hrana	883.130	662.348	2,100.000	169.007	576.800	4,391.285
Vrhnika	459.883	344.912	700.000	61.313	336.000	1,902.108
Grosist	1,636.367	1,227.275	350.000	48.444	1,290.800	4,552.886
Delovna skupnost	700.000	—	—	—	1,197.293	1,897.293
Rožnik	523.013	233.206	2,025.776	220.279	302.400	3,504.674
Metlika	263.387	167.283	158.743	109.310	204.400	903.123
Gradišče	195.000	135.000	—	22.076	120.000	472.076
Standard	950.000	710.000	830.000	4,911.000	630.000	8,031.000
Preskrba	845.600	416.900	300.000	225.800	400.000	2,188.300
Idrija	1,200.000	600.000	500.000	2,442.500	700.000	5,442.500
Trgopromet	759.260	530.740	1,052.000	2,063.860	602.000	5,007.860
Panonija	3,085.000	1,615.000	2,365.000	4,075.000	2,000.000	13,140.000
Univerzal	1,120.000	840.000	1,040.000	188.899	672.000	3,860.899
Ribnica	730.650	312.974	338.956	1,682.315	220.000	3,284.895
Sloga	457.000	343.000	400.000	899.000	350.000	2,449.000
Potrošnik-Izbira	350.000	150.000	—	1,258.780	350.000	2,108.780
TMI	2,437.652	1,706.356	857.152	411.704	980.000	6,392.864
Emba	3,700.000	1,320.000	3,500.000	1,408.800	270.000	10,198.800
Investa	950.000	550.000	—	495.394	400.000	2,395.394
Hladilnica	794.156	595.617	—	—	112.100	1,501.873
Kavarna Evropa	240.095	45.557	30.520	261.511	209.419	787.102
Kavarna Nebotičnik	165.000	85.000	80.500	1.572	70.000	402.072
Celot. podjetje	28,992.974	17,502.004	26,358.647	22,076.688	15,346.587	110,276.900
trgovina	20,706.071	13,199.474	21,890.475	19,497.707	13,305.068	88,598.795
ostale dejavnosti	8,286.903	4,302.530	4,468.172	2,578.981	2,041.519	21,678.105

AKUMULACIJA

TOZD	Ocena 1975	Plan 1976	Indeks
Polje	2,136.976	3,015.689	141
Logatec	857.961	1,299.445	151
Litija	1,353.023	1,346.211	99
Jelka	355.154	707.413	199
Beograd	3,301.051	4,978.893	191
Skupnost detajla	95.000	95.000	100
Grmada	6,586.169	7,140.306	108
Špecerija	2,483.657	3,643.821	147
Emona	2,214.987	3,435.338	155
Hrana	3,343.196	4,391.285	131
Vrhnika	1,436.999	1,902.108	132
Grosist	4,798.376	4,552.886	95
Delovna skup.	2,381.369	1,897.293	80
Rožnik	2,383.624	3,304.674	139
Metlika	1,364.099	903.123	66
Gradišče	270.926	472.076	174
Standard	6,427.000	8,031.000	125
Preskrba	1,846.000	2,188.300	119
Idrija	4,017.249	5,442.500	135
Trgopromet	4,417.896	5,007.860	113
Panonija	10,388.000	13,140.000	126
Univerzal	4,287.077	3,860.899	90
Ribnica	2,068.329	3,284.895	159
Sloga	1,930.000	2,449.000	127
Potroč.-Izbira	1,657.220	2,108.780	127
TMI	5,184.798	6,392.864	123
Emba	8,883.250	10,198.800	115
Investa	6,628.194	2,395.394	36
Hladilnica	1,570.890	1,501.873	96
Kav. Evropa	704.616	787.102	112
Kav. Nebotičnik	376.090	402.072	107
Celot. podjetje	95,749.176	110,276.900	115
Trgovina	72,401.338	88,598.795	122
ostale dejav.	23,347.838	21,678.105	93

Akumulacija brez sklada skupne porabe
Celotno podjetje 79,719.151 94,930.313 119

RAZDELITEV DOHODKA ZA PODJETJE KOT CELOTO

	Ocena 1975	Plan 1976	Indeks
Doseženi dohodek	440,964.391	470,115.091	107
Zakonske in pog. obveznosti	93,609.954	91,942.488	98
Osebnih dohodki	274,912.278	307,020.647	112
Drugi os. prejemki	11,637.473	13,239.369	114
Sredstva rezerv	8,085.429	8,671.015	107
Poslov. sredstva - posojilo neraz.	9,139.892	8,897.614	97
Skupne rezerve	2,680.581	2,540.683	95
Poslovna sredstva	24,550.759	22,076.688	90
Sredstva skupne porabe	16,030.025	15,346.587	96
Za družbene službe	318.000	380.000	119

FINANČNI NAČRT EKONOMSKE PROPAGANDE ZA LETO 1976

Izhodišča za sestavo finančnega načrta za ekonomsko propagando v letu 1976 so naslednja:

1. V letu 1976 načrtujemo za približno 25 % ali 300.000,00 din višje stroške za skupno ekonomsko propagando kot v letu 1975 s tem, da vključujemo v finančni načrt ekonomske propagande tudi tisti del sredstev, ki jih je doslej, po sklepu SDS, imel na razpolago generalni direktor, za odobravanje vlog poslovnim partnerjem in za njihovo društveno dejavnost. V letu 1975 je ta znesek pomenil 200.000,00 din.

Tabela 7

2. Po sklepu 9. zasedanja SDS, z dne 15. 10. 1975 bomo stroške za skupno propagando v letu 1976 pokrivali iz participacije proizvajalcev, ki jo prispevajo na podlagi posebnih poslovnih sporazumov za pospeševanje prodaje svojih izdelkov v Mercatorjevi maloprodaji in gostinstvu.

V primeru, če takih poslovnih sporazumov ne bi sklenili, ali bi sklenili v manjšem obsegu, bodo razliko do načrtovanih izdatkov za skupno propagando sofinancirali TOZD Mercatorja z združevanjem sredstev po enakem sistemu kot v letu 1975. Po istem sklepu SDS pa v vsakem primeru združujejo sredstva za skupno propagando v letu 1976 TOZD Emba, TMI, Hladilnica in Investa, torej TOZD, ki se ne ukvarjajo s trgovino in gostinstvom.

3. V stroške ekonomske propagande vključujemo celotne stroške za porabljeni material in stroške režije in osebne dohodke aranžerske službe in osebne dohodke v ekonomski propagandi in aranžerski službi.

4. Sestavni del finančnega načrta ekonomske propagande za leto 1976 so vsebinski in finančni načrti o pospeševanju prodaje izdelkov proizvajalcev, s katerimi sklepamo poslovne sporazume in te načrte bomo priključevali po podpisu sporazumov za leto 1976.

Finančni načrt ekonomske propagande za leto 1976 je sestavljen iz dveh delov:

I. Stroški za skupno ekonomsko propagando Mercatorja,

II. Stroški materiala, režijski stroški in osebni dohodki aranžerske službe ter osebni dohodki delavcev ekonomske propagande.

I. STROŠKI ZA SKUPNO EKONOMSKO PROPAGANDO MERCATORJA

1. Tisk, radio, TV

Delo	25.000,00
Ljubljanski dnevnik	90.000,00
Večer	50.000,00
Dolenjski list	30.000,00
Glas	25.000,00
Pavliha	10.000,00
Ekonomska politika	40.000,00
Privredni pregled	10.000,00
Delavska enotnost	8.000,00
Komunist	8.000,00
Gospodinjki koledar	7.000,00
Prešernova družba	5.000,00
Radio Ljubljana	120.000,00
TV Ljubljana	450.000,00
Nepredvideno za tisk	25.000,00
Skupaj	903.000,00

2. Sejmi, razstave

Zagrebski velesjem (spomladanski in jesenski)	110.000,00
Sejmi v inozemstvu (Trst, Celovec, Graz)	15.000,00
Gorenjski sejem	30.000,00
Pomurski sejem	30.000,00
Skupaj	185.000,00

3. Reklamni napisi na javnih mestih

Svetlobni napisi in panoji (Hala Tivoli, letališče Ljubljana, Hala sportova Beograd)	75.000,00
--	-----------

4. Propagandni filmi, fotografije in fotodokumentacija

fotografije in fotodokumentacija	45.000,00
----------------------------------	-----------

5. Drobnih propagandni material

(značke, kocke, lončki za svinčnike, zastavice, nalepke in drugo)	60.000,00
---	-----------

6. Strokovne usluge zunanjih sodelavcev

Načrti za izdelavo razstavnih in sejmišnih prostorov, grafično oblikovanje in oblikovanje propagandnih predmetov	28.000,00
--	-----------

7. Nekomercialna propaganda

SNG delež	
soustanovitelja	
Gledališke komune	20.000,00
RK Slovenije	5.000,00
Društvo za boj proti	
raku	5.000,00
Nepredvideno	200.000,00
Skupaj	230.000,00
SKUPAJ	1.526.000,00

Obrazložitev po postavkah**1. Tisk, radio, TV**

V letu 1976 dajemo večji poudarek komercialni propagandi in konkretnim akcijam za pospeševanje prodaje Mercatorjevih proizvodov in tudi drugih proizvajalcev. Zato uvrščamo za razliko od lani novič med sredstva obveščanja potrošnikov Ljubljanski dnevnik, Večer in Dolenjski list — pokrajinske časopise, na katere gravitira hkrati večje število TOZD. Poleg teh treh informativnih sredstev bomo obveščali potrošnike o naši založenosti in ugodnostih prodaje tudi preko Dela, še posebno pa TV in radia.

2. Za sejme in razstave načrtujemo približno četrtino več sredstev kot leto poprej: deloma zaradi višjih stroškov Zagrebškega velesejma, v glavnem pa za nujno participacijo (približno 25%) na Gorenjskem sejmu in Pomurskem sejmu. Oba sejma sta komercialne narave, po svojem obsegu in učinku presegata okvir področnih TOZD.

3. Reklamni napisi na javnih mestih

Postavka je enaka lanski in pomeni najemnino in obnavljanje svetlobnega napisa na Hali Tivoli, najemnino za pano v Hali sportova v Beogradu in najemnino za pano v avli letališča Ljubljana Brnik.

4. Propagandni filmi, fotografije in fotodokumentacija

Obseg dejavnosti občutno zmanjšujemo.

5. Drobní propagandni material

Postavko za te namene uvajamo na novo. Gre za drobne reklamne pripomočke, kot so značke, kocke, lončki za svinčnike, svinčniki, nalepke in drugo, ki jih naročajo TOZD, mi pa uresničimo celotno naročilo in fakturiramo samo dejanske stroške izvajalcev. Zato si moramo za prezentiranje Mercatorja preko skupne propagande zagotoviti vsaj manjšo količino teh pripomočkov.

6. Strokovne usluge zunanjih sodelavcev

Postavko smo zmanjšali.

7. Nekomercialna propaganda

Vkljub veliki disciplini se že letos nismo mogli povsem ogniti nekaterim nepredvidnim stroškom za nekomercialno propagando. To so nekatere nenapisane obveznosti do dobrih poslovnih partnerjev in njihove društvene dejavnosti. Za te namene je generalni direktor že v letu 1975 lahko, po sklepu SDS, razpolagal z 200.000,00 dinarjev. Enak znesek predvidevamo za ta namen tudi letos, le da ga prenašamo v finančni načrt za skupno ekonomsko propagando.

Opomba:

V letu 1976 bo potrebno obnoviti večino občestnih reklamnih panojev in napise na avtomobilih. To delo bo opravila aranžerska služba, stroške za obnovitev napisov pa bi pokrile TOZD.

II. STROŠKI MATERIALA, REŽIJSKI STROŠKI IN OSEBNI DOHODKI ARANŽERSKE SLUŽBE TER OSEBNI DOHODKI DELAVCEV EKONOMSKE PROPAGANDE

1. Materialni in ostali stroški	845.000,00
2. Amortizacija	82.300,00
3. Dnevnice, kilometrina, nočnine	84.400,00
4. Bruto, bruto OD	785.000,00
5. Ostali prejemki	25.400,00
SKUPAJ	1.822.100,00

Obrazložitev

Vse postavke temeljijo na vsebinskem obsegu dejavnosti v letu 1975.

1. Stroški materiala vsebujejo material za izdelavo elementov za tri sezonska aranžiranja prodajaln: stroški sitotiska in ročnega tiska propagandnih napisov, cenikov, voščilnic, čestitk, vabil, plakatov za reklamno prodajo ipd.

2. Režijski stroški aranžerske službe vsebujejo:

najemnino prostorov, porabo elektrike, vode, telefonske stroške, kilometrino in dnevnice, pisarniški material ipd.

3. Osební dohodki delavcev aranžerske službe

Postavka vsebuje osebni dohodek osmih aranžerjev in 80% delež osebnega dohodka šefa in referenta v servisni dejavnosti.

4. Osební dohodki delavcev ekonomske propagande

Postavka vsebuje osebni dohodek referentne za ekonomsko propagando, polovico osebnega dohodka direktorja sektorja in polovico osebnega dohodka šoferja-ekonoma.

Opomba:

Finančni načrt ne vsebuje režijskih stroškov ekonomske propagande.

REKAPITULACIJA STROŠKOV

1. Stroški za skupno ekonomsko propagando Mercator 1.526.000,00 din

2. Stroški za ekonomsko propagando in stroški materiala, režijski stroški in osebni dohodki aranžerske službe ter osebni dohodki delavcev ekonomske propagande. 3.348.100,00 din

Viri financiranja celotnega programa ekonomske propagande v letu 1976

Sredstva iz poslovnih sporazumov s proizvajalci za pospeševanje prodaje njihovih izdelkov v letu 1975 znašajo 1.810.000,00 din.

1. Iz teh sredstev smo pokrili obveznosti trgovskih in gostinskih TOZD za skupno ekonomsko propagando v II. polletju 1975, v znesku din 616.435,00.

2. Po 108. sklepu 9. zasedanja SDS z dne 15. 10. 1975, ki se glasi: iz sredstev, ki so jih TOZD združile za financiranje ekonomske propagande za I. polletje 1975 se 400.000,00 din nameni za financiranje NK Mercator.

3. Iz sredstev za pospeševanje prodaje se iz deleža Delamarisa iz Izole financira reklamno opremo 2-kilogramske vrečke za sladkor. Znesek za dogovorjeno naklado znaša din 60.000,00.

4. V teku so še vse akcije za pospeševanje prodaje izdelkov proizvajalcev, s katerimi smo sklenili poslovne sporazume (pozno sklenjeni sporazumi) in zato še ne vemo koliko bodo znašali stroški za izvedbo akcij. Ocenjujemo, da bodo stroški približno 200.000,00 din. Pomeni, da lahko v leto 1976 prenašamo **din 533.565,00.**

Razliko za stroške skupne propagande in vse stroške aranžerske službe t.j. **2.814.535,00 din** pa moramo zagotoviti iz novosklenjenih sporazumov s proizvajalci. Če pa v tem ne bi uspeli, potem pa bi morale združiti sredstva TOZD po enakem sistemu kot v letu 1975.

Ljubljana, 12. 12. 1975

Direktorica
sektorja ekonomske propagande
in informativne službe:
Ivanka Vrhovčak l.r.

PREDLOG RAZDELITVE STROŠKOV EP ZA LETO 1976 NA TOZD PO PLANU ZA LETO 1976 ZNAŠAJO STROŠKI EKONOMSKE PROPAGANDE DIN 1.501.000

Katere pokrivajo TOZD	Razdelitev na osnovi realizacija dohodek skupaj		
TOZD	realizacija	dohodek	skupaj
Polje	13.230	13.680	26.910
Logatec	5.920	7.130	13.050
Litija	6.330	7.890	14.220
Jelka	2.870	3.050	5.920
Beograd	16.230	19.190	35.420
Grmada	24.850	31.840	56.690
Špecerija	13.680	16.410	30.090
Emona	13.500	15.830	29.330
Hrana	18.570	22.330	40.900
Vrhnik	9.280	11.390	20.670
Grosist	114.630	45.020	159.650
Rožnik	10.000	13.990	23.990
Metlika	5.690	7.220	12.910
Gradišče	4.530	4.660	9.190
Standard	24.930	26.370	51.300
Preskrba	11.120	14.390	25.510
Idrija	21.210	22.380	43.590
Trgopromet	24.980	25.870	50.850
Panonija	66.870	78.660	155.530
Kav. Evropa	920	4.760	5.680
Kav. Nebotičnik	560	2.910	3.470
Univerzal	14.970	21.700	36.670
Ribnica	6.590	10.490	17.080
Sloga	10.270	12.330	22.600
Potrošnik	6.770	9.010	15.780
TMI 0,3% od meds. real.	271.500	—	271.500
Emba 0,5% od meds. real.	310.000	—	310.000
Investa 0,5% od meds. real.	14.000	—	14.000
Hladilnica 0,5% od meds. real.	8.500	—	8.500
Skupaj:	1.052.500	448.500	1.501.000

Stroške ekonomske propagande in informativne službe smo na TOZD razdelili po ključu 50% od dohodka in 50% od realizacije razen za TOZD TMI, Emba, Investa in Hladilnica, kjer je ključ medsebojna realizacija.

	Skupaj		Od tega čiste skup. sl.	
	Plan	trenut. zapos.	plan %	trenut. zapos.
— šef uvoza	1	—	—	—
— sam. referent izvoza	2	2	—	—
— sam. referent uvoza	1	1	—	—
— devizni referent	1	1	—	—
— devizni knjigovodja	1	1	—	—
— korespondent	1	1	—	—
	10	8	∅	∅

Rekapitulacija po sektorjih:

Gener. dir. + tajništvo	4	4	4	4
Komercialni sektor	12	7	12	7
Sekt. maloprod. in gost.	34	33	6	6
Razvojno-planski sektor	12	10	12	10
Finančni sektor	4	2	4	2
Knjigovodski sektor	108	96	13	9
Pravni sektor	7	5	7	5
Kadrovski in splošni sektor	28	16	28	16
Center za EOP	40	33	—	—
Sektor EP in inform. sl.	6	6	6	6
Zunanjetrgov. sektor	10	8	—	—
Skupaj:	265	220	92	65

Plan stroškov delovne skupnosti (brez zunanje trgovine in servisnih dejavnosti) je razviden iz naslednje tabele:

Element	Čiste sk. sl.	kontrol.	knjig. trg.	knjig. trg.	ERC	Skupaj
Mat. in ostali str.	2,189.887	87.878	876.710	430.910	7,241.740	10,827,125
Amortizacija	272.400	26.390	142.800	150.700	107.710	700.000
Dnevnice, kilometrine, noćnine	285.800	163.500	2.400	1.900	14.500	468.100
Reprezent. in reklama	143.000	—	25.000	23.000	30.000	221.000
Bruto bruto OD	8,005.985	606.577	5,166.874	2,258.555	3,302.499	19,340.490
Ostali prejemki	571.000	32.143	358.930	154.496	216.672	1,333.241
Skupaj	11,468.072	916.488	6,572.714	3,019.561	10,913.121	32,889.956
Zaposleni leta 1976	92	7	66	29	40	234

Planirana sredstva za leto 1976 so večja za 29 % ob istočasnem predvidenem povečanju števila zaposlenih za 22 %. Predvideni povprečni strošek na zaposlenega v letu 1976 je predviden v znesku 140.000 din in je večji v primerjavi z ocenjenim za leto 1975 za 5 %.

Povečanje števila zaposlenih pa je predvideno zaradi dodatnih del, ki izhajajo iz novo sprejetih zakonov (knjigovodstvo, komerciala) in s prenosom nekaterih delovnih mest iz TOZD Grosist na delovno skupnost (snažilke, ekonom, gospodar).

Podroben plan stroškov za leto 1976 po posameznih področjih je podrobno razviden iz tabele, ki je v prilogi tega materiala. Če bi se dogovorili, da krije delovna skupnost še razne druge stroške, ki se nanašajo na dejavnost delovne skupnosti, je potrebno predhodno zagotoviti dodatna sredstva (npr. izobraževanje ali kaj podobnega).

Delovno skupnost podjetja (razen zunanje trgovine in servisnih dejavnosti) so po obstoječem samoupravnem sporazumu o združevanju v podjetje Mercator dolžne plačevati vse TOZD v odvisnosti od opravljenega dela za posamezno TOZD.

Prispevek vsake TOZD za kritje stroškov delovne skupnosti podjetja v letu 1976 je izražen z odstotkom od realizacije, ki bo dosežena v letu 1976.

Na podlagi že omenjenega načina kritja stroškov delovne skupnosti podjetja v letu 1976 se predlaga naslednji način kritja stroškov:

— **stroške čistih skupnih služb** (vodstvo podjetja, komercialni sektor, del sektorja trgovine na drobno, splošni in kadrovski sektor, sektor EP in IS, pravni, planski, finančni in del knjigovodskega sektorja),

krijejo vse TOZD v enakem odstotku od dosežene realizacije in sicer z 0,21 %. (Zaposlenih 92, stroški 11,468.072 din). Če bi hoteli pokriti omenjene stroške na podlagi planirane realizacije TOZD za leto 1976, bi morali predlagati stopnjo 0,23 %. Ker pa pričakujemo, da se bo realizacija v letu 1976 povečala za več, kot so planirale TOZD, in zaradi dejstva, da predvideno število zaposlenih ne bo v taki višini takoj na začetku leta, smo predlagali stopnjo 0,21 % namesto 0,23 %.

— **stroške računovodstva trgovine na drobno** (zaposlenih 66, stroški 6,572.714 din) krijejo tiste TOZD, ki te usluge uporabljajo, po enotnem ključu od dosežene realizacije v letu 1976, in sicer z 0,48 %, TOZD Hladilnica pa z 2,95 % od realizacije.

— **stroške knjigovodstva trg. na debelo** (zaposlenih 29, stroški 3,019.561 din) krije TOZD Grosist v celoti, in sicer z 0,29 % od realizacije.

— **stroške kontrolnega oddelka** (zaposlenih 5, stroški 672.631 din) krijejo tiste

TOZD, ki usluge uporabljajo, in sicer z 0,03 % od realizacije.

— **stroške referata za cene** (2 zaposlena, stroški 243.857 din) krijejo TOZD, ki usluge uporabljajo z 0,02 % od realizacije.

— **stroški ERC** znašajo 10,913.121 din (zaposlenih 40), in sicer predstavljajo glavni del stroškov: OD 3,338.499 din, papir 2,000.000 din, najemnina 3,024.000 din, carina 1,450.000 din. Delitev stroškov na posamezne vrste obdelave pa naj bi bila naslednja:

a) 55 % stroškov t.j. 6,002.216 din odpade na materialno poslovanje,

b) 35 % stroškov t.j. 3,811.593 din odpade na obdelavo saldakontov,

c) 10 % stroškov t.j. 1,091.312 din odpade na obračun osebnih dohodkov.

ad a) **Materialno poslovanje.** Stroške obračuna materialnega poslovanja pokriva TOZD Grosist 70 % t.j. 4,201.551 din ali z 0,39 % od realizacije, ostalih 30 % stroškov t.j. 1,800.665 din pokrivajo TOZD: Polje, Logatec, Litija, Jelka, Grmada, Špecerija, Emona, Hrana, Vrhnika, Rožnik, Metlika, Gradišče in Preskrba, in sicer z 0,13 % od realizacije.

ad b) **Obdelava saldakontov.** Te stroške v višini 3,811.593 din krijejo TOZD v notranjem obračunu z 0,17 % od realizacije.

ad c) **Obračun osebnih dohodkov.** Stroške obdelave OD v znesku 1,091.312 din krijejo vse TOZD, in sicer z 0,02 % od realizacije.

Odstotki, s pomočjo katerih se določa prispevek vsake TOZD za kritje stroškov delovne skupnosti podjetja, so prikazani v naslednji tabeli:

PLANIRANI Odstotki od realizacije za kritje stroškov delovne skupnosti v letu 1976

TOZD	čisti skup. str.	kontrolorji	ref. za cene	knj. trg. na drobno	knjig. trg. na debelo	ERC	Skupaj
Polje	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Logatec	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Litija	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Jelka	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Beograd	0,21	0,03	—	0,48	—	0,19	0,91
Grmada	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Špecerija	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Emona	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Hrana	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Vrhnika	0,21	0,03	0,02	0,48	—	0,32	1,06
Grosist	0,21	—	—	—	0,29	0,58	1,08
Rožnik	0,21	0,03	0,02	—	—	0,15	0,41
Metlika	0,21	0,03	0,02	—	—	0,15	0,41
Gradišče	0,21	0,03	0,02	—	—	0,15	0,41
Standard	0,21	0,03	—	—	—	0,02	0,26
Preskrba	0,21	0,03	0,02	—	—	0,15	0,41
Idrija	0,21	0,03	—	—	—	0,02	0,26
Trgopromet	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Panonija	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
TMI	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Emba	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Investa	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Hladilnica	0,21	—	—	2,95	—	0,19	3,35
Kav. Evropa	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Kavarna	—	—	—	—	—	—	—
Nebotičnik	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Univerzal	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Ribnica	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Sloga	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23
Petrošnik	0,21	—	—	—	—	0,02	0,23

Skupno je predvidenih 265 delovnih mest, od katerih je 220 že zasedenih, za nekatera so delovna mesta trenutno razpisana in se bodo zasedla kasneje.

Na osnovi ocene realizacije stroškov v letu 1975 in izračuna potrebnih finančnih sredstev za leto 1976 za delovno skupnost podjetja znaša plan stroškov za 1976. leto 32,889.956 dinarjev, in sicer ti stroški ne zajemajo zunanje trgovine in ne servisnih dejavnosti. Te dejavnosti se financirajo same, njihove stroške pa bomo prikazali kasneje. Predvideno število zaposlenih teh dejavnosti je 31 mest, in sicer v zunanji trgovini 10, v servisnih dejavnostih pa 21.

Na osnovi ocene realizacije za leto 1975 bomo zbrali za pokrivanje stroškov delovne skupnosti v letu 1975 (brez zunanje trgovine in servisnih dejavnosti), 25,466.000 dinarjev. Koliko sredstev bo dokončno porabljenih, še ne moremo oceniti, v vsakem primeru, če bodo sredstva po pokritju vseh obveznosti še ostala, se bodo vrnila TOZD ali pa se bo zmanjšala obremenitev za leto 1976.

Vse TOZD so dolžne po 126. členu sporazuma o združevanju v podjetje Mercator plačevati mesečne akontacije za vzdrževanje delovne skupnosti podjetja, na osnovi letnega plana. Te akontacije predstavljajo znesek, ki ga dobimo, če izračunane odstotke iz prejšnje tabele pomnožimo s planirano realizacijo. Končen obračun pa se opravi na podlagi periodičnih obračunov in zaključne-

ga računa v skladu s 127. členom omenjenega sporazuma.

V naslednjem prikazujemo plan stroškov tistih dejavnosti delovne skupnosti podjetja, ki se sami financirajo ali pa s participacijo proizvajalcev na podlagi posebnih poslovnih sporazumov za pospeševanje prodaje svojih izdelkov v Mercatorjevi prodajni mreži. Stroški omenjenih dejavnosti so prikazani v naslednji tabeli:

Element	Zunanja trgovina	Aranžer. dejav.	Ostale serv. dejav.
Mat. in ost. str.	2,680.900	845.000	848.000
Amortizacija	50.000	82.300	102.300
Dnevni., kilometr., nočnine	100.000	84.400	82.390
Reprezentanca	20.000	—	—
Bruto OD	1,000.000	785.000	820.000
Ost. prej. emki	33.500	25.400	40.650
Skupaj:	3,884.400	1,822.100	1,893.340

Stroški zunanje trgovine se pokrivajo z dohodki, ki jih ta ustvari, prav tako se tudi stroški ostalih servisnih dejavnosti (mizarji, električar, finomehanik in servis za hladilne naprave) pokrivajo z dohodki za za-

računane usluge in porabljen material tistim TOZD, za katere so bile usluge opravljene.

Aranžerska dejavnost pa se predvideva, da se bo v letu 1976 financirala iz prispevkov naših glavnih dobaviteljev. Stroški so predvideni v višini 1,822.100 din. V teh stroških so v postavki osebnih dohodkov zaračunani poleg osebnih dohodkov osmih aranžerjev še osebni dohodki: referenta za EP, 80 % osebnega dohodka referenta servisnih dejavnosti in 80 % osebnega dohodka referenta za obračun servisne dejavnosti ter 50 % osebnega dohodka ekonoma.

Ker pa imajo nekatere TOZD tudi svojo aranžersko dejavnost, se stroški te dejavnosti tudi vključujejo v skupni program. Po trenutnem stanju ugotavljamo, da imajo svoje aranžerje naslednje TOZD: Panonija 3, Jelka-Ribnica 1 (za 1/2 leta), Trgopromet 1, Sloga 1, Univerzal 1, Beograd 1. Ker znaša v delovni skupnosti podjetja bruto OD in ostali prejemki za samostojnega aranžerja ca. 70.000 din letno, se vsem omenjenim TOZD prizna isti znesek za vsakega aranžerja, s tem da dodatno dobi TOZD osnovne elemente aranžiranja (3-krat letno) in celotno izdelavo materiala v skladu s programom proizvajalcev, ki financirajo to dejavnost. Dodatna naročila plačajo TOZD same.

Razvojno-planski sektor
V Ljubljani, dne 8/1-1976

Skupna dejavnost podjetja Mercator M se razvija v skladu s planiranim razvojem. V letu 1975 je bilo predvidenih 265 delovnih mest, od katerih je 220 že zasedenih, za nekatera so delovna mesta trenutno razpisana in se bodo zasedla kasneje. Na osnovi ocene realizacije stroškov v letu 1975 in izračuna potrebnih finančnih sredstev za leto 1976 za delovno skupnost podjetja znaša plan stroškov za 1976. leto 32,889.956 dinarjev, in sicer ti stroški ne zajemajo zunanje trgovine in ne servisnih dejavnosti. Te dejavnosti se financirajo same, njihove stroške pa bomo prikazali kasneje. Predvideno število zaposlenih teh dejavnosti je 31 mest, in sicer v zunanji trgovini 10, v servisnih dejavnostih pa 21. Na osnovi ocene realizacije za leto 1975 bomo zbrali za pokrivanje stroškov delovne skupnosti v letu 1975 (brez zunanje trgovine in servisnih dejavnosti), 25,466.000 dinarjev. Koliko sredstev bo dokončno porabljenih, še ne moremo oceniti, v vsakem primeru, če bodo sredstva po pokritju vseh obveznosti še ostala, se bodo vrnila TOZD ali pa se bo zmanjšala obremenitev za leto 1976. Vse TOZD so dolžne po 126. členu sporazuma o združevanju v podjetje Mercator plačevati mesečne akontacije za vzdrževanje delovne skupnosti podjetja, na osnovi letnega plana. Te akontacije predstavljajo znesek, ki ga dobimo, če izračunane odstotke iz prejšnje tabele pomnožimo s planirano realizacijo. Končen obračun pa se opravi na podlagi periodičnih obračunov in zaključne-

ga računa v skladu s 127. členom omenjenega sporazuma. V naslednjem prikazujemo plan stroškov tistih dejavnosti delovne skupnosti podjetja, ki se sami financirajo ali pa s participacijo proizvajalcev na podlagi posebnih poslovnih sporazumov za pospeševanje prodaje svojih izdelkov v Mercatorjevi prodajni mreži. Stroški omenjenih dejavnosti so prikazani v naslednji tabeli: Mat. in ost. str. 2,680.900; Amortizacija 50.000; Dnevni., kilometr., nočnine 100.000; Reprezentanca 20.000; Bruto OD 1,000.000; Ost. prej. emki 33.500; Skupaj: 3,884.400; Aranžer. dejav. 845.000; 82.300; 84.400; —; 785.000; 25.400; 1,822.100; Ostale serv. dejav. 848.000; 102.300; 82.390; —; 820.000; 40.650; 1,893.340. Stroški zunanje trgovine se pokrivajo z dohodki, ki jih ta ustvari, prav tako se tudi stroški ostalih servisnih dejavnosti (mizarji, električar, finomehanik in servis za hladilne naprave) pokrivajo z dohodki za za-

računane usluge in porabljen material tistim TOZD, za katere so bile usluge opravljene. Aranžerska dejavnost pa se predvideva, da se bo v letu 1976 financirala iz prispevkov naših glavnih dobaviteljev. Stroški so predvideni v višini 1,822.100 din. V teh stroških so v postavki osebnih dohodkov zaračunani poleg osebnih dohodkov osmih aranžerjev še osebni dohodki: referenta za EP, 80 % osebnega dohodka referenta servisnih dejavnosti in 80 % osebnega dohodka referenta za obračun servisne dejavnosti ter 50 % osebnega dohodka ekonoma. Ker pa imajo nekatere TOZD tudi svojo aranžersko dejavnost, se stroški te dejavnosti tudi vključujejo v skupni program. Po trenutnem stanju ugotavljamo, da imajo svoje aranžerje naslednje TOZD: Panonija 3, Jelka-Ribnica 1 (za 1/2 leta), Trgopromet 1, Sloga 1, Univerzal 1, Beograd 1. Ker znaša v delovni skupnosti podjetja bruto OD in ostali prejemki za samostojnega aranžerja ca. 70.000 din letno, se vsem omenjenim TOZD prizna isti znesek za vsakega aranžerja, s tem da dodatno dobi TOZD osnovne elemente aranžiranja (3-krat letno) in celotno izdelavo materiala v skladu s programom proizvajalcev, ki financirajo to dejavnost. Dodatna naročila plačajo TOZD same. Razvojno-planski sektor V Ljubljani, dne 8/1-1976

Predlog samoupravnega sporazuma

o skupnih načelih, o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v temeljnih organizacijah, združenih v »Mercator« Ljubljana, n. sub. o.

Na osnovi zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke in samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine sklepajo delavci TOZD naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O SKUPNIH NAČELIH O OSNOVAH IN MERILIH ZA RAZPOREJANJE DOHODKA IN ZA DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENIH V »MERCATOR« LJUBLJANA, n. sub. o.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

V tem samoupravnem sporazumu so določena enotna merila s področja delitve sredstev za osebne dohodke TOZD, združenih v podjetje »MERCATOR, razen TOZD Emba, TOZD Kavarna Evropa, TOZD Kavarna-Bar Nebotičnik in TOZD Investa.

2. člen

Zaradi enotne politike nagrajevanja se TOZD obvezujejo, da bodo uporabljale v svojih splošnih aktih o merilih za delitev dohodka in sredstev za osebne dohodke naslednje enotne kriterije:

- vrednotenje delovnih mest v skladu s tem samoupravnim sporazumom — določanje enotnih obračunskih osnov za delovna mesta;
- izplačilo dodatkov, nadomestil in drugih izplačil iz sredstev za osebne dohodke;
- izplačilo prejemkov in izdatkov, ki se štejejo med poslovne stroške;
- izplačilo osebnih in drugih izdatkov, ki se nadomeščajo iz dohodka;
- osnove in merila za delitev in uporabo sredstev skupne porabe;
- osebni dohodki delavcev pripravnikov;
- najnižji osebni dohodek, ter
- druge kriterije, določene v tem samoupravnem sporazumu.

3. člen

Del dohodka, katerega TOZD doseže zaradi ugodnih tržnih razmer in ni rezultat produktivnosti dela (konjunkturni dohodek) zaposlenih delavcev v TOZD, je dolžna TOZD nameniti za razširjeno reprodukcijo oziroma za stanovanjsko izgradnjo zaposlenih delavcev.

II. VREDNOTENJE DELOVNIH MEST

4. člen

Enotno vrednotenje tipičnih delovnih mest je izraženo v obračunskih osnovah in je določeno kot maksimalno dovoljeno število točk za tipična delovna mesta. Tabela vrednosti tipičnih delovnih mest (obračunske osnove) je sestavni del tega sporazuma.

Kalkulativna vrednost točke za izračun neto OD znaša 1,00 din in za izračun bruto OD 1,4205 din. V primeru spremembe predpisov se bruto kalkulativna vrednost točke spremeni.

5. člen

Pri vrednotenju delovnih mest po tem sporazumu je upoštevano:

- izkustveno ocenjevanje vrednosti dela glede na njegovo funkcijo v delovnem procesu in obseg poslovanja;
- vrednostna razmerja med skupinami delovnih mest v razponu z ozirom na pokli-

ce v skladu s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine, in

— veljavna sistemizacija delovnih mest podjetja ob upoštevanju dopolnitev le-te s statuti TOZD in statutom podjetja.

6. člen

Vrednotenje delovnih mest je opravljeno na podlagi naslednje tabele:

Skupina	Poklic ali skupina poklicev	Vrednost DM v razp. v točkah od do
1.	Delovna mesta, ki ne zahtevajo posebnega usposabljanja (nekvalificirani delavci)	1700—2040
2.	Poklici ozkega profila (polkvalificirani delavci)	1870—2860
3.	Delavci ozkega profila z zaključenim osnovnim šolanjem	2040—3680
4.	Poklici s poklicno šolo (kvalificirani delavci)	2210—4500
5.	Poklici s poklicno šolo in zahtevnejšimi opravili	2380—5320
6.	Poklici pridobljeni s poslovoškimi šolami (visokokvalificirani delavci)	2650—6140
7.	Poklici s srednješolsko izobrazbo in neposrednim nadzorom	2720—6960
8.	Poklici s srednješolsko izobrazbo in zahtevnejšimi opravili	2890—7780
9.	Poklici pridobljeni z višjo izobrazbo	3060—8600
10.	Poklici z visokošolsko izobrazbo	3230—9420

7. člen

Na podlagi tabele, določene v 6. členu tega sporazuma, se posamezna delovna mesta razporedijo po naslednjih kriterijih:

1. skupina:
Skupina zajema poklice oziroma dela najožje usmerjenega profila, ki pokrivajo tiste vrste dela ali delovna mesta, ki ne zahtevajo posebnega usposabljanja oziroma za katerih delo se je mogoče usposobiti v zelo kratkem času s samim delom na takih delovnih mestih (nekvalificirani delavci).

2. skupina:
Skupina zajema poklice oziroma dela ožje usmerjenega profila, ki pokriva take vrste dela ali delovnega mesta, za katerih delo je potrebno krajše, toda organizirano pretežno praktično usposabljanje v organizaciji, kjer dela, ali v zunanjih izobraževalnih centrih (npr. do 6 mesecev — polkvalificirani delavci).

3. skupina:
Skupina zajema poklice oziroma dela ozkega profila, za katera je pred organiziranim posebnim usposabljanjem potrebno zaključeno osnovno šolanje. To so specializirana dela ozkega profila v blagovnem prometu, storitvah, predelavi, proizvodnji, transportu in manj strokovna dela v strokovnih službah in podobno.

Potrebno dodatno usposabljanje je krajše od 3 let. Specializirani poklici polkvalificiranih delavcev, ki se v kvalifikacijskem sistemu usposabljujejo izven rednega šolskega sistema po zakonu o poklicnem izobraževanju.

4. skupina:
Skupina zajema poklice širšega profila: — ki se pridobijo s poklicno šolo po zakonu o srednjem šolstvu (kvalificirani delavci),

— ki se pridobijo z do 2-letnim strokovnim šolanjem po opravljeni osemletki (v to skupino so razvrščena predvsem naslednja delovna mesta: prodajalec, skladiščnik, mesar, električar, avtomehanic, natak in podobna delovna mesta).

5. skupina:

Skupina zajema poklice oziroma delovna mesta, za katere je potrebna poklicna šola po zakonu o srednjem šolstvu (kvalificirani delavci) pa so usmerjena na bolj zahtevna opravila, za katere se delavec usposablja z dopolnilnim izobraževanjem na delovnem mestu (v to skupino so razvrščena zahtevnejša delovna mesta v prodajalnah, skladiščih, upravah TOZD in industriji).

6. skupina:

Skupina zajema poklice: — ki so usmerjeni v vodenje oziroma v vodstvena opravila pa se pridobijo s šolanjem na poslovoških šolah v okviru zakona o srednjem šolstvu (delovodje, poslovodje, vodja etaže, obratovodja), — za delovna mesta, za katera se zahteva štiriletna srednješolska izobrazba.

7. skupina:

Skupina zajema tehniška delovna mesta, za katera se zahteva štiriletna srednješolska izobrazba v stroki in na katerih delavec opravlja zahtevna strokovna dela pod neposrednim vodstvom in nadzorom.

8. skupina

Skupina zajema: — tehniška delovna mesta, za katera se zahteva štiriletna srednješolska izobrazba v stroki in na katerih opravlja delavec zahtevna in odgovorna strokovna dela brez neposrednega vodstva in nadzora, — delovna mesta, za katera se zahteva srednješolska izobrazba in specializacija na podlagi začetnega in nato občasnega dopolnilnega izobraževanja.

9. skupina:

Skupina zajema poklice, ki se pridobijo s šolanjem na višjih šolah ali s prvo stopnjo visokošolskega študija.

10. skupina:

Skupina zajema poklice, pridobljene z visokošolsko izobrazbo.

8. člen

TOZD so dolžne pri izdelavi svojih samoupravnih sporazumov o delitvi osebnih dohodkov upoštevati naslednje kriterije:

1. Za predsednike poslovnih odborov v TOZD se lahko uporabijo vrednosti delovnih mest na isti način kot za direktorje TOZD ustreznih stopnje.

2. Delovno mesto vodje etaže vsebuje več oddelkov v eni ali več etaž v blagovnici, pri čemer je delavec na takem delovnem mestu odgovoren vsaj za eno od naslednjih funkcij za več oddelkov:

- organizacija in nadzor delovnega procesa;
- finančna in materialna odgovornost;
- komercialno poslovanje.

Smiselno se uporabijo ta določila tudi za vodje etaže v grosističnem skadišču.

3. Delovno mesto vodje oddelka v blagovnici se lahko vrednoti enako kot poslovodja ustreznih stopnje v primeru, če opravlja vodja oddelka naslednja opravila:

- neposredno finančno in materialno odgovarja za oddelek;
- vodi organizacijo dela v oddelku;
- samostojno opravlja komercialne posle za oddelek v skladu s poslovno politiko TOZD in OZD;

— neposredno je odgovoren za izvajanje sanitarno-tehničnih predpisov v oddelku.

Smiselno se uporabijo ta določila tudi za vodje oddelka v grosističnem skladišču.

4. Za namestnika poslovodje se lahko uporabi najvišja možna ocena v tabeli vrednosti tipičnih delovnih mest (obračunske osnove) tega sporazuma, če je namestnik odgovoren vsaj za eno od naslednjih funkcij za prodajalno kot celoto:

— organizacija in nadzor delovnega procesa;

— finančno in materialno poslovanje;

— komercialno poslovanje;

— neposredna odgovornost za izvajanje sanitarno-tehničnih predpisov.

5. Višina prometa kot kriterij pri razvrščanju posameznih delovnih mest se vedno poveča s koeficientom porasta cen za posamezno dejavnost na osnovi uradnih statističnih podatkov (objave Zavoda za statistiko SRS).

Udeležencem tega sporazuma sporoča letni porast cen skupna komisija, določena v tem sporazumu.

6. Pri izražanju zaposlenosti je vedno mišljeno povprečno število redno zaposlenih delavcev, brez učencev v gospodarstvu.

7. V III. stopnjo delovnih razmer na delovnem mestu so razvrščeni delavci, ki opravljajo delo v globoko hlajenih prostorih nad polovico rednega delovnega časa.

Delavci, ki opravljajo to delo manj kot polovico delovnega časa, se razvrščajo v II. skupino oziroma jim dodatek za delovne razmere sploh ne pripada, če samo občasno prihajajo v hlajene prostore.

Delavcem v vzdrževanju pripada dodatek za delovne razmere samo, če stalno opravljajo vzdrževalna dela na terenu.

8. V roku dveh mesecev od dneva uveljavitve nove sistemizacije delovnih mest je skupna komisija dolžna izdelati in predlagati skupnemu delavskemu svetu podjetja nove kriterije za ocenjevanje in razvrščanje posameznih delovnih mest, določenih v tem členu.

9. člen

TOZD se zavezujejo, da bodo v roku treh mesecev od dneva veljavnosti tega sporazuma ovrednotila svoja delovna mesta ob upoštevanju vrednosti tipičnih delovnih mest po tem sporazumu.

III. DOLOČILA ZA DELITEV SREDSTEV ZA OSEBNE DOHODKE

10. člen

Sredstva za delitev za osebne dohodke TOZD so odvisna od doseženega dohodka in povečane amortizacije, kakor tudi od zneska povečane minimalne amortizacije zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v obračunskem obdobju.

Pri razporejanju dohodka za osebne dohodke so TOZD dolžne upoštevati naslednje:

1. Doseženi dohodek se zmanjša za:
 - pogodbene in zakonske obveznosti iz dohodka,
 - obvezni rezervni sklad,
 - sredstva skupne porabe po sporazumu za dejavnost trgovine,
 - sredstva za poslovni sklad in za povečano amortizacijo, kakor tudi znesek povečane minimalne amortizacije zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v višini 1% od celotnega dohodka, razen za TOZD Hladilnica.

TOZD Hladilnica formira sredstva za poslovni sklad in povečano amortizacijo, kakor tudi za znesek povečane minimalne amortizacije, zaradi revalorizacije osnovnih sredstev v višini 7% od celotnega dohodka,

— ugotovljeni konjunkturni dohodek po tretjem členu tega sporazuma.

2. Tako ugotovljeni ostanek dohodka se primerja z obračunsko izhodiščno maso OD.

3. Obračunska izhodiščna masa osebnih dohodkov je seštevek obračunskih osnov zasedenih delovnih mest v TOZD, povečana za obračunane osebne dohodke v podaljša-

nem delovnem času, za dodatek za stalnost po 24. členu, za dodatek za minulo delo po 25. členu, za nadomestila in druga izplačila iz sredstev za OD in za delo po pogodbah.

4. Z razmerjem med ostankom dohodka po točki 2 tega člena in obračunsko izhodiščno maso OD po 3. točki tega člena se izračuna koeficient za delitev osebnih dohodkov.

5. Če je koeficient med 1 in 1,05, se lahko celotni ostanek dohodka nameni za osebne dohodke.

Če je koeficient večji kot 1,05, se uporabi za delitev za osebne dohodke naslednja lestvica:

Koeficient za delitev OD	Delitev ostanka doh.	
	za OD	za sklade
od 1,05 do 1,15	40	60
od 1,16 do 1,20	35	65
od 1,21 do 1,30	30	70
od 1,31 do 1,40	25	75
od 1,41 do 1,50	20	80
nad 1,51	10	90

Če je koeficient med 1,00 in 0,80, se za osebne dohodke sme uporabiti ustrezno znižani znesek obračunske izhodiščne mase.

Če pa je koeficient manjši od 0,80, se za izplačilo OD do višine 80% obračunske izhodiščne mase lahko uporabi del 1% oziroma 7% stopnje za TOZD Hladilnico, določeno v 4. alineji 1. točke tega člena.

Koeficient se ugotavlja po periodičnih obračunih in ob letnem zaključnem računu.

11. člen

Delovna skupnost podjetja in skupnost TOZD Detajl ugotavljata obseg OD po vrednosti obračunskih osnov, določenih v svojih samoupravnih sporazumih o delitvi OD.

Stvarno izplačilo OD se izračuna z uporabo povprečnega povečanja ali zmanjšanja osebnih dohodkov vseh TOZD, združenih v podjetje »Mercator«.

Uprave TOZD uporabijo za delitev OD enake kriterije kot delovna skupnost podjetja, če nimajo izdelanih individualnih meril za nagrajevanje.

IV. MERILA ZA RAZPOREJANJE DOHODKA IN DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

12. člen

TOZD se obvezujejo, da bodo pri razporejanju dela dohodka za delitev osebnih dohodkov upoštevale zlasti:

- razširitev materialne osnove TOZD,
- ustvarjale ekonomske in druge pogoje, ki spodbujajo interes za dobro gospodarjenje, za racionalno vlaganje, za povečanje produktivnosti dela,

— zavzemala za uresničitev materialnih pogojev za socialno varnost in stabilnost zaposlenih v lastni TOZD in ostalih TOZD združenih v podjetju »Mercator«,

— na področju sistema delitve upoštevale smernice in sklepe skupnih organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij v podjetju pri izvajanju nagrajevanja, kakor tudi širše družbene skupnosti, in

— vrednotile minulo delo v skladu z določili samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine.

13. člen

Za dvig storilnosti dela in večjo osebno skupno porabo so TOZD dolžne nenehoma razvijati sistem delitve po delu, predvsem izpopolnjevati obstoječa individualna in kolektivna merila nagrajevanja in uvajati nova individualna in kolektivna merila.

14. člen

Pri oblikovanju vrednostnih individualnih in kolektivnih meril so TOZD dolžne upoštevati vpliv tržnih razmer cen. TOZD

so dolžne taka merila letno korigirati, in sicer tako, da ne upoštevajo pri nagrajevanju porasta cen.

Osnovo za izračun korekture, povečanja ali zmanjšanja cen določa skupna komisija, določena v tem samoupravnem sporazumu.

15. člen

Zaradi enotnih pogojev poslovanja posameznih prodajal v okviru TOZD so TOZD dolžne pri delitvi sredstev za osebne dohodke upoštevati lokacijo prodajalne z ozirom na kupno moč potrošnikov. TOZD v svojih samoupravnih sporazumih o delitvi osebnih dohodkov znižajo ustrezen znesek mase sredstev, namenjene za osebne dohodke, tistim prodajalnam, ki imajo boljšo lokacijo glede na kupno moč potrošnikov, v primerjavi s tistimi prodajalnami, ki imajo slabšo lokacijo.

Merila za znižanje mase sredstev prodajal zaradi boljše lokacije določi TOZD v svojem sporazumu o delitvi OD.

16. člen

Sredstva za delitev za osebne dohodke v TOZD, določena v 9. členu tega sporazuma, se po periodičnih obračunih in ob letnem zaključnem računu usklajajo s samoupravnim sporazumom za dejavnost trgovine. Omenjene izračune za potrebe TOZD opravi razvojno-planski sektor podjetja.

V. NAJNIŽJI OSEBNI DOHODEK

17. člen

Najnižji osebni dohodek delavca v TOZD oziroma delovni skupnosti, ki opravlja najenostavnejša dela in dela poln delovni čas ter dosega normalni delovni uspeh, znaša najmanj 60% povprečnega osebnega dohodka na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v preteklem koledarskem letu, kot ga ugotovi in objavi zavod SR Slovenije za statistiko v Uradnem listu SRS. 60% povprečni mesečni osebni dohodek je izhodišče za vrednotenje rezultatov najenostavnejšega dela, ki je določen s tem samoupravnim sporazumom za najmanj zahtevna tipična delovna mesta ali poklic.

Normalni delovni uspeh delavca pomeni dosežen stoodstotni individualni učinek delavca ob sočasno doseženem normalnem poslovnem uspehu TOZD oziroma delovne skupnosti, kot je določeno v tem sporazumu.

Vsaka TOZD oziroma delovna skupnost mora v svojem letnem načrtu predvideti normalni poslovni uspeh in določiti najnižji osebni dohodek iz drugega odstavka tega člena.

VI. NAJVIŠJI OSEBNI DOHODEK

18. člen

Najvišji osebni dohodek mora biti tako kot drugi osebni dohodek odvisen od zahtevnosti delovnega mesta in individualnega uspeha delavca ter uspešnosti gospodarjenja TOZD oziroma uspešnosti delovanja delovne skupnosti.

Skupna komisija bo periodično obravnavala izplačila najvišjih osebnih dohodkov in po potrebi ukrepala za odpravo neskladij in nezakonitih pojavov v njihovem gibanju.

VII. ŽIVLJENJSKI STROŠKI IN OSEBNI DOHODKI

19. člen

Pri usklajevanju osebnih dohodkov zaradi rasti življenjskih stroškov je potrebno v okviru doseženega dohodka upoštevati:

— resolucijo o družbenoekonomski politiki tekočega leta;

— družbeni dogovor o razporejanju dohodka v letu 1976;

— samoupravni sporazum o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine SR Slovenije;

— osnove in merila tega samoupravnega sporazuma.

Skupna komisija mora na podlagi objavljenega odstotka, za katerega so se povečali življenjski stroški, proučiti ekonomska gibanja in predložiti TOZD način za zagotovitev z resolucijo in družbenim dogovorom določenih razmerij v gibanju sredstev za osebne dohodke.

VIII. DODATKI, NADOMESTILA IN DRUGA IZPLAČILA, KI BREMENIJO SREDSTVA ZA OSEBNE DOHODKE

1. Delo prek polnega delovnega časa (nadurno delo)

20. člen

Za delo, ki traja dalj kot redni delovni čas (nadurno delo), pripada delavcu dodatek v višini 50 % obračunske osnove za redni delovni čas, za čas ko je delal prek polnega delovnega časa.

Takšno delo se lahko uvede le v izjemnih, nujnih, nepredvidenih primerih, ki so objektivnega izvora, ne pa kot stalna oblika dela v tekočem poslovanju.

Pri uvajanju dela prek polnega delovnega časa je treba upoštevati zakonske predpise in določila samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD oziroma delovne skupnosti.

Individualni poslovodni organi in drugi vodilni ter vodstveni delavci v TOZD in delovnih skupnostih praviloma ne bodo jemali plačila za delo prek rednega delovnega časa (nadurno delo), ker je plačilo za to delo že zajeto v osebnem dohodku ovrednotenega delovnega mesta, na katerem dela tak delavec. Plačilo za tako delo je možno le v primeru, ko pristojni samoupravni organ tako sklene za vsako delo posebej.

Osnove in merila za obračun osebnih dohodkov za čas dežurstva in stalne pripravljenosti določijo TOZD oziroma delovne skupnosti v svojem sporazumu.

Samoupravni organi v TOZD oziroma delovnih skupnostih morajo ob sprejemanju periodičnih obračunov obravnavati razloge in obseg uvedbe ter obračun osebnih dohodkov za delo prek rednega delovnega časa (nadurno delo).

2. Delo v nočnem delovnem času

21. člen

Za nočni delovni čas se šteje čas od 22. do 5. ure oziroma do 6. ure naslednjega dne, če se to ujema z nočno delovno izmeno.

Za delo v nočnem delovnem času gre delavcu dodatek v višini najmanj 30 % in največ 50 % obračunske osnove za redni delovni čas.

V samoupravnem sporazumu TOZD oziroma delovne skupnosti se določi konkretna višina odstotka glede na vrsto dela, ki ga delavec opravlja na delovnem mestu v nočnem delovnem času.

Delovna mesta, na katerih se opravlja delo v nočnem delovnem času, morajo biti določena v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu TOZD oziroma delovne skupnosti.

3. Delo ob nedeljah ali na drug dan tedenskega počitka

22. člen

Za delo na dan nedelje ali na drug dan tedenskega počitka gre delavcu dodatek od 35 do 50 % obračunske osnove za redni delovni čas.

V samoupravnem sporazumu TOZD oziroma delovne skupnosti se določi konkretna višina odstotka glede na vrsto dela, ki ga delavec opravlja na delovnem mestu na takšen dan.

Dodatek po prejšnjem odstavku ne pripada delavcu, ki mu je določen tedenski počitek na kakšen drug dan vnaprej določenega tedenskega počitka v tednu.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

Tako imenovana »prosta sobota«, ki je uvedena, nima značaja tedenskega (nedeljskega) počitka, ker se šteje glede uveljavljanja pravic po delu in iz dela, kakor da jo je delavec prebil na delu.

4. Delo na dan zveznega ali republiškega praznika

23. člen

Za delo na dan zveznega ali republiškega praznika gre delavcem poleg zakonsko določenega nadomestila osebnega dohodka zaradi dela na ta dan, še dodatek v višini 50 % obračunske osnove za redni delovni čas.

Ta dodatek gre tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

5. Deljeni delovni čas

24. člen

Za deljen delovni čas pripada delavcu dodatek v višini največ do 320 din (bruto) mesečno, če traja prekinitev delovnega časa več kot eno uro in največ do 640 din (bruto) mesečno, če ta prekinitev traja dve uri ali več.

V samoupravnem sporazumu TOZD oziroma delovne skupnosti se določi konkretna višina dodatka ob upoštevanju krajevnih prilik.

Ta dodatek pripada tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

6. Izplačevanje dodatkov

25. člen

Dodatki, ki povečujejo osebni dohodek delavca zaradi dela, glede na posebne delovne razmere, ki izvirajo iz razporeditve delovnega časa, vsebovani v členih 17, 18, 19, 20 in 21 tega sporazuma se med seboj ne izključujejo, razen določbe po členih 19 in 20, ki se med seboj izključujeta. V tem primeru gre delavcu tisti dodatek, ki je višji.

7. Dodatek za delovne razmere

26. člen

Delovne razmere se s tem sporazumom vrednotijo z dodatnimi točkami, ki se prištevajo k številu točk, ugotovljenih za delovno mesto, ugotovljenih na podlagi stopnjevanja vrednotenja razmer (težko fizično delo, delo v prostorih ali objektih, kjer je vlaga, delo pri visoki temperaturi, delo, ki je izpostavljeno vremenskim vplivom, delo v smradu, delo v prahu, delo v prostorih s plini, delo v izredno slabem zraku ali umazaniji, delo z nevarnimi snovmi, delo v ropotu in pri bleščanju, delo pod posebnimi psihofizičnimi napori, delo v javnem prometu ali na vozilih, ki povzročajo vibracijo, delo v turnusih) po naslednjih stopnjah:

I. stopnja: manjša izpostavljenost do 10 točk;

II. stopnja: srednja izpostavljenost do 20 točk;

III. stopnja: zelo velika izpostavljenost do 25 točk.

S tem dodatkom se ne poveča vrednost delovnega mesta in se obračuna oziroma izplačuje ločeno od ostalih osnov in meril za delitev dohodka.

Konkretno višino dodatka določijo TOZD v svojem samoupravnem sporazumu glede na delovne razmere na posameznih delovnih mestih.

27. člen

V I. stopnjo se razvrščajo naslednja delovna mesta:

- delavci na delovnih mestih, ki strojno knjižijo, ali fakturisti;
- telefonisti v telefonski centrali;
- delavci v arhivu.

V II. stopnjo se razvrščajo delavci naslednjih delovnih mest:

- delavci v transportu (šoferji, spremljevalci, delavci v prodajalnah, ki dostavljajo blago strankam na dom);
- prodajalci na živilskem trgu;
- delavci pri delu v sitotisku;
- kurir;
- delavci v predelavi v TOZD TMI;
- delavci pri vzdrževanju;
- čistilci proizvodnih in skladiščnih prostorov;

- delavci na delovnih mestih, ki so vezani na težko fizično delo;

- skladiščniki, ki delajo v hlajenih prostorih, vendar manj kot polovico delovnega časa;

- tehnični vodja v TOZD Hladilnica;
- tehnolog v TOZD Hladilnica in TOZD TMI;

- delovna mesta v obratni menzi.

V III. stopnjo se razvrščajo delavci naslednjih delovnih mest:

- delavci na delovnih mestih v hlajenih prostorih;

- delavci v strojnicah in kurilnicah;

- delavci na delovnih mestih v hlevih, klavnici, črevarni in sušilnici v TOZD TMI;
- mešalec, mešalec izdelkov, prekajevalec in pomožni prekajevalec;

- vodja predelave.

8. Dodatek za stalnost

28. člen

Delavec ima pravico do dodatka za stalnost po 5 letih neprekinjenega dela v TOZD in delovni skupnosti oziroma v katerikoli TOZD in delovni skupnosti v sestavi podjetja, ki se je posredno ali neposredno pripojilo k podjetju Mercator.

Dodatek znaša 50 din (neto) ter se za vsako naslednje leto po končanem 5. letu poveča za 10 din.

Dodatek za stalnost ne sme presegati 5 % mesečnega osebnega dohodka delavca.

S tem dodatkom se ne poveča vrednost delovnega mesta in se obračuna oziroma izplačuje ločeno od ostalih osnov in meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov delavcev TOZD.

Sprememba višine dodatka se ugotavlja praviloma enkrat letno, in sicer na dan 31. 12. za preteklo leto.

9. Dodatek za minulo delo

29. člen

Dodatek za minulo delo se vrednoti v odstotkih od obračunske osnove določene za polni delovni čas.

Dodatek za minulo delo po delovni dobi znaša:

nad 1 — 5 let	1 % obračunske osnove
nad 5 — 10 let	2 % obračunske osnove
nad 10 — 15 let	4 % obračunske osnove
nad 15 — 20 let	6 % obračunske osnove
nad 20 — 25 let	8 % obračunske osnove
nad 25 — 30 let	10 % obračunske osnove
nad 30 — 35	
oziroma 40 let	12 % obračunske osnove

Kot delovna doba se upošteva celotna delovna doba, ne glede kje je bil delavec zaposlen (na podlagi podatkov, ki so navedeni v delovni knjižici) in se ugotavlja praviloma enkrat letno, in sicer na dan 31. 12. za preteklo leto.

Dodatek za minulo delo ne gre upokojencem, ki so se upokojili s polno pokojninsko dobo, pa so ponovno pridobili lastnost delavca v združenem delu ter prejema jo pokojnino.

10. Nadomestilo OD za čas uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja

30. člen

Delavci imajo pravico do nadomestila OD iz sredstev TOZD oziroma delovne skupnosti do 30 dni zadržanosti od dela:

1. Če so zaradi bolezni ali poškodb začasno nezmožni za delo ali če so zaradi zdravljenja ali medicinske preiskave v stacionarnem zdravstvenem ali kakšnem drugem specializiranem zavodu.

2. Če zaradi določenega zdravljenja ali medicinskih preiskav, ki jih ni možno opraviti izven rednega delovnega časa, ne morejo delati.

3. Če so na nujnem zdravljenju po predpisih o vojaških vojnih invalidih.

Nadomestilo OD za čas bolezni do 30 dni pripada delavcem 90 % mesečnega OD. Osnova za izplačilo je povprečni OD v preteklem letu.

Od 31. dne izostanka z dela se izplačuje nadomestilo OD iz sredstev sklada zdravstvenega zavarovanja.

31. člen

Nadomestilo OD gre od prvega dne izostanka z dela v višini 100 % od osnove:

1. Delavcem, pri katerih je začasna nezmožnost za delo posledica nesreče pri delu ali poklicnega obolenja;

2. Delavcem, ki spremljajo bolnega delavca v bolnišnico;

3. Delavkam na porodniškem dopustu in za čas, ko zavarovanka do 12. meseca otrokove starosti dela 4 ure na dan;

4. Delavkam-samohranilkam, ki imajo najmanj 2 otroka, ki jih vzdržujejo;

5. Učencem v gospodarstvu;

6. Delavcem, ki jim je priznana dvojna delovna doba iz NOB.

32. člen

Osnova za obračun nadomestila OD za čas zadržanosti od dela je povprečni mesečni neto OD, ki ga je delavec dosegel za poln delovni čas v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastopil primer, zaradi katerega ima delavec pravico do nadomestila. Ta osnova se izračuna iz povprečnega osebnega dohodka delavca, ki ga je prejel v preteklem letu za normalni delovni čas in je njegov znesek dokončno ugotovljen pri delitvi OD po zaključnem računu za to leto.

Če je delavec v preteklem letu delal pri drugi ali več drugih delovnih organizacijah, se vzame kot osnova za nadomestilo povprečni znesek osebnega dohodka, ki ga je prejel za preteklo leto pri organizaciji združenega dela, pri kateri je delal in je bil ugotovljen pri delitvi osebnih dohodkov po zaključnem računu oziroma povprečni znesek seštevka osebnega dohodka ugotovljenega pri delitvi po zaključnem računu vseh organizacij združenega dela, pri katerih je delavec v preteklem letu delal.

Če delavec ni dobival OD ampak nadomestilo, se v osnovo vnesé znesek, od katerega so se odmerila nadomestila.

Osnova za obračun se valorizira vsake tri mesece na podlagi statističnih podatkov o gibanju osebnih dohodkov v gospodarstvu v SR Sloveniji v taki višini, kot bo to ugotovila zdravstvena skupnost Slovenije v prilogi Delavske enostnosti »Vzajemnost«. Nadomestilo osebnega dohodka ne more biti višje od osebnega dohodka, ki bi ga dosegel delavec, če bi delal.

IX. PREJEMKI OZIROMA IZDATKI, KI BREMENIJO POSLOVNE STROŠKE

1. Dnevnice za službena potovanja v državi

33. člen

Dnevnica za službena potovanja v državi znaša:

— za čas odsotnosti od 6 do 8 ur 50 din; do te dnevnice so upravičeni delavci, ki nastopijo službeno potovanje vsaj dve uri pred pričetkom svojega delovnega časa ali pa ga končajo vsaj dve uri po preteku svojega rednega delovnega časa;

— za čas odsotnosti od 8 do 12 ur 96 din;

— za čas odsotnosti nad 12 ur 150 din.

Dnevnice so za vse delavce enake.

Dnevnice pripadajo pod enakimi pogoji tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

34. člen

Dnevnice se obračunavajo na podlagi naloga za službeno potovanje, ki ga izda direktor TOZD oziroma skupnosti oziroma od njega pooblaščen oseba.

Pred odhodom na službeno potovanje lahko delavec dvigne akontacijo na dnevnice. Delavec mora takoj po opravljenem službenem potovanju, toda najkasneje v 15 dneh, opraviti obračun.

2. Dnevnice za službena potovanja v tujino

35. člen

Dnevnice za službena potovanja v tujino se določijo v višini, ki veljajo za republiške upravne organe in so za vse delavce enake.

Službena potovanja v tujino odobrava delavski svet TOZD oziroma svet delovne

skupnosti na predlog direktorja TOZD oziroma delovne skupnosti.

Delavcem se prizna povračilo stroškov za potovanje v tujino v višini, ki je določena za II. skupino po odločbi o dnevnicah za službena potovanja v tujino, ki se priznavajo zveznim upravnim organom.

Dnevnice za službena potovanja v tujino znašajo za čas odsotnosti več kot 8 do 12 ur 70 % od pripadajoče dnevnice, za čas odsotnosti več kot 12 ur pa v višini pripadajoče dnevnice.

Če delavec prenočuje v tujini, se mu povrne stroški prenočevanja na podlagi predloženega računa o plačilu prenočevanja. V tem primeru se pripadajoča dnevnica zniža za 30 %.

Če ima delavec v tujini brezplačno stanovanje in hrano, ima pravico do pripadajoče dnevnice v višini 30 %, če pa ima samo brezplačno stanovanje ali samo brezplačno hrano, pa ima pravico do pripadajoče dnevnice v višini 70 %.

TOZD, ki so pri svojem poslovanju vezane tudi na maloobmejni promet, določijo v svojem sporazumu višino dnevnice za potovanje v maloobmejnem prometu, ki traja manj kot 8 ur, sorazmerno s časom potovanja, vendar največ do 50 % dnevnice.

3. Stroški prenočevanja

36. člen

Delavec ima pravico do povračila stroškov prenočevanja, če narava službenega opravila zahteva prenočevanje v določenem kraju.

Stroški prenočevanja na podlagi računa se krijejo do 170 din.

V primeru, da delavec za prenočevanje ne predloži računa, mu gre za prenočevanje največ 75 din na noč.

Stroški prenočevanja pripadajo pod enakimi pogoji tudi učencem v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi.

4. Prevozní stroški

37. člen

Delavcu pripada povračilo prevoznih stroškov za najkrajšo pot, ki je za izvršitev službenega opravila najprimernejša, v višini dejansko plačanih stroškov, in sicer:

— če je delavec potoval z železnico ali letalom ali ladjo, znesek cene za vozovnico za razred, ki je določen v nalogu za službeno potovanje;

— če je delavec potoval z avtobusom, znesek plačane vozovnice.

Če je v nalogu za službeno potovanje odobrena uporaba spalnika na vlaku ali postelja na ladji, se povrnejo tudi ti stroški.

Obračun povračila prevoznih stroškov se opravi na podlagi javno uveljavljenih tarif prevoznih podjetij. Za prevoz s taksijem je potrebno priložiti račun podjetja ali zasebnika, ki je prevoz opravil. Delavcu se priznajo tudi stroški za vstopnice na sejme, rezervacije na prevoznih sredstvih in stroški za prevoz prtljage, če je računu potnih stroškov priloženo ustrezno potrdilo.

5. Nadomestilo za ločeno življenje

38. člen

Nadomestilo za ločeno življenje znaša mesečno 1250 din.

Nadomestilo za ločeno življenje pripada delavcu:

— ki živi ločeno od svoje družine in nima zagotovljenega lastnega stanovanja za svojo družino in se tudi ne more vsakodnevno voziti na delo oziroma se vračati v kraj, kjer živi družina;

— če je bilo tako dogovorjeno ob pridobitvi lastnosti delavca v združenem delu;

— če je delavec razporejen na podlagi določil sporazuma o medsebojnih razmerjih na delo v drug kraj.

39. člen

Delavec ni upravičen do nadomestil za ločeno življenje, če odkloni primerno družinsko stanovanje v kraju zaposlitve ali če se je vselil v dodeljeno družinsko stanovanje, družine pa ni preselil.

6. Selitveni stroški

40. člen

Selitveni stroški se povrnejo delavcu ali njegovim družinskim članom v naslednjih primerih:

— če se preselijo iz kraja dosedanjega stalnega bivališča v drug kraj zaradi dela, upokojitve ali smrti delavca in če je preselitev v interesu TOZD oziroma delovne skupnosti;

— upokojevcem za selitev v istem kraju, če izpraznijo družbeno stanovanje, ki so ga dobili v najem pri TOZD oziroma delovni skupnosti in je za izpraznitev tega stanovanja zainteresirana TOZD oziroma delovna skupnost.

41. člen

Selitveni stroški se povrnejo v višini dejanskih stroškov po predloženih računih in komisijsko ugotovljenih upravičenih stroških.

Če je preselitev v interesu TOZD oziroma delovne skupnosti, se delavcu in družinskim članom, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, povrnejo prevozní stroški in izplačajo največ dve dnevnici za službeno potovanje v državi.

7. Nadomestilo za uporabo lastnega osebnega avtomobila v službene namene

42. člen

Nadomestilo za uporabo lastnega osebnega avtomobila v službene namene znaša za prevoženi kilometer:

- 1,50 din za osebne avtomobile;
- 0,50 din za motorje in mopede;
- 0,35 din za kolesa.

Nadomestila (kilometrine) ni mogoče izplačati v pavšalnem znesku.

43. člen

Vozila v zasebni lastnini se lahko uporabljajo v službene namene:

— v zvezi z rednim poslovanjem, če je uporaba vozil v zasebni lastnini smotrnejša, kot uporaba vozil javnega prometa;

— v nujnih primerih (ob raznih nesrečah itd.), če se pripetijo v času opravljanja delovnih nalog.

Vozilo v zasebni lastnini se ne sme uporabljati, če je za prevoz na razpolago službeno vozilo.

44. člen

Uporabo vozila v zasebni lastnini za službene namene odobri direktor TOZD oziroma delovne skupnosti na nalogu za službeno potovanje.

45. člen

Obračun nadomestila se opravi na podlagi potnega naloga ali »knjižice voženj«, katero mora ob koncu vsakega meseca potrditi direktor TOZD oziroma delovne skupnosti, ali pooblaščen oseba »da je delo v redu opravljeno« in da so bili v knjižici voženj navedeni kilometri dejansko opravljeni.

Obračun je treba predložiti do vsakega prvega v mesecu v izplačilo blagajni.

8. Povračilo stroškov za prevoz na delo in z dela

46. člen

Delavcu, učencu v gospodarstvu ter študentom in dijakom na praksi se lahko povrnejo stroški za prevoz na delo in z dela v višini stroškov javnih prevoznih sredstev na določenih relacijah, s tem da sami krijejo 40 din.

Višina povračila se ugotavlja mesečno na podlagi mesečne vozovnice, potrdila oziroma cenika podjetja, ki opravlja javni prevoz.

Povračilo ne pripada delavcu za čas odsotnosti z dela.

Povračilo se izplačuje mesečno za pretekli mesec.

47. člen

Kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi, se obračunavajo stroški prevoza na delo in z dela v višini 0,50 din

za kilometer, s tem da 40 din delavec sam krije.

Upravičenost do povračila teh stroškov odobri svet za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu TOZD oziroma delovne skupnosti.

9. Regres za organizirano prehrano med delom

48. člen

Regres za organizirano prehrano med delom znaša 250 din mesečno na delavca.

Regresa za organizirano prehrano v nobenem primeru ni mogoče dajati v gotovini.

Za organizirano toplo prehrano se šteje prehrana organizirana v TOZD oziroma delovni skupnosti, ali ki je po dnevnih obrokih zagotovljena pogodbeno z ustreznim obratom.

Izjemno se lahko delavcem, ki jim zaradi narave dela ni možno organizirati prehrane po tretjem odstavku tega člena, regresira prehrana v obliki vrednostnih bonov za živila v enaki višini kot drugim delavcem. TOZD oziroma delovna skupnost mora v tem primeru preskrbeti soglasje za regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov od občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije. V obliki vrednostnih bonov se lahko regresira prehrana tudi delavcem, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da imajo predpisano dietno prehrano in če take prehrane ni mogoče zagotoviti med delom.

Do regresa za prehrano so upravičeni tudi učenci poklicnih šol in učenci z učno pogodbo ter študenti in učenci na praksi ter drugi, ki delajo deljen ali skrajšan delovni čas v TOZD oziroma delovni skupnosti.

Do regresa niso upravičeni delavci in druge osebe, navedene v tem členu, za tiste dneve, ko niso na delu v TOZD oziroma delovni skupnosti, to je v času dopusta, bolniškega staleža, službenega potovanja in prostih dni.

10. Odškodnine racionalizatorjem, novatorjem in avtorjem izboljšav

49. člen

Delavcem TOZD oziroma delovne skupnosti, ki pri svojem delu izboljšajo delovne postopke ali predlagajo izboljšanje delovnih postopkov ter racionalizacije dela, pripada posebna odškodnina ali priznanje.

Delavski svet TOZD oziroma svet delovne skupnosti imenuje za vsak takšen primer posebno strokovno komisijo za oceno predlogov ter na podlagi ocene komisije odloči o dodelitvi odškodnine ali priznanja.

X. OSEBNI IN DRUGI IZDATKI, KI SE NADOMEŠČAJO IZ DOHODKA

1. Izplačila po pogodbah za delo (civilno-pravno razmerje)

50. člen

Ob sprejemanju periodičnih obračunov in zaključnega računa mora delavski svet TOZD oziroma svet delovne skupnosti poimensko obravnavati izplačila za delo po pogodbah (civilno-pravno razmerje) in presojati njihovo upravičenost ter zakonitost pogodb in izplačil.

TOZD oziroma delovna skupnost mora o višini in namenu izplačila za delo po pogodbah o delu obvestiti TOZD ali druge OZD, v kateri je redno zaposlen delavec, ki je to izplačilo prejel.

2. Nagrade učencev poklicnih šol in učencev s pogodbo

51. člen

Nagrade učencev poklicnih šol in učencev z učno pogodbo znašajo za čas praktičnega dela, teoretičnega pouka, za čas šolskih počitnic in v času odsotnosti zaradi bolezni:

- v I. letniku 720 din (neto)
- v II. letniku 840 din (neto)
- v III. letniku 1000 din (neto).

TOZD oziroma delovne skupnosti lahko določijo po merilih v svojih samoupravnih

sporazumih oziroma splošnih aktih še dodatne nagrade, odvisne od učenčevega uspeha, in sicer v času praktičnega pouka po dosežnem učinku, v času teoretičnega pouka pa po doseženem učnem uspehu.

52. člen

Nagrada — obvezna in dodatna — skupaj ne smeta presegati najnižjega osebnega dohodka, določenega v tem sporazumu.

53. člen

Nagrada za dosežen uspeh po opravljenem praktičnem izpitu za določeno leto v vseh letnikih znaša neto:

- za odličen uspeh 300 din;
- za prav dober uspeh 200 din;
- za dober uspeh 100 din.

54. člen

Če učenec v času šolanja stanuje v internatu, se mu lahko po sklepu delavskega sveta TOZD oziroma sveta delovne skupnosti povrne del stroškov internata.

Učencem pripada tudi povračilo stroškov za pripomočke in material, porabljen pri praktičnem delu in teoretičnem pouku.

3. Nagrade študentom in učencem na praksi

55. člen

Nagrade študentom in učencem za obvezno prakso znašajo najmanj 720 din neto mesečno. Nagrade ne smejo biti višje od 60 % povprečnega neto osebnega dohodka v SR Sloveniji v preteklem letu.

Konkretno višino nagrade določajo TOZD oziroma delovne skupnosti v svojem samoupravnem sporazumu oziroma splošnem aktu. Te nagrade ne izključujejo štipendij.

Osebnih prejemki, ki jih TOZD oziroma delovna skupnost izplačujejo študentom in učencem, ki niso na obvezni praksi, za njihovo delo v času šolskih počitnic, se štejejo za sredstva osebne porabe, dogovorjene v tem samoupravnem sporazumu.

56. člen

Učenec, ki se sprejme na prakso, ne sme biti ob nastopu mlajši od 15 let.

Število študentov in učencev za prakso določi svet za medsebojna razmerja v združenem delu na predlog direktorja TOZD oziroma delovne skupnosti.

XI. NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO GRADNJO

57. člen

TOZD oziroma delovna skupnost bo izločila namenska sredstva za stanovanjsko izgradnjo v višini najmanj 6 % od bruto osebnih dohodkov. V tem je zajetih tudi 0,3 % za gradnjo dijaških in študentskih domov.

O uporabi teh sredstev odloča delavski svet TOZD po določilih samoupravnega sporazuma o oblikovanju in delitvi sredstev za stanovanjsko izgradnjo.

XII. NAMENSKA SREDSTVA ZA IZOBRAŽEVANJE

58. člen

TOZD oziroma delovna skupnost bo izločila namenski znesek za izobraževanje v višini najmanj 1,5 % od bruto osebnih dohodkov, 0,5 % teh sredstev se združuje v sklad za štipendiranje na ravni občine.

Ta sredstva se lahko združujejo na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma med TOZD in so namenjena za splošno, družbeno, ekonomsko, politično in strokovno usposabljanje ob delu, za pridobitev poklicne izobrazbe in prekvalifikacije, za štipendiranje, za namenske investicije in za druge namene, v skladu z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi o kadrovske politiki in štipendiranju in drugimi samoupravnimi akti TOZD in podjetja.

Namenska poraba sredstev se odobri z letnim načrtom izobraževanja.

59. člen

Otrokom delavca, ki se je smrtno ponesrečil pri delu ali je bila nesreča pri delu vzrok težke invalidnosti, zagotovi TOZD štipendijo za ves čas šolanja iz sredstev za izobraževanje.

XIII. OSNOVE IN MERILA ZA DELITEV IN UPORABO SREDSTEV SKUPNE PORABE

1. Oblikovanje sredstev sklada skupne porabe

60. člen

Sredstva sklada skupne porabe se oblikujejo tako, da le-ta ne presegajo 70 % višine povprečnega mesečnega (bruto) osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, pomnoženo s povprečnim številom delavcev v TOZD oziroma delovne skupnosti ob koncu preteklega leta.

Poraba vseh sredstev sklada skupne porabe, razen sredstev, namenjenih za stanovanjsko gradnjo in za sredstva skladov solidarnosti, bo rastla za 25 % počasneje kot doseženi dohodek, povečan za obračunano amortizacijo nad minimalno predpisano stopnjo.

V tako oblikovana sredstva niso všteta namenska sredstva za:

- regres za letni dopust učencev poklicnih šol in učencev z učno pogodbo;
- stanovanjsko izgradnjo;
- gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje v višini najmanj 10 % izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu;
- preventivno zdravstveno varstvo;
- nagrade ob odhodu v pokoj (odpravnine);
- otroško varstvo;
- humanitarne organizacije;
- pomoč družini umrlega delavca.

Sredstva sklada skupne porabe se morajo oblikovati najmanj v taki višini, da se lahko krijejo izdatki za regres za letni dopust.

2. Regres za letni dopust

61. člen

Sredstva za izplačevanje regresa za izrabo letnega dopusta se oblikujejo v višini najmanj 1000 din in največ 1200 din na zaposlenega. Ta znesek se pomnoži s številom zaposlenih delavcev, v katerega se vštejejo tudi učenci poklicnih šol in učenci z učno pogodbo.

Tako oblikovana sredstva se povečajo za obvezne datjave.

V regres za letni dopust na delavca je všteto tudi regresiranje oskrbnega dne v počitniškem domu.

Do regresa za letni dopust je upravičen vsak delavec, ki ima pravico do izrabe dopusta in ga prejme pri tisti TOZD oziroma delovni skupnosti, pri kateri izrabi dopust.

Regres za izrabo letnega dopusta gre tudi učencem poklicnih šol in učencem s pogodbo.

Konkretno višino regresa za letni dopust za vsako leto posebej določa v okviru razpona delavski svet TOZD oziroma svet delovne skupnosti, na predlog konference sindikata podjetja. Predlog mora konferenca oblikovati najkasneje do konca marca za tekoče leto.

3. Solidarnostne pomoči

62. člen

Za solidarnostne pomoči se štejejo:

a) denarna pomoč delavcu v primeru daljše bolezni delavca ali ob smrti v ožji družini, v višini enkratnega povprečnega neto mesečnega osebnega dohodka zaposlenih v TOZD oziroma delovni skupnosti v preteklem letu;

b) enkratna pomoč ob elementarnih nesrečah ali požarih, ki so prizadeli delavca in njegovo družino;

c) enkratne letne obdaritve upokojenecv;

d) enkratna letna obdaritev otrok od 1. do 7. leta starosti;

e) enkratna pomoč ob nastanku težje invalidnosti;

f) enkratna pomoč delavcu, če utrpi zaradi nesreče pri delu telesne okvare, katere višina je odvisna od stopnje telesne okvare, in sicer:

- za 1. in 2. stopnjo — tri,
- za 3. in 4. stopnjo — dve,
- za 5. in 6. stopnjo — ena in pol,
- za 7. in 8. stopnjo — en povprečni osebni dohodek na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu, zmanjšan za prispevke iz osebnih dohodkov;

g) druge solidarnostne pomoči.

Predloge za te solidarnostne pomoči, razen pot tč. a) in f), poda osnovna organizacija sindikata TOZD oziroma delovne skupnosti.

Predloge za solidarnostne pomoči pod tč. c) in d) poda konferenca sindikata podjetja vsem osnovnim organizacijam sindikata v podjetju, najkasneje do 1. decembra tekočega leta.

4. Nagrade za delo ob odhodu v pokoj

63. člen

Nagrada ob odhodu delavca v pokoj (odpravnina) znaša:

1. če ima do 20 let delovne dobe v višini dvakratnega povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;

2. če ima nad 20 let delovne dobe v višini trikratnega povprečnega mesečnega neto osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

Tako oblikovana sredstva se povečajo za obvezne datjave.

5. Pomoč družini umrlega delavca

64. člen

Ob smrti delavca pripada njegovi družini pomoč v višini, ki je določena v 62. členu tega sporazuma.

V primeru smrti delavca zaradi nesreče pri delu gre njegovi družini pomoč v višini treh neto povprečnih osebnih dohodkov na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

Pravico do te pomoči ima delavec zakonec ali delavčevi otroci, ki še niso dopolnili 18 let, v primeru šolanja do 24 let pod pogojem, da je delavec skrbel za njihovo vzdrževanje.

Družini umrlega delavca se izplača tudi pomoč v višini pogrebnih stroškov po računih pristojne organizacije.

6. Nagrade ob delovnih jubilejih

65. člen

Delavci TOZD oziroma delovne skupnosti dobijo nagrade za vsakih dopoljenih prekinjenih 10 let delovne dobe pri podjetju oziroma pripojenih podjetjih.

Višina nagrade je za vse delavce v teku leta enaka.

Ne glede na čas delitve se šteje, da so delavci v tekočem letu dopolnili določeno delovno dobo.

Nagrade znašajo neto din:

- a) za 10 let delovne dobe 2300
- b) za 20 let delovne dobe 3450;
- c) za 30 let delovne dobe 4600.

Delavski svet TOZD oziroma delovna skupnost lahko ob večjih delovnih jubilejih sklene, da se delavcem dodelijo posebna priznanja in določi tudi obliko takšnega priznanja.

XIV. NADOMESTILA OSEBNEGA DOHODKA

66. člen

V vseh primerih, navedenih v tem poglavju, po katerih imajo delavci pravico do »nadomestila osebnega dohodka«, se obračunava nadomestilo v višini izplačane akontacije osebnega dohodka v tekočem mesecu, če ni s tem sporazumom oziroma z zakonom drugače določeno.

1. Odsotnost z dela

67. člen

Delavec ima pravico biti odsoten z dela in mu gre pri tem nadomestilo v primerih in ob pogojih, ki so skladno z zakonom

določeni v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. V navedenih primerih ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka.

2. Odsotnost zaradi iskanja zaposlitve

68. člen

V času, ko mora delavec ostati na delu, ima pravico med delom odhajati z dela, da bi našel novo zaposlitev.

Za čas odsotnosti po prejšnjem odstavku, določenem v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, ima delavec pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini povprečne akontacije osebnega dohodka za pretekle tri mesece.

3. Opravljanje javne funkcije

69. člen

Delavec ima pravico do nadomestila OD, kadar opravlja javne funkcije.

Nadomestilo se izplačuje na račun ustreznega organa in ustreza povprečni akontaciji OD, ki ga je imel delavec v preteklih treh mesecih, če ni v zakonu drugače določeno.

4. Pripor ali preiskovalni zapor

70. člen

Dokler je delavec v priporu, ima pravico do nadomestila OD, ki je enako tretjini akontacije, če preživlja družino, pa polovico akontacije OD.

Delavec ima pravico dobiti razliko do polnega nadomestila OD in druge pravice, ki se uveljavljajo iz dela, če je kazenski postopek s pravnomočno odločbo ustavljen, če je delavec s pravnomočno sodbo oproščen tožbe ali če je obtožba zavržena, vendar ne zaradi nepristojnosti.

Nadomestilo OD iz prvega in drugega odstavka tega člena dobi delavec na račun organa, ki je odredil pripor, in sicer v višini povprečne akontacije OD za pretekle tri mesece.

5. Odstranitev z dela (suspenz)

71. člen

Delavec, ki je odsoten z dela, ima za ta čas pravico do nadomestila OD, ki je enak polovici povprečne mesečne akontacije OD, ki ga je imel v preteklih treh mesecih.

Primeri, ko je delavec lahko začasno odstranjen z dela, so določeni v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Če je kazenski postopek zoper delavca, ki je bil odstranjen z delovnega mesta oziroma iz TOZD oziroma delovne skupnosti, ustavljen s pravnomočno odločbo ali če je delavec s pravnomočno sodbo oproščen obtožbe ali je obtožba zavržena, toda ne zaradi nepristojnosti oziroma če mu ni izrečen ukrep za hujšo kršitev obveznosti, mu gre razlika do polnega zneska akontacije OD, ki bi jo dobil, če bi bil ostal na svojem delovnem mestu.

6. Strokovno izobraževanje s pravico do nadomestila

72. člen

Če se delavca napoti na strokovno izobraževanje, specializacijo ali izpopolnjevanje ali na izvršitev določene naloge, ima med tako odsotnostjo z dela pravico do nadomestila OD.

7. Vojaške vaje, usposabljanje za obrambo in zaščito v teritorialni obrambi in civilni zaščiti, ko se delavec odzove pozivom vojaških in drugih organov, h katerim je klican brez svoje krivde

73. člen

Delavec ima v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu oziroma z zakonom pravico do nadomestila OD za čas vojaških vaj, usposabljanja in pouka za obrambo in zaščito v teritorialni obrambi in civilni zaščiti, ko se delavec odzove pozivom vojaških in drugih organov, h katerim je klican brez svoje krivde.

Nadomestilo se izplačuje na račun ustreznega organa in ustreza povprečni akontaciji OD, ki ga je imel delavec v preteklih treh mesecih, če ni v zakonu drugače določeno.

8. Letni dopust

74. člen

Med letnim dopustom ima delavec pravico do nadomestila OD, ki ne sme biti manjši od povprečne akontacije OD, ki jo je prejel v zadnjih treh mesecih pred nastopom dopusta. OD, dosežen v podaljšanem delovnem času, se ne upošteva.

9. Podaljšan porodniški dopust

75. člen

Po preteku porodniškega dopusta v trajanju najmanj 105 dni ima delavka, če to zahteva, pravico:

a) nadaljevati izrabo porodniškega dopusta še 141 dni ali

b) delati 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti.

Delavka oziroma delavec, ki izrabi porodniški dopust pod a) točko prvega odstavka tega člena, ima pravico do nadomestila OD po posebnih predpisih.

Delavka, ki dela 4 ure na dan do 12. meseca otrokove starosti, ima pravico do udeležbe pri delitvi sredstev za OD za 4 ure na dan. Za delovni čas nad 4 ure pa pravico do nadomestila OD po predpisih zdravstvenega zavarovanja.

Delavka, ki dela 4 ure na dan od 12. meseca do 3 let otrokove starosti, ima pravico do udeležbe pri delitvi sredstev za OD po dejanskem delu.

10. Nadomestila delegatom in članom delegacij

76. člen

Delavci, ki so izbrani, da opravljajo funkcijo delegata ali člana delegacije v organih družbenopolitičnih skupnosti in v samoupravnih skupnostih, imajo za čas odsotnosti z dela vse pravice in obveznosti delavca v združenem delu. Za čas odsotnosti imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka, kakor da bi delali.

Pravico do OD iz prejšnjega odstavka ima tudi delavec za čas, ko v svoji funkciji določen del svojega delovnega časa dela na stalnem delu v telesih teh skupnosti. TOZD oziroma delovna skupnost ima pravico do povračila sredstev za OD od skupnosti za čas, ko je delavec delal v njenem telesu po sporazumu, ki ga skleneta skupnost in TOZD oziroma delovna skupnost.

11. Nadomestila za delo v času udeležbe na mladinskih delovnih akcijah

77. člen

Delavci, ki so določeni, da se udeležijo mladinskih delovnih brigad, imajo za čas odsotnosti z dela vse pravice in obveznosti delavca v združenem delu. Za čas odsotnosti imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka, kakor da bi delali.

XV. OSEBNI DOHODEK PRIPRAVNIKOV

78. člen

Pripravniku gre akontacija osebnega dohodka v višini:

— če ima srednjo izobrazbo 70 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;

— če ima višjo izobrazbo 90 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu;

— če ima visoko izobrazbo 90 % povprečnega mesečnega osebnega dohodka na zaposlenega v SR Sloveniji v preteklem letu.

Pripravnikova akontacija OD je lahko za 20 % višja od dogovorjene v prejšnjem odstavku, če ima TOZD oziroma delovna skupnost v svojem samoupravnem sporazumu izdelana merila za ugotavljanje njegovega individualnega uspeha ali če je njegov pripravniški staž daljši kot eno leto.

Tako določena akontacija osebnega dohodka se poveča za dodatke za težje delovne razmere po tem sporazumu.

XVI. POSTOPEK SKLEPANJA SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

79. člen

Postopek za sklenitev oziroma spremembo ali dopolnitev samoupravnega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: predlog), se začne na pismeni predlog, ki ga lahko da katerakoli zainteresirana TOZD oziroma delovna skupnost ali sindikalna organizacija.

80. člen

Na podlagi pismenega predloga vodi nadaljnji postopek skupna komisija podjetja za usklajevanje, razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke (v nadaljnjem besedilu: skupna komisija podjetja), ki kot organ za pripravo in sestavo samoupravnega sporazuma pošlje glavne smernice in merila za sestavo predloga samoupravnega sporazuma vsem udeleženkam samoupravnega sporazuma in IO konference sindikata podjetja v 15-dnevno obravnavo.

81. člen

TOZD morajo predlog obravnavati in najkasneje v 15 dneh od dneva, ko so predlog sprejele, sporočiti predlagatelju in IO konference sindikata podjetja svojo odločitev, ali se vključujejo v postopek.

Odločitev o vključitvi v postopek zavezuje TOZD oziroma delovno skupnost (v nadaljnjem besedilu: udeleženka), da sodeluje v postopku kot udeleženka sporazuma do sprejema samoupravnega sporazuma.

82. člen

Po izteku 15-dnevnega roka predlaga skupna komisija podjetja predsedniku SDS, da skliče zasedanje SDS. Zasedanja SDS se udeležijo in sodelujejo v razpravi tudi delegati OO sindikata.

83. člen

Na podlagi stališč SDS ter na podlagi pripomb in predlogov posameznih udeležencev in OO sindikata, pripravi skupna komisija podjetja predlog in ga pošlje v razpravo in odločanje vsem udeleženkam, OO sindikata in IO konference sindikata podjetja.

84. člen

Pripombe in predloge k predlogu samoupravnega sporazuma pošljejo udeleženke in OO sindikata skupni komisiji podjetja najpozneje v 15 dneh od dneva, ko so sprejeli predlog.

Šteje se, da udeleženka in OO sindikata nimajo pripomb, če v roku, navedenem v prvem odstavku tega člena, ne odgovorijo skupni komisiji.

85. člen

Poslane pripombe k predlogu obravnava in uskladi skupna komisija podjetja ter poda besedilo predloga samoupravnega sporazuma v odločitev SDS. SDS na zasedanju obravnava predložen, usklajen predlog skupno s še eventualno neupoštevanimi pripombami posameznih udeleženk ter določi končno besedilo predloga in ga pošlje udeleženkam v sprejem.

86. člen

Sporazum sprejmejo delavci udeleženk tako, da ga obravnavajo na zborih delavcev in ko 2/3 vseh delavcev vsake udeleženke pismeno izjavi, da se strinjajo s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu.

87. člen

Ko je samoupravni sporazum sprejet pri vseh udeleženkah v postopku za njegovo sklenitev, sprejme SDS ugotovitveni sklep »da je samoupravni sporazum sprejet in da se objavi«. Samoupravni sporazum začne veljati 8 dni po objavi.

88. člen

TOZD lahko pristopi k samoupravnemu sporazumu po njegovi sklenitvi s tem, da je bil v TOZD sprejet v skladu z določili tega sporazuma in da je bil o pristopu obveščen SDS.

Z dnem, ko SDS ugotovi, da je TOZD pristopila k samoupravnemu sporazumu, prevzame TOZD vse pravice in obveznosti iz tega sporazuma.

XVII. ORGANI UDELEŽENCEV ZA IZVAJANJE SPORAZUMA

89. člen

Organi udeležencev za izvajanje sporazuma so:

1. skupni delavski svet podjetja;
2. skupna komisija podjetja;
3. komisija za obravnavo kršitev sporazuma.

1. Skupni delavski svet podjetja

90. člen

Skupni delavski svet podjetja zlasti:

- sprejema ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma;
- sprejema stališča do osnutka samoupravnega sporazuma oziroma sprememb in dopolnitev;
- zavzema na predlog skupne komisije podjetja stališča o posameznih vprašanjih, o katerih se skupna komisija podjetja ni sama odločila;
- sprejema splošne akte za izvajanje samoupravnega sporazuma;
- obravnava poročila skupne komisije podjetja o izvajanju sporazuma;
- po potrebi konkretizira določila sindikalne liste;
- odloča o pritožbah udeležencev zoper odločitve skupne komisije podjetja;
- izvoli skupno komisijo podjetja in komisijo za obravnavo kršitev sporazuma na predlog družbenopolitičnih organizacij TOZD in podjetja.

Sklepi SDS so obvezni za vse udeležence sporazuma in skupno komisijo podjetja.

2. Skupna komisija podjetja

91. člen

Skupna komisija podjetja šteje 9 članov in jo sestavljajo:

- 5 delegatov TOZD, izvoljenih po teritorialnem principu, in sicer:
 - štajersko področje — 1 delegat;
 - dolensko področje — 1 delegat;
 - ljubljansko in gorenjsko področje — 2 delegata;
 - primorsko in notranjsko področje — 1 delegat;
- po en delegat iz IO konference sindikata podjetja, sveta ZK podjetja, koordinacijskega odbora mladih delavcev podjetja;
- en delegat iz delovne skupnosti podjetja.

Delegati se volijo za 2 leti na predlog družbenopolitičnih organizacij TOZD in podjetja in so lahko ponovno izvoljeni. Skupna komisija podjetja je sklepčna, če je na seji več kot 2/3 njenih delegatov. Sklep je sprejet, če zanj glasuje več kot polovica prisotnih delegatov skupne komisije podjetja.

Po potrebi bo lahko skupna komisija podjetja povabila k sodelovanju tudi druge strokovne delavce iz podjetja in tudi izven podjetja. Le-ti pa nimajo pravice odločanja.

92. člen

Pristojnosti skupne komisije so:

- skrb za organiziran in usklajen potek sporazumevanja ter pripravljanja predlogov zasnov sporazuma ter spremembe in dopolnitve;
- skrb za izvajanje sporazuma;
- preverja skladnost samoupravnih sporazumov TOZD s tem sporazumom;
- presoja utemeljenost pristopa novih udeležencev k sporazumu glede na panogo dejavnosti pristopnikov;
- predlaga uvedbo postopka za kršitev sporazuma;
- daje avtentična tolmačenja sporazuma;
- določa merila za kritje stroškov skupne komisije podjetja;

— voli predsednika in namestnika ter določi tajnika komisije;

— opravlja druge naloge po določilih tega sporazuma.

93. člen

Sedež skupne komisije podjetja je pri DSP Ljubljana, Aškerčeva 3.

94. člen

Skupna komisija podjetja opravlja svoje delo na sejah.

Predsednik skupne komisije vodi delo komisije.

Tajnik skupne komisije pripravlja gradivo za zasedanje SDS in seje komisije, vodi zapisnike sej, skrbi za uresničitev sklepov in opravlja druge naloge.

95. člen

Za zbiranje in pripravlanje predlogov lahko skupna komisija podjetja imenuje ožje komisije ter jim tudi določi njihov delokrog.

3. Komisija za obravnavo kršitev sporazuma

96. člen

Komisijo za obravnavo kršitev sporazuma izvoli skupni delavski svet podjetja, na predlog družbenopolitičnih organizacij podjetja. Komisijo sestavlja 5 delegatov, ki zastopajo udeleženke sporazuma po dejavnostih, in to: eden iz grosistične dejavnosti; dva iz detajlistične dejavnosti; eden iz proizvodne dejavnosti in eden iz delovne skupnosti podjetja.

Komisija izvoli iz svoje srede predsednika. Delegati so izvoljeni za dobo 2 let in so lahko ponovno izvoljeni.

XVIII. UKREPI PROTI KRŠITELJEM SPORAZUMA

97. člen

Kot kršitev sporazuma se šteje vsako ravnanje udeležencev sporazuma, ki je v nasprotju z določbami tega samoupravnega sporazuma, zlasti pa:

- neredno ugotavljanje ustvarjanja dohodka po merilih sporazuma;
- neizpolnjevanje meril o razporejanju dohodka;
- neusklajenost samoupravnih splošnih aktov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke;
- odstopanje od rezultatov ocene delovnih mest udeležencev osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke po tem sporazumu;
- nepravčasno dajanje podatkov;
- dajanje napačnih sporočil o izpolnjevanju tega sporazuma;
- izplačevanje najnižjega osebnega dohodka izpod družbeno dogovorjenega limita oziroma najvišjega osebnega dohodka nad dogovorjenimi merili;
- neizpolnjevanje določil samoupravnega sporazuma glede uveljavitve sindikalne liste;
- razporejanje dohodka in sredstev za osebne dohodke v nasprotju z določili resolucije o družbeno-ekonomski politiki ali ustreznimi družbenimi dogovori.

98. člen

Ukrepi za kršitev tega samoupravnega sporazuma so:

- opomin, ki se pošlje vsem udeleženkam sporazuma;
- javni opomin, ki se objavi v glasilu Mercator;
- odprava kršitve in obvezna uskladitev z določili samoupravnega sporazuma v določenem roku, po sklepu komisije za obravnavo kršitev sporazuma.

Pri izreku ukrepa se poleg udeleženke sporazuma navede tudi ime odgovorne osebe.

Stroški postopka obravnavanja kršitve in objava bremenijo udeleženko sporazuma, ki je kršila sporazum.

99. člen

Pobudo za začetek postopka ugotavljanja kršitev sporazuma lahko da vsakdo in se postopek ugotavljanja kršitve začne na pismeno prijavo o kršitvi.

Skupna komisija podjetja je dolžna obravnavati in prijaviti vsak primer, če je pri razporeditvi dohodka udeleženka sporazuma preseгла obseg sredstev za osebno in skupno porabo delavcev, komisiji za obravnavo kršitev sporazuma.

100. člen

Prijava o kršitvi sporazuma se pošlje skupni komisiji podjetja. Prijavo je treba vložiti v 3 mesecih po ugotovitvi kršitve, najkasneje pa v 2 letih po nastanku kršitve.

Skupna komisija mora obravnavati prijavo najkasneje v 30 dneh po njenem prejemu in v tem roku pripraviti tudi potrebno gradivo. V tem roku mora prijavo in gradivo posredovati v obravnavo komisiji za obravnavo kršitev sporazuma.

101. člen

Komisija za obravnavo kršitev sporazuma ugotovi, ali je podana kršitev sporazuma, kakšna je kršitev, njeno težo in posledice, ter nato odloči o ukrepu.

102. člen

Če komisija za obravnavo kršitev sporazuma ugotovi, da so kršitve manjšega pomena in da se tudi brez izreka ukrepa lahko zagotovi pravilna uporaba določil sporazuma, lahko postopek ustavi.

103. člen

Na sejo, na kateri komisija za obravnavo kršitev sporazuma razpravlja in odloča o kršitvi sporazuma, mora povabiti predstavnika udeleženke sporazuma, ki je kršila sporazum. Predstavnika ima na seji pravico dajati dodatna pojasnila.

Če je predstavnik udeleženke sporazuma, ki je kršila sporazum, hkrati član skupne komisije podjetja oziroma komisije za obravnavo kršitev sporazuma, nima pravice odločati v postopku ugotavljanja kršitve.

Komisija za obravnavo kršitev sporazuma sklepa o ukrepu veljavno, če je bil sklep sprejet z najmanj 2/3 večino vseh članov komisije.

104. člen

Proti sklepu komisije za obravnavo kršitev sporazuma ima udeleženka sporazuma pravico vložiti zahtevo za varstvo pravic v roku 30 dni od dneva sprejema sklepa o izreku ukrepa na skupni delavski svet.

Skupni delavski svet sklepa o zahtevi za varstvo pravic z večino glasov vseh delegatov. Sklep je sprejet, če je zanj glasovalo več kot 2,3 vseh delegatov SDS.

Skupni delavski svet lahko zahtevi za varstvo pravic ugodi in zniža ukrep oziroma vrne zadevo v ponovni postopek ali pa zahtevo za varstvo pravic zavrne kot neutemeljeno.

Skupni delavski svet mora obravnavati zahtevek za varstvo pravic najkasneje v 30 dneh po prejemu zahtevka.

105. člen

Če udeleženka ni zadovoljna z dokončno odločitvijo skupnega delavskega sveta ali če se o njeni zahtevi za varstvo pravic ne odloči v roku 30 dni od njene vložitve, ima pravico v nadaljnjih največ 30 dneh, zahtevati varstvo svojih pravic pri sodišču združenega dela.

Varstvo pravic in obveznosti iz samoupravnega sporazuma lahko uveljavlja pri sodišču združenega dela tudi organizacija združenega dela (delovna organizacija oziroma prizadeta TOZD).

XIX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

106. člen

Delavec, ki ima 35 let (moški) oziroma 30 let (ženska) delovne dobe in ne more več iz zdravstvenih ali drugih objektivnih razlogov delati na delovnem mestu, ki ga

zaseda, se lahko razporedi na lažje oziroma manj zahtevno delovno mesto oziroma delo s tem, da se mu zagotovi enak osebni dohodek, kot ga je imel na delovnem mestu, na katerem je delal pred tem.

Za TOZD Veleblagovnico Beograd prenehajo veljati določbe tega sporazuma, ki so v nasprotju z določbami družbenega dogovora SR Srbije oziroma mesta Beograd.

107. člen

Udeleženke sporazuma se zavezujejo, da bodo določbe svojih samoupravnih splošnih aktov uskladile z določbami tega sporazuma v roku 3 mesecev od dneva njegove sklenitve.

108. člen

Določbe tega sporazuma se uporabljajo od 1. januarja 1976, če niso v nasprotju s samoupravnim sporazumom o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine SR Slovenije in veljavnimi predpisi.

TABELA VREDNOSTI TIPIČNIH DELOVNIH MEST (obračunske osnove)

Zap. št. DM	NAZIV DELOVNEGA MESTA	Vrednost del. mesta v točkah do:
1	2	3
1.	generalni direktor	9400
2.	namestnik generalnega direktorja	8000
3.	— direktor sektorja v DSP — direktor TOZD z več kot 450 letno povprečno zaposlenih	7500
4.	direktor TOZD z več kot 200 letno povprečno zaposlenih — direktor skupnosti TOZD Detajl	7000
5.	direktor TOZD do 200 letno povprečno zaposlenih	6800
Delovna mesta v DSP in TOZD s področja blagovnega prometa		
6.	pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP — pomočnik (namestnik) direktorja v TOZD — vodja sektorja, službe v TOZD	6500
7.	upravnik blagovnice — z več kot 100 letno povprečno zaposlenih — z več kot 8 milijonov din povprečnega mesečnega prometa	5600
8.	upravnik (poslovodja) blagovnice — z več kot 40 letno povprečno zaposlenih — z več kot 2,9 milijona din povprečnega mes. prometa	5000
9. poslovodja I. stopnje:		
a)	blagovnice — do 40 povprečno letno zaposl. — do 2,9 milijona din povprečnega mesečnega prometa	
b)	živilske prodajalne — z več kot 15 letno povprečno zaposlenih — z več kot 700.000 din povprečnega mesečnega prometa	
c)	prodajalne s tehničnim blagom (železnine, elektroprodajalne, prodajalne pohišva in ostalega industrijskega blaga) — z več kot 10 povprečno letno zaposlenih — z več kot 800.000 din povprečnega mesečnega prometa	
d)	prodajalne s tekstilnim blagom (perilo, konfekcija, metražno blago) — z več kot 7 povprečno letno zaposlenih — z več kot 600.000 din povprečnega mesečnega prometa	4800

1	2	3
10. poslovodja II. stopnje		
a)	živilske prodajalne — s 7 do 15 letno povprečno zaposlenih — s 300.000 do 700.000 din povprečnega mesečnega prometa	
b)	prodajalne s tehničnim blagom (železnine, elektroprodajalne, prodajalne pohišva in ostalega industrijskega blaga) — s 5 do 10 letno povprečno zaposlenih — s 400.000 do 800.000 din povprečnega mesečnega prometa	
c)	mesnice — z več kot 5 povprečno letno zaposlenih — z več kot 350.000 din povprečnega mesečnega prometa	
d)	restavracije, bifeji, delikatese — z več kot 5 povprečno letno zaposlenimi — z več kot 180.000 din povprečnega mesečnega prometa	
e)	prodajalne s tekstil. blagom (perilo, konfekcijsko in metražno blago) — s 3 do 7 povprečno letno zaposlenih — s 300.000 do 600.000 din povprečnega mesečnega prometa	4300
11. poslovodja III. stopnje		
a)	živilske prodajalne — do 7 povprečno letno zaposlenih — do 300.000 din povprečnega mesečnega prometa	
b)	prodajalne s tehničnim blagom (železnine, elektroprodajalne, prodajalne pohišva in ostalega industrijskega blaga) — z do 5 letno povprečno zaposlenih — z do 400.000 din povprečnega mesečnega prometa	
c)	prodajalne s tekstilnim blagom (perilo, konfekcija, metražno blago) — z do 3 povprečno letno zaposlenimi — z do 300.000 din povprečnega mesečnega prometa	
d)	mesnice — z do 5 povprečno letno zaposlenih — z do 350.000 din povprečnega mesečnega prometa	
e)	restavracije, bifeji, delikatese — z do 5 povprečno letno zaposlenih — z do 180.000 din povprečnega mesečnega prometa	3600
12.	vodja etaže v blagovnici	3800
13.	vodja oddelka v blagovnici	3600
14.	namestnik upravnika blagovnice z več kot 40 letno povprečno zaposlenih	4200
15.	namestnik poslovodje I. stopnje	3800
16.	namestnik poslovodje II. stopnje	3500
17.	namestnik poslovodje III. stopnje	3300
18.	prodajalec (v prodajalni, bifeju, mesnici, restavraciji)	3100
Delovna mesta v računovodski, analitsko razvojni službi in elektronski obdelavi podatkov		
19.	pomočnik (namestnik) direktorja v TOZD — vodja sektorja ali službe v DSP in TOZD — šef razvojno-planskega oddelka v DSP	6500
20.	pomočnik vodje sektorja ali službe v TOZD	5600
21.	samostojni referent	5000
22.	knjigovodja kontist	4600
23.	programer	4000

1	2	3
---	---	---

Delovna mesta v skladišču, transportu in vzdrževanju

24. vodja transportno-skladiščnega sektorja		
— z več kot 200 letno povprečno zaposlenih		
— z več kot 70 milijonov din povprečnega mesečnega prometa		6500
25. vodja skladiščne službe		
— z več kot 100 letno povprečno zaposlenih		
— z več kot 40 do 70 milijonov din povprečnega mesečnega prometa		5600
26. vodja skladiščne službe		
— z manj kot 100 letno povprečno zaposlenih		5000

1	2	3
---	---	---

27. vodja transportnega oddelka (službe)		
— vodja servisne službe		4300
28. pomočnik vodje skladiščne službe		
— z več kot 100 letno povprečno zaposlenih		
— s 40 do 70 milijonov din povprečnega mesečnega prometa		5000
29. vodja oddelka v skladišču		3500
30. skladiščnik		3100
31. šofer (avtomobil, mizar, finomehanik, električar, aranžer, strojni ključavničar, monter hladilnih naprav)		3100
32. delavec		2200

1.	2.	3.
----	----	----

Delovna mesta splošnih služb

33. pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP		
— pomočnik (namestnik) direktorja v TOZD		6500
— vodja sektorja ali službe v TOZD		6500
34. samostojni pravnik		5000
35. kadrovik		3900
36. referent v splošni službi		3000
37. administrator		2900
38. vodja tehničnega sektorja (službe) v TMI in Hladilnici		6500
39. čistilec-ka		od 1700 do 2040

TABELA VREDNOSTI TRŽIŠNIŠ

DELUVNA MESTA V TRANSPORTNO-SKLADIŠČNEM SEKTORJU

Vrednost tržišniš v milijardah dinov

1. pomočnik vodje skladiščne službe	2. vodja skladiščne službe	3. vodja transportnega oddelka (službe)
4. vodja skladiščne službe	5. vodja oddelka v skladišču	6. delavec

Delovna mesta v DSP in TOZD v področju blagovnega prometa

1. pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP in TOZD	2. vodja sektorja ali službe v TOZD	3. pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP in TOZD
4. pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP in TOZD	5. vodja sektorja ali službe v DSP in TOZD	6. pomočnik (namestnik) direktorja sektorja v DSP in TOZD

XIX. PREGLED O KONEČNI DOLOČBI

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve. Skupni delavski svet mora odgovarjati na zahteve v zvezi s končnimi dohodki v roku 30 dni od dneva vložitve.

13. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

14. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

15. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

16. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

17. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

18. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

19. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

20. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

21. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

22. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

23. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

24. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

25. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

26. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

27. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

28. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

29. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

30. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

31. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

32. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

33. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

34. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

35. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

36. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

37. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

38. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

39. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

40. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

41. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

42. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

43. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

44. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

45. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

46. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

47. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

48. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

49. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

50. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

51. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

52. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

53. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

54. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

55. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

56. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

57. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

58. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

59. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

60. pomočnik vodje sektorja ali službe v DSP

PRAVILNIK

o določanju tajnih podatkov ljudske obrambe in načinu njihovega zavarovanja

VSEBINA

- I. Splošne določbe
- II. Tajni podatki ljudske obrambe
- III. Ukrepi in postopki za zavarovanje tajnih podatkov ljudske obrambe
- IV. Odgovornost za kršitev dolžnosti varovanja tajnosti
- V. Končne določbe

Na podlagi 196. člena zakona o ljudski obrambi (Ur. list SFRJ, št. 22/74), 24. člena uredbe o merilih, po katerih se določajo za ljudsko obrambo pomembni podatki in o ukrepih za njihovo zavarovanje (Ur. list SFRJ, št. 6/75) in 3. člena pravilnika o merilih, po katerih se določa, katere za oborožene sile pomembne podatke je treba varovati kot državno ali vojaško tajnost in o načinu njihovega zavarovanja (Ur. list SFRJ, št. 12/75) in v skladu s 159. členom samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator, je SDS Mercator Ljubljana, n. sub. o., na svojem 10. rednem zasedanju dne 29. 1. 1976 sprejel naslednji

PRAVILNIK

O DOLOČANJU TAJNIH PODATKOV LJUDSKE OBRAMBE IN NAČINU NJIHOVEGA ZAVAROVANJA

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa vrste in stopnje tajnosti za ljudsko obrambo pomembnih podatkov iz delovnega področja OZD Mercator Ljubljana, n. sub. o., ukrepe in postopke za njihovo zavarovanje ter pogoje pod katerimi se ti podatki lahko pošiljajo ali odstopajo organom in osebam izven OZD Mercator Ljubljana, n. sub. o.

2. člen

Podatki ljudske obrambe v smislu tega pravilnika so listine in njihova vsebina, vojna in druga materialna sredstva, objekti, ukrepi in druge aktivnosti, ki bi utegnile škodovati varnosti države, ljudski obrambi in oboroženim silam, če bi bili odkriti.

3. člen

Vsakemu tajnemu podatku, ki se oceni kot tajni podatek ljudske obrambe, se določi vrsta in stopnja tajnosti ter ukrepe za zavarovanje. Dokumenti, ki vsebujejo podatke iz 2. člena tega pravilnika, se na določenem mestu označijo s predpisano vrsto in stopnjo tajnosti.

Dokumenti o tajnih materialnih sredstvih ali objektih, morajo imeti označeno tajnost, kot je določeno za materialna sredstva ali objekte, na katere se nanašajo.

Označbo tajnosti elaboratov, študij, analiz, načrtov in podobnih listin, kakor tudi tehnične in druge dokumentacije za materialna sredstva in objekte, morajo imeti tudi vse njihove priloge.

4. člen

Vrsta in stopnja tajnosti se določi v začetku dela oziroma zbiranja gradiva ali izvajanja določenih ukrepov, opravljen in nalog.

Vrsta in stopnja tajnosti se določi glede na oceno njihovega pomena in možnih posledic, ki bi nastopile, če bi bili odkriti.

Pri določanju vrste in stopnje tajnosti, če je to potrebno, se določijo tudi posebni ukrepi, tehnične in druge varnosti, ki jih je treba podvzeti za zavarovanje in zaščito tajnosti ter določiti osebe, ki so lahko vključene v izpolnjevanje nalog in seznanjanje s tajnimi podatki.

Tajnost podatkov ljudske obrambe določa vodja in upravitelj obrambnega načrta podjetja.

Vrsto tajnosti podatkov o ljudski obrambi lahko spreminjata samo osebi iz 4. odstavka tega člena.

5. člen

Vsi delavci podjetja, ki združujejo svoje delo za določen ali nedoločen čas, so dolžni po tem pravilniku varovati tajne podatke ljudske obrambe pred nepoklicanimi osebami.

Dolžnost varovanja tajnosti ne preneha s prenehanjem lastnosti delavca v združenem delu.

Določbe 1. odstavka in 2. odstavka tega člena veljajo za podatke, ki so s tem pravilnikom določeni za tajne, kot tudi za tiste podatke, ki so določeni s predpisom ali aktom pristojnega organa, z njim pa razpolaga podjetje.

Opustitev od obveznosti varovanja tajnosti iz delovnega področja podjetja da vodja obrambnih priprav.

II. TAJNI PODATKI LJUDSKE OBRAMBE

6. člen

Tajni podatki, ki so pomembni za ljudsko obrambo, vključno o oboroženih silah, so lahko državna, uradna ali vojaška tajnost.

7. člen

Državna tajnost so za ljudsko obrambo pomembni podatki, ki bi imeli hude posledice za varnost in obrambo države, če bi bili odkriti.

Državna tajnost so zlasti naslednji podatki:

1. razvojni obrambni načrt podjetja,
2. vojaško-politična predvidevanja in pregled potreb in drugih možnosti podjetja za vojno;
3. podatki o zmogljivosti vojne proizvodnje v delovni organizaciji;
4. analize in podatki o stanju obrambnih priprav v podjetju;
5. ukrepi za posebno obrambno pripravljenost, ki so predvideni za primer neposredne vojne nevarnosti.

Na listinah, ki pomenijo državno tajnost, mora biti v zgornjem desnem kotu označba »Ljudska obramba«, pod njo pa označba »Državna tajnost«.

8. člen

Uradna tajnost so za ljudsko obrambo pomembni podatki, ki bi utegnili imeti škodljive posledice za varnost in obrambo dežele, če bi bili odkriti nepoklicani osebi.

Vsakemu podatku, ki pomeni uradno tajnost se določi odvisno od njegovega pomena ena izmed naslednjih stopenj tajnosti: »strogo zaupno«, »zaupno« in »interno«.

9. člen

Uradna tajnost s stopnjo »strogo zaupno« so tisti podatki ljudske obrambe, ki bi utegnili imeti hujše škodljive posledice za varnost in obrambo države, če bi bili odkriti.

Uradna tajnost s stopnjo »strogo zaupno« so zlasti naslednji podatki:

1. obrambni in mobilizacijski načrt podjetja;
2. vojna organizacija in sistemizacija podjetja v primeru vojne;
3. celotne analize in ocene stanja obrambnih priprav podjetja;
4. objekti, ki imajo pomen za ljudsko obrambo;
5. vrste, skupne količine in razmestitev blagovnih rezerv podjetja;
6. vojni predpisi in drugi za ljudsko obrambo pomembni predpisi;
7. načrti o evakuaciji blagovnih fondov; ter ostali podatki ljudske obrambe v skladu z določili 14. člena citirane uredbe.

Na listine, ki pomenijo uradno tajnost s stopnjo »strogo zaupno« morajo biti v zgornjem desnem kotu druga pod drugo označbe »Ljudska obramba«, »Uradna tajnost«, »Strogo zaupno«.

10. člen

Uradna tajnost stopnje »zaupno« so tisti podatki ljudske obrambe, ki bi utegnili imeti škodljive posledice za varnost in obrambo države, če bi bili odkriti nepoklicani osebi oziroma podatki, ki so pomembni za uradne potrebe državnih organov, podjetja in drugih organizacij, ki po svojem pomenu niso tajni podatki iz 8. in 9. člena.

Uradna tajnost s stopnjo »zaupno« so zlasti naslednji podatki:

1. organizacija in formacija poveljstev, partizanske enote;
2. številno stanje partizanske enote in oborožitev;
3. materialno-finančno poslovanje in vaje partizanske enote;
4. pravila, instrukcije, posamezni predpisi in poročila o materialno-političnem stanju in kadrovskih spremembah na vojne dolžnosti v podjetju;
5. skupni podatki o organizaciji, sestavi in razvoju civilne zaščite ter o sredstvih osebne in kolektivne zaščite;
6. na vrste in zmogljivosti naravnih in umetnih zaklonišč za zavarovanje delavcev podjetja in materialnih dobrin v vojni, ter ostali podatki ljudske obrambe v skladu z določili 15. člena citirane uredbe.

Na listinah, ki pomenijo uradno tajnost s stopnjo »zaupno«, morajo biti v zgornjem desnem kotu druga pod drugo označbe: »Ljudska obramba«, »Uradna tajnost«, »Zaupno«.

11. člen

Uradna tajnost s stopnjo »interno« so tisti podatki ljudske obrambe, ki so pomembni za uradne potrebe državnih organov, podjetja in drugih organizacij, ki po svojem pomenu niso tajni podatki iz 9. in 10. člena tega pravilnika.

Na listinah, ki pomenijo uradno tajnost s stopnjo »interno«, morajo biti v zgornjem desnem kotu druga pod drugo označbe: »Ljudska obramba«, »Uradna tajnost«, »interno«.

12. člen

Podatki, sredstva, oborožitev in vojaška oprema, objekti, ukrepi, dejanja in druge za oborožene sile pomembne aktivnosti, ki se nanašajo na dejavnost enot in zavodov JLA ter enot in služb teritorialne obrambe, se morajo varovati kot državna ali vojaška tajnost na podlagi pravilnika o merilih, po katerih se določa, katere za oborožene sile pomembne podatke je treba varovati kot državno ali vojaško tajnost in o načinu njihovega zavarovanja.

III. UKREPI IN POSTOPKI ZA ZAVAROVANJE TAJNIH PODATKOV LJUDSKE OBRAMBE

13. člen

Delavci podjetja so pri opravljanju nalog na svojem delovnem področju dolžni organizirati ukrepe za zaščito tajnih podatkov, predpisanih z zakonom, drugimi predpisi in s tem pravilnikom.

Delavci podjetja so dolžni varovati tajne podatke, ki so jih zvedeli na svojem delovnem mestu ali na kakšen drug način.

Obveznost varovanja tajnih podatkov nastane v trenutku, ko se delavec z njimi seznanja in traja vse do tlej dokler organ, od katerega podatek izvira, ne določi, da je prenehala potreba po varovanju njegove tajnosti.

14. člen

Tajne podatke ljudske obrambe, ki izvirajo od državnih in drugih organov in organizacij, delavci podjetja uporabljajo, hranijo in z njimi ravnaajo glede na stopnjo tajnosti, ki jo je določil organ oziroma organizacija, od katere izhajajo izvirni podatki.

15. člen

Z dokumenti, ki vsebujejo tajne podatke, se lahko seznanijo v celoti samo tisti delavci podjetja, katerim je to nujno potrebno pri opravljanju službenih zadev, drugi delavci pa samo kolikor je potrebno, da bi mogli opravljati svoje službene dolžnosti.

Izpiski, zapiski ali podatki iz tajnih dokumentov, ki so nujni za delo, se lahko vnašajo samo v overjene in evidentirane uradne delovne notese, ki se varujejo kot izvirni dokument.

16. člen

Odnášanje tajnih dokumentov, označenih kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno« iz podjetja ni dovoljeno brez odobritve vodje obrambnih priprav ali od njega pooblaščen osebe.

Delavci podjetja, ki uporabljajo dokumente in podatke, ki so označeni kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno« so dolžni vpisati koga, kdaj in s katerimi podatki so seznanili izven podjetja.

17. člen

Prepovedano je snemanje tajnih dokumentov in podatkov ter vnašanje aparatov in drugih tehničnih sredstev za snemanje v objekte in prostore, v katerih so tajni podatki oziroma v objekte in prostore, ki pomenijo tajne podatke.

18. člen

Podatki, dokumenti in drugo gradivo, ki je označeno kot »državna tajnost« ali »stro-

go zaupno«, se mora obdelovati in hraniti v posebnih prostorih in blagajnah.

Prepovedan je dostop in vstop nepoklicanim osebam v prostore iz 1. odstavka tega člena, kakor tudi v objekte, ki so posebnega pomena za ljudsko obrambo.

19. člen

Pri izdelavi dokumentov, ki so določeni kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno« se na določenem mestu originala označi v koliko izvodih so izdelani in komu so dostavljeni.

Po končani izdelavi dokumentov, ki s stopnjami kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno« se morajo komisijsko uničiti indigo, matrice, izračuni, grafikoni, skice in drugo možno gradivo, katero je bilo uporabljeno pri njihovi izdelavi. Komisijo sestavljajo: delavec, ki je delal na dokumentu ali vodja pisarne in strojepiska.

20. člen

Sprejem in odpošiljanje tajnih dokumentov in podatkov se vpisuje v delovodnik tajnih dokumentov.

Dokumenti označeni kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno« se pošiljajo s kurirjem.

Dokumenti označeni kot »zaupno« ali »interno« se lahko pošiljajo po pošti kot priporočene pošiljke, če ne vsebujejo podatkov o obrambnih načrtih in konkretnih rešitvah obrambnih priprav.

Dokumenti, ki so označeni kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno«, se izročajo pooblaščenim osebam samo s pisnim potrdilom prejema.

Dolžnosti, na katerih se uporabljajo ali hranijo podatki označeni kot »državna tajnost« ali »strogo zaupno«, se sprejemajo oziroma predajajo zapisniško.

21. člen

Tujcem ni dovoljen vpogled v tajne podatke in dokumente ljudske obrambe in jim ni dovoljen pristop k sredstvom, objektom, napravam in prepovedanim conam, razen, če dobijo za to v smislu ustreznega predpisa potrebno dovoljenje. Kadar je tujcem dovoljen obisk v objekt, se jim lahko sporočijo podatki oziroma pokažejo sredstva in objekti v mejah danega dovoljenja.

Za vsak posamičen obisk tujca se določi oseba, ki ga bo spremljala in dajala potrebna pojasnila.

Pri referentu za LO in CZ se vodi knjiga o evidenci obiskov tujih državljanov.

22. člen

O izgubljenih ali na drug način odkritih tajnih podatkih ljudske obrambe morajo delavci podjetja takoj obvestiti vodjo obrambnih priprav ali upravitelja, sami pa ukrepajo, kar je potrebno, da se ohranijo sledi in odvrnejo posledice, ki bi zaradi tega lahko nastale. Vodja obrambnega načrta ali druga pooblaščen oseba obvesti o tem pristojni organ za ljudsko obrambo in tistega od katerega podatek izvira.

23. člen

Delavci podjetja so dolžni, da v primeru, če opazijo aktivnost, ki je usmerjena na odkrivanje tajnih podatkov LO, o tem ne-

mudoma obvestiti predpostavljene ali direktorja in v mejah svojih, z zakoni določenih pravic in dolžnosti preprečijo takšno aktivnost.

Ne šteje se za kršitev dolžnosti varovanja tajnosti, če se sporoči podatek, ki se sicer šteje kot tajnost po tem pravilniku:

1. pooblaščenim organom federacije, republike, mesta in občine, ki to zahtevajo;

2. pooblaščenim organom federacije, ki izvajajo inšpekcije;

3. drugim organom in organizacijam v določenem obsegu, kadar je to potrebno za opravljanje skupnih nalog in za usklajevanje obrambnih načrtov ter drugih ukrepov s področja ljudske obrambe.

S tajnimi podatki iz prejšnjega odstavka lahko seznanita druge osebe direktor in upravitelj obrambnega načrta.

24. člen

Obveščanje javnosti o pripravah s področja ljudske obrambe ter ukrepih in delu podjetja je pravica direktorja podjetja oziroma osebe, ki jo on pooblasti.

IV. ODGOVORNOST ZA KRŠITEV DOLŽNOSTI VAROVANJA TAJNOSTI

25. člen

Za kršitev dolžnosti varovanja in zaščite tajnih podatkov iz delovnega področja podjetja, katerih tajnost je določena z zakonom ali drugimi predpisi in s tem pravilnikom delavec podjetja odgovarja kazensko, če kršitev dolžnosti varovanja in zaščite tajnih podatkov predstavlja kaznivo dejanje po določbah kazenskega zakonika.

Razen odgovornosti iz prejšnjega odstavka ali če kršitev ne predstavlja kaznivo dejanje, delavec podjetja odgovarja za hujšo kršitev delovne dolžnosti:

1. če ne obvesti direktorja ali upravitelja obrambnega načrta o odkritju tajnih podatkov;

2. če ne varuje in ščiti podatkov, katerih tajnost je določena s predpisom in s tem pravilnikom;

3. če ne izvaja ali ne spoštuje ukrepov in postopkov, predpisanih za zavarovanje in zaščito tajnih podatkov.

V. KONČNE DOLOCBE

26. člen

Ta pravilnik je bil sprejet na seji skupnega delavskega sveta Mercator dne 29. 1. 1976, objavljen pa je v posebni številki glasila delovnega kolektiva Mercator ter se od tega dne uporablja.

27. člen

S sprejemom tega pravilnika preneha veljati pravilnik o zaščiti tajnosti, ki ga je sprejel na zasedanju dne 7. marca 1972 CDS podjetja in je bil objavljen v glasilu delovne skupnosti Mercator dne 26. marca 1972.

Generalni direktor:

Miran Goslar, l. r.

Predsednica skupnega DS:
Slavka Damjanovič, l. r.

PRAVILNIK

o volitvah in odpoklicu delegacij in delegatov podjetja Mercator Ljubljana, n. sub. o.

VSEBINA:

- I. SPLOŠNE DOLOČBE
- II. VOLILNA PRAVICA
- III. RAZPIS VOLITEV
 - a) Rok za razpis
- IV. ORGANI ZA IZVEDBO VOLITEV
 - a) Volilna komisija
 - b) Volilni odbori
 - c) Delo in odločanje organov za izvedbo volitev
- V. VOLILNA ENOTA
- VI. EVIDENCA VOLILNE PRAVICE
 - a) Volilni imeniki delovnih ljudi
 - b) Komisija za sestavljanje volilnih imenikov
 - c) Postopek sestavljanja, popravljanja in potrditev volilnih imenikov
- VII. KANDIDIRANJE
 - a) Predkandidacijski postopek
 - b) Kandidacijske konference
 - c) Delo kandidacijske konference
- VIII. KANDIDATNA LISTA
 - a) Ugotavljanje zakonitosti kandidatnih list
 - b) Razglasitev kandidatnih list
- IX. GLASOVANJE
 - a) Glasovanje na volišču
 - b) Glasovanje po pošti
 - c) Organizacija in delo na volišču
- X. UGOTAVLJANJE IZIDA GLASOVANJA NA VOLIŠČU
- XI. UGOTAVLJANJE VOLILNIH IZIDOV
- XII. PONOVDNE VOLITVE
- XIII. NADOMESTNE VOLITVE
- XIV. ODPOKLIC DELEGACIJ IN DELEGATOV
- XV. VARSTVO VOLILNE PRAVICE
- XVI. PREDHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Na podlagi 123. člena do 127. člena ustave SRS, ustreznih členov Zakona o volitvah in delegiranju delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti (Ur. l. SRS 7/74) in Zakona o evidenci volilne pravice ter 99. člena samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator Ljubljana n. sub. o. je skupni DS podjetja na zasedanju dne 29. 1. 1976 sprejel naslednji

PRAVILNIK

O VOLITVAH IN ODPOKLICU DELEGACIJ IN DELEGATOV PODJETJA MERCATOR LJUBLJANA n. sub. o.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Zaradi neposrednega uresničevanja pravic, dolžnosti in odgovornosti delavcev ter zaradi njihove organizirane udeležbe pri opravljanju funkcije samoupravljanja se v tem pravilniku določa postopek volitev in odpo-

klica delegacij in delegatov v delavske svete in druge organe upravljanja podjetja, TOZD in delovne skupnosti, skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, skupščine družbenopolitičnih skupnosti in druge delegatsko oblikovane organe in telesa, ki jih volijo delovni ljudje podjetja Mercator (v nadaljnjem besedilu: delegacij in delegatov).

2. člen

Ta pravilnik velja za podjetje kot celoto, kakor tudi za posamezno TOZD in Delovno skupnost podjetja oziroma skupnosti TOZD.

3. člen

Osnovna organizacija sindikata je nosilec in organizator družbenopolitične aktivnosti pri volitvah ter v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami organizira in usmerja družbenopolitične aktivnosti, ki omogočajo delavcem najširšo pobudo in udeležbo v procesu volitev delegacij in delegatov.

4. člen

Delegacije in delegati v delavski svet oziroma druge organe upravljanja se volijo za 2 leti.

Delegacije in delegati v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti in skupščine družbenopolitičnih skupnosti se volijo za 4 leta.

II. VOLILNA PRAVICA

5. člen

Pravico voliti in biti izvoljen v delegacijo oziroma za delegata imajo vsi delovni ljudje, ki združujejo svoje delo v oziroma delu delovnega procesa OZD, ki predstavlja volilno enoto za volitve.

6. člen

V delegacijo oziroma za delegata ne more biti izvoljen delavec, ki je kot individualni poslovodni organ ali kot član kolegijskega poslovodnega organa njemu odgovoren, in tudi ne delavec, ki samostojno opravlja druge s statutom in z zakonom določene vodilne funkcije.

V skupni DS ne morejo biti izvoljeni generalni direktor, njegov namestnik, vodilni delavci na ravni podjetja ter individualni poslovodni organ oziroma predsednik kolegijskega poslovodnega organa TOZD ter skupnosti TOZD.

7. člen

Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen v delegacijo oziroma za delegata v isti delavski svet oziroma organ upravljanja, skupščino samoupravne interesne skupnosti, skupščino družbenopolitične skupnosti ali drugega delegatsko oblikovanega organa oziroma telesa.

III. RAZPIS VOLITEV

8. člen

Volitve delegacij oziroma delegatov razpiše ustrezen delavski svet OZD. V razpisu volitev mora biti navedeno:

— organ oziroma delegacija, v katero se voli;

— dan glasovanja in čas, od kdaj do kdaj se bo glasovalo;

— člani volilne komisije in komisije za sestavljanje volilnih imenikov;

— volilne enote in število delegatov, ki jih voli vsaka volilna enota.

a) Rok za razpis

9. člen

Volitve morajo biti razpisane najpozneje 30 dni pred iztekom mandatne dobe delegacije oziroma delegatov.

Od dneva razpisa volitev do dneva glasovanja ne sme preteči manj kot 20 dni in ne več kot 45 dni.

Odločitev o razpisu volitev iz prvega odstavka tega člena se objavi v roku 5 dni na način kot se objavljajo splošni akti OZD.

10. člen

Če se opravljajo volitve po volilnih enotah ali po več voliščih, se lahko po potrebi razpiše glasovanje na različne dni.

IV. ORGANI ZA IZVEDBO VOLITEV

11. člen

Organi za izvedbo volitev so volilna komisija in volilni odbori.

12. člen

Organi za izvedbo volitev so pri svojem delu neodvisni in delajo po zakonu, statutu, tem pravilniku in po drugih na podlagi ustave in zakona izdanih predpisih.

a) Volilna komisija

13. člen

Volilno komisijo sestavljajo predsednik, tajnik in en član; vsak od njih ima namestnika.

14. člen

Volilna komisija:

— skrbi za zakonitost volitev;

— opravlja neposredno tehnično delo v zvezi s pripravljanjem volitev;

— ugotavlja ali je kandidatna lista za volitve sestavljena v skladu z zakonom;

— določa volišča in imenuje volilne odbore;

— opravlja inštruktažo volilnih odborov, skrbi za pravilnost njihovega dela in nadzoruje njihovo delo;

— potrdi volilne imenike delovnih ljudi;

— ugotavlja izid glasovanja in ga razglasa ter daje poročilo o izidu volitev in glasovanja;

— opravlja druge naloge, ki jih določa ta pravilnik.

b) Volilni odbori

15. člen

Volilni odbor sestavljajo predsednik in 2 člana; vsak od njih ima namestnika.

Volilni odbor se postavi za vsako volišče izmed delavcev, ki bodo volili na tem volišču.

16. člen

Volilne odbore imenuje volilna komisija najpozneje 3 dni od razpisa volitev.

Člani volilne komisije ne morejo biti hkrati člani volilnega odbora.

17. člen

Volilni odbori:

- neposredno vodijo volitve oziroma glasovanje na volišču;
- skrbijo za pravilnost in tajnost glasovanja;
- ugotavljajo izid glasovanja na volišču.

c) Delo in odločanje organov za izvedbo volitev

18. člen

Člani volilne komisije in volilnih odborov ter njihovi namestniki so lahko samo osebe, ki imajo volilno pravico.

Člani volilne komisije in volilnih odborov ter njihovi namestniki ne morejo biti hkrati kandidati, ki kandidirajo na teh volitvah; če član oziroma namestnik sprejme kandidato, mu po zakonu preneha funkcija člana oziroma namestnika v teh organih.

19. člen

Volilna komisija in volilni odbori so sklepni samo, če so navzoči vsi člani oziroma njihovi namestniki.

Volilna komisija in volilni odbori odločajo z večino glasov.

V. VOLILNA ENOTA

19.a člen

Volilno enoto in število delegacij oziroma delegatov, ki se volijo v posamezni volilni enoti, se določa s statutom OZD.

20. člen

Volilno enoto predstavljajo vsi delovni ljudje volilne enote, ki imajo volilno pravico za volitve delegacij in delegatov oziroma tega dela delovnega procesa.

Delegacija oziroma delegati se izvolijo po volilnih enotah tako, da je zagotovljena zastopanost delavcev vseh delov delovnega procesa v OZD in delovna ter socialna struktura njene delovne skupnosti.

Število delegatov mora biti v sorazmerju s številom delavcev vsakega dela delovnega procesa v volilni enoti.

21. člen

V volilni enoti se voli število delovnih ljudi v volilni enoti ustrezno število delegatov.

Za vsako volilno enoto je potrebno opraviti posebno kandidacijsko konferenco, ki sprejme kandidacijsko listo volilne enote. Dosledno temu morajo biti tudi volitve oblikovane po volilnih enotah.

VI. EVIDENCA VOLILNE PRAVICE

22. člen

Volilna pravica za volitve delovnih ljudi se evidentira z volilnimi imeniki delovnih ljudi, ki se sestavijo za vsake volitve in za vsako volilno enoto posebej.

23. člen

Delovni ljudje lahko uveljavljajo volilno pravico samo, če so vpisani v volilni imenik.

a) Volilni imeniki delovnih ljudi

24. člen

Volilni imeniki se sestavljajo za volitve v 2 izvodih in imajo naslednje stolpce: zap. številka, priimek in ime, spol, datum rojstva in pripombe.

Delovni ljudje se v volilni imenik vpisujejo po abecednem vrstnem redu.

25. člen

V volilni imenik se vpisujejo vsi delovni ljudje, ki združujejo delo v tej OZD oziroma volilni enoti in ki imajo aktivno volilno pravico.

b) Komisija za sestavljanje volilnih imenikov

26. člen

Volilne imenike sestavlja komisija za sestavljanje volilnih imenikov.

Komisija ima predsednika in 2 člana; vsak od njih ima namestnika.

27. člen

Komisijo za sestavljanje volilnih imenikov ob razpisu volitev ustanovi delavski svet OZD, imenuje pa tudi predsednika, dva člana in namestnike.

c) Postopek sestavljanja, popravljanja in potrditve volilnih imenikov

28. člen

Komisija za sestavljanje volilnih imenikov mora sestaviti volilne imenike v 8 dneh od imenovanja predsednika, 2 članov in namestnikov.

Za vsako volišče se sestavi poseben volilni imenik.

29. člen

Ko komisija sestavi volilni imenik, ga razgrne.

Vsak delovni človek, ki ima volilno pravico, ima pravico pregledati volilni imenik in zahtevati popravek.

Popravek je mogoče zahtevati najpozneje 5 dni pred dnem, ki je določen za volitve.

30. člen

Če komisija ugotovi, da je zahtevani popravek volilnega imenika utemeljen, izvrši tak popravek, v nasprotnem primeru pa zahtevke zavrne.

Odločbo o zavrnitvi zahtevka izda komisija v 24 urah od prejema zahtevka in jo vroči tistemu, na katerega se zahtevek nanaša.

31. člen

Zoper odločbo o zavrnitvi zahtevka se lahko tisti, na katerega se zahtevek nanaša, v

24 urah od prejema odločbe pritoži na pristojno sodišče.

Sklep pristojnega sodišča je dokončen.

32. člen

Popravki se izvršijo najpozneje 3 dni pred dnem, ki je določen za volitve oziroma 3 dni pred dnem, ki je določen za volitve, če je potrebno popraviti volilni imenik na podlagi sklepa sodišča.

33. člen

Volilni imenik potrdijo predsednik in člani komisije za sestavljanje volilnih imenikov oziroma njihovi namestniki s podpisom in pečatom OZD, pri kateri je komisija.

VII. KANDIDIRANJE**a) Predkandidacijski postopek**

34. člen

Evidentiranje možnih kandidatov za delegacije in delegate v predkandidacijskem postopku se vrši med delovnimi ljudmi v okviru organizacije sindikata in ostalih družbenopolitičnih organizacij OZD (ZK, ZSM).

b) Kandidacijske konference

35. člen

Kandidate za delegacije in delegate predlagajo in določajo delovni ljudje na kandidacijskih konferencah delovnih ljudi.

36. člen

Kandidacijsko konferenco sestavljajo vsi delovni ljudje volilne enote, ki imajo volilno pravico in ki so vpisani v volilne imenike.

37. člen

Kandidacijske konference skliče organizacija sindikata po volilnih enotah.

Kandidacijske konference se morajo sklicati po razpisu volitev in opraviti najkasneje 15 dni pred dnevom glasovanja.

38. člen

Na kandidacijski konferenci se razpravlja o kandidatih, ki so bili kot možni kandidati evidentirani v predkandidacijskem postopku in ki so bili kot možni kandidati predlagani na sami kandidacijski konferenci.

Po razpravi o kandidatih se sestavi in sprejme kandidatska lista.

c) Delo kandidacijske konference

39. člen

Kandidacijska konferenca je sklepna, če je na njej navzočih večina delovnih ljudi volilne enote, ki so vpisani v volilni imenik.

40. člen

Kandidacijska konferenca izvoli delovno predsedstvo, ki je sestavljeno iz predsednika in 2 članov ter zapisničarja.

41. člen

Delovni ljudje imajo pravico na kandidacijski konferenci spreminjati in dopolnjevati predlagane kandidate ter predlagati po

enega kandidata, ki se ga vnese v kandidatno listo, za katero glasuje kandidacijska konferenca.

Kandidate se predlaga ustno.

Predlaganje kandidatov, ki niso prisotni na kandidacijski konferenci, je možno le po njihovem predhodnem pristanku.

42. člen

Na kandidacijski konferenci delovni ljudje glasujejo posebej za vsakega predlaganega kandidata, po vrstnem redu kot so bili predlagani.

Glasuje se javno z dviganjem rok.

V kandidatno listo je sprejet vsak kandidat, ki dobi večino glasov delovnih ljudi.

43. člen

Kandidati na kandidatni listi morajo po svoji delovni in socialni sestavi ustrezati strukturi delovnih ljudi volilne enote.

44. člen

Sprejeto kandidatno listo podpišeta predsedujoči na kandidacijski konferenci in zapisnikar.

Na kandidacijski konferenci se piše zapisnik, ki ga podpišejo predsednik in člana delovnega predsedstva ter zapisnikar.

VIII. KANDIDATNA LISTA

45. člen

Volitve se opravijo po kandidatnih listah.

Kandidatna lista mora obsegati najmanj toliko kandidatov kot je treba izvoliti delegatov.

Kandidati so na listi navedeni po abecednem vrstnem redu. Pred imenom vsakega kandidata mora biti zaporedna številka.

46. člen

Kandidatna lista se pošlje volilni komisiji najpozneje 15 dni pred glasovanjem.

Kandidatni listi je treba priložiti zapisnik o delu kandidacijske konference in pismeno pristanek vsakega izmed kandidatov, ki se predlaga na listi, da sprejme kandidaturo.

a) Ugotavljanje zakonitosti kandidatnih list

47. člen

Ko prejme volilna komisija kandidatno listo, preizkusi takoj, ali je sestavljena po določilih zakona in tega pravilnika in ali je bila pravočasno vložena.

48. člen

Odločbo o zavrnitvi ali o ugotovitvi skladnosti z zakonom mora volilna komisija izdati najpozneje v 3 dneh po tem, ko je bila lista vložena. Če pa je bila lista dana v razpravo predsedniku kandidacijske konference, pa najpozneje v 3 dneh potem, ko prejme komisija popravljeno listo.

Odločbo o zavrnitvi ali o ugotovitvi skladnosti z zakonom in tem pravilnikom pošlje volilna komisija sklicatelju kandidacijske konference.

49. člen

Če je bila kandidatna lista zavržena v celoti ali deloma, pa zaradi tega na kandidatni listi ni niti toliko kandidatov, kot je treba izvoliti delegatov, se skliče ponovna kandidacijska konferenca te volilne enote.

Na ponovni kandidacijski konferenci se določi nova kandidatna lista, ki je vezana na tiste kandidate, glede katerih kandidatna lista ni bila razveljavljena.

50. člen

Če zaradi postopka določanja in preizkusa nove kandidatne liste na podlagi 48. in 49. člena tega pravilnika ni mogoče opraviti volitev v roku iz razpisa volitev, se opravijo naknadne volitve, najpozneje 7 dni po ugotovitvi, da je nova kandidatna lista v skladu z zakonom in tem pravilnikom.

b) Razglasitev kandidatnih list

51. člen

Volilna komisija razglasi sprejeto kandidatno listo skupaj s svojo ugotovitvijo, da je lista v skladu z zakonom in s tem pravilnikom najpozneje 5 dni pred dnevom volitev.

IX. GLASOVANJE

52. člen

Delovni ljudje volijo na voliščih neposredno s tajnim glasovanjem.

Za delegacijo oziroma za delegata je izvoljen delegat, ki dobi večino glasov vseh delovnih ljudi volilne enote, ki imajo volilno pravico.

Če je na kandidatni listi več kandidatov, kot je treba izvoliti delegatov, so izvoljeni tisti izmed delegatov, ki so dobili največ glasov. Če je bilo na ta način izvoljenih več kandidatov, kot je treba izvoliti delegatov, ker sta dva ali več med njimi, ki so dobili najmanj glasov, dobilo enako število glasov, se glede teh kandidatov z enakim številom glasov opravijo ponovne volitve.

a) Glasovanje na volišču

53. člen

Delovni ljudje, ki imajo volilno pravico, glasujejo praviloma neposredno na volišču.

Volišča določi volilna komisija.

b) Glasovanje po pošti

54. člen

Delovni ljudje, ki na dan volitev niso na kraju sedeža volilne enote, lahko glasujejo po pošti.

Volilni odbor delovnim ljudem iz prvega odstavka tega člena pošlje glasovnice z navodilom o glasovanju najmanj 5 dni pred dnevom volitev po pošti ali na drug zanesljiv način.

c) Organizacija in delo na volišču

55. člen

Za vsako volišče se določi poseben prostor.

Prostor, kjer se glasuje, mora biti urejen tako, da je zagotovljena tajnost izpolnjevanja glasovnic.

56. člen

Na volišču je treba razobesiti razglase o potrditvi kandidatnih list, o katerih se glasuje.

57. člen

Volilna komisija pripravi pravočasno za vsa volišča potrebno število glasovalnih skrinjic, tiskanih glasovnic, volilni imenik in drug volilni material.

58. člen

Na dan pred volitvami se zberejo predsednik in člani volilnega odbora v prostoru, kjer se bo glasovalo in prevzamejo proti potrdilu glasovalno skrinjico, potrebno število glasovnic, overjeni volilni imenik za območje volišča, overjene razglase o potrditvi kandidatnih list in drugo, kar je potrebno.

Volilni odbor prešteje glasovnice, pregleda glasovalno skrinjico in pripravi vse, kar je potrebno za glasovanje.

O prevzemu volišča in materiala se napravi zapisnik, ki ga podpišejo vsi člani volilnega odbora.

59. člen

Volilni odbor se zbere na dan volitev pravočasno v prostoru, določenem za glasovanje in napravi o stanju prostora in o stanju volilnega materiala zapisnik. Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora.

Predsednik volilnega odbora ob določeni uri razglasi, da se prične glasovanje.

Glasovanje se ne more začeti pred 4. uro zjutraj in ne končati po 22. uri.

60. člen

Ves čas glasovanja morajo biti navzoči vsi člani volilnega odbora oziroma namestniki.

61. člen

Predsednik volilnega odbora skrbi s pomočjo drugih članov odbora za red in mir na volišču.

62. člen

Delovni ljudje glasujejo na volišču volilne enote, v kateri so vpisani v volilni imenik.

Nihče, ki ni vpisan v volilni imenik, ne sme glasovati.

63. člen

Člani volilnega odbora morajo posamezniku pojasniti, kako se glasuje ter mu izročiti glasovnico.

Posebno morajo člani volilnega odbora paziti na to, da posameznika nihče ne ovira, ko izpolnjuje glasovnico.

64. člen

Vsako izpolni glasovnico tako, da obkroži zaporedno številko pred imenom tistih kandidatov, za katere želi glasovati.

Posameznik lahko glasuje za toliko kandidatov, kot je treba izvoliti kandidatov, vendar samo za tiste kandidate, katerih imena so vpisana na glasovnici.

Ko posameznik izpolni glasovnico, jo odda v glasovalno skrinjico in odide z volišča.

65. člen

Volilni odbor ne sme odreči glasovanja nikomur, ki je vpisan v volilnem imeniku za to volišče.

66. člen

Glasovanje traja nepretrgoma v urah, določenih v razpisu volitev; samo zaradi nereda sme volilni odbor glasovanje prekiniti, dokler se ne vzpostavi red. V zapisnik se

vpiše, zakaj je bilo glasovanje prekinjeno in za koliko časa.

Ob določeni uri se volišče zapre; po tem času se ne sme nikogar več pustiti na volišče, delovni ljudje, ki so že na volišču pa imajo pravico glasovati.

Če je bilo glasovanje zaradi nereda prekinjeno za več kot eno uro, se glasovanje podaljša za toliko časa, kolikor je bilo prekinjeno nad eno uro.

67. člen

O glasovanju se piše zapisnik; vanj se vpišejo vsi pomembni dogodki na volišču.

Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora.

X. UGOTAVLJANJE IZIDA GLASOVANJA NA VOLIŠČU

68. člen

Ko je glasovanje končano, prešteje volilni odbor neuporabljene glasovnice, ki jih da v poseben omot in omot zapečati.

Nato ugotovi volilni odbor po volilnem imeniku število tistih, ki so glasovali. Potem odpre glasovalno skrinjico in ugotovi za vsakega kandidata posebej, koliko je dobil glasov in koliko glasovnic je neveljavnih.

Če se pokaže razlika med številom delovnih ljudi, ki so glasovali po volilnem imeniku ter številom glasov oddanih po glasovnicah, velja izid glasovanja po glasovnicah.

69. člen

O delu volilnega odbora pri ugotavljanju izida glasovanja se sestavi zapisnik. Vanj se vpiše: koliko je na območju volišča volilnih upravičencev po volilnem imeniku, koliko delovnih ljudi je glasovalo po volilnem imeniku, koliko jih je skupno glasovalo po glasovnicah, koliko glasov je dobil posamezni kandidat in koliko glasovnic je bilo neveljavnih. V zapisnik se vpišejo tudi morebitna posebna mnenja in pripombe članov volilnega odbora.

Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora.

Predsednik volilnega odbora razglasi izid glasovanja na volišču.

70. člen

Volilni odbor da v omot vse zapisnike, volilni imenik ter uporabljene glasovnice ter zapečateni omot z neuporabljenimi glasovnicami. Omot zapečati in ga pošlje volilni komisiji.

XI. UGOTAVLJANJE VOLILNIH IZIDOV

71. člen

Izid glasovanja na volitvah ugotovi volilna komisija na podlagi zapisnikov volilnih odborov o izidu glasovanja na voliščih.

72. člen

Volilna komisija priključi glasovnicam, ki so bile oddane na voliščih, tudi glasovnice, ki so prispele po pošti, najpozneje 3 dni po dnevu glasovanja.

73. člen

Ko volilna komisija ugotovi volilne izide, izdela poročilo o izidu volitev, ki obsega:

— koliko je v OZD delovnih ljudi, ki imajo volilno pravico;

— koliko od njih je glasovalo na volišču, koliko po pošti;

— koliko kandidatov je bilo na potrjeni kandidatni listi ter rojstno ime, priimek in prebivališče vsakega kandidata;

— koliko kandidatov je bilo treba izvoliti, koliko glasov je dobil vsak kandidat;

— koliko glasovnic je bilo neveljavnih;

— rojstno ime, priimek in prebivališče izvoljenih kandidatov;

— morebitne pripombe članov komisije.

74. člen

O delu volilne komisije pri ugotavljanju volilnih izidov se piše zapisnik.

Zapisnik podpišejo vsi člani volilne komisije.

75. člen

Volilna komisija razglasi izid glasovanja in pošlje delavskemu svetu zapisnik o svojem delu in poročilo o izidu glasovanja.

76. člen

Če volilna komisija ugotovi, da so bile pri volitvah na posameznih voliščih ali na vseh voliščih take nepravilnosti, ki bi utegnile vplivati na izid volitev, razveljavi glasovanje na posameznih ali na vseh voliščih ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno.

XII. PONOVNE VOLITVE

77. člen

Ponovne volitve se opravijo:

— če se razveljavijo volitve zaradi nepravilnosti pri volitvah;

— če pri volitvah ni dobilo ustreznega števila glasov toliko delegatov, kot bi jih bilo treba izvoliti, se za te delegate volitve ponovijo;

— če je kandidiralo več kandidatov kot pa je bilo treba izvoliti delegatov, pa je dvoje ali več kandidatov, ki so dobili med njimi najmanj glasov, dobilo enako število glasov, se za te delegate volitve ponovijo.

78. člen

Ponovne volitve razpiše volilna komisija, druge ponovne volitve pa delavski svet OZD.

V odločitvi o razpisu ponovnih volitev je treba navesti rok od katerega prično teči roki za opravljanje volilnih dejanj.

XIII. NADOMESTNE VOLITVE

79. člen

Nadomestne volitve se opravijo, če delegatu predčasno preneha mandat:

— če umre;

— če izgubi volilno pravico;

— če je s pravnomočno sodbo sodišča obsojen na kazen zapora daljšo od 6 mesecev ali na hujšo kazen;

— če je odpoklican;

— če sprejme odstop njegova volilna enota;

— če nastopi delo oziroma funkcijo zaradi katere ne bi mogel biti izvoljen za delegata;

— če preneha združevati delo v OZD oziroma volilni enoti.

80. člen

Nadomestne volitve razpiše delavski svet OZD.

Nadomestne volitve se morajo opraviti najpozneje v 3 mesecih od dneva, ko je bilo mesto delegacije oziroma delegata izpraznjeno.

Mandat na nadomestnih volitvah izvoljenih delegacij in delegatov traja do poteka časa, za katerega so bili izvoljeni delegati, ki jim je predčasno prenehal mandat.

XIV. ODPOKLIC DELEGACIJ IN DELEGATOV

81. člen

Delovni ljudje lahko odpokličejo delegacijo oziroma organ upravljanja kot celoto oziroma posamezne delegate na način, ki je določen s statutom in tem pravilnikom v skladu z zakonom.

82. člen

Predlog za začetek postopka za odpoklic lahko poleg delovnih ljudi volilne enote dajo tudi organizacije sindikata, ostale družbenopolitične organizacije, organi oziroma delegacije, katerih član je delegat, organi upravljanja in organi družbenopolitičnih skupnosti.

Delovni ljudje, organi in organizacije iz prvega odstavka tega člena predlagajo odpoklic na konferenci volilne enote, ki je izvolila delegacijo oziroma delegata, za katerega se predlaga odpoklic.

83. člen

Konferenco skliče organizacija sindikata, ki je v skladu s 37. členom tega pravilnika sklicala kandidacijsko konferenco, na kateri so bili delegati kandidirani.

V predlogu za odpoklic je treba navesti razloge zakaj se predlaga odpoklic.

84. člen

Predlog za odpoklic se pošlje volilni komisiji, ki predlog preizkusi na način, kot preizkuša zakonitost kandidatnih list.

Volilna komisija ne preizkuša utemeljenosti predloga za odpoklic.

85. člen

Glasovanje o odpoklicu razpiše ustrezni delavski svet oziroma volilna komisija, če naj se odpokličejo vsi delegati.

Delovni ljudje glasujejo z glasovnico, na kateri je označena delegacija oziroma delegat, ki naj se odpokliče. Pod to označbo so napisane besede ZA ODPOKLIC in PROTI ODPOKLICU.

Glasuje se tako, da se obkroži ustrezni besedi.

Glede glasovanja o odpoklicu se primerno uporabljajo določbe o glasovanju o volitvah.

86. člen

Postopek za odpoklic se opravi samo v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen delegat, ki naj se odpokliče.

87. člen

Delegacija oziroma delegat je odpoklican, če je za odpoklic glasovala večina delovnih ljudi volilne enote.

Izid glasovanja o odpoklicu ugotovi volilna komisija, napozneje naslednji dan po glasovanju o odpoklicu in ga objavi.

na potek kandidiranja, glasovanja oziroma odpoklica.

določeni s samoupravnim sporazumom o združevanju za sprejetje statuta in drugih splošnih aktov podjetja.

XV. VARSTVO VOLILNE PRAVICE

88. člen

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri delu kandidacijskih konferenc, konferenc, na katerih se obravnava predlog za odpoklic ter zaradi nepravilnosti pri delu volilnih odborov pri volitvah oziroma pri glasovanju o odpoklicu, ima vsak kandidat oziroma delegat, katerega odpoklic se predlaga in vsak delovni človek, ki ima pravico odločati na kandidacijski konferenci oziroma konferenci za odpoklic, pravico vložiti ugovor pri volilni komisiji.

90. člen

Zoper odločbo volilne komisije lahko vloži prizadeti volivec oziroma kandidat ali delegat pritožbo na pristojno sodišče, najpozneje v 2 dneh po prejemu odločbe.

93. člen

Za dajanje pojasnil posameznih določb tega pravilnika je pristojen skupni delavski svet podjetja.

91. člen

Če se razveljavi delo kandidacijske konference, konference o odpoklicu ali glasovanja na volišču, volilna komisija o tem obvesti sklicatelja kandidacijske konference oziroma konference za odpoklic oziroma volilni odbor ter odredi, da se v določenem roku skliče nova kandidacijska konference, konference o odpoklicu oziroma izvede glasovanje.

94. člen

Ta pravilnik stopi v veljavo 8 dni od dneva objave.

89. člen

Volilna komisija lahko razveljavi delo kandidacijske konference, konference o odpoklicu ali glasovanja na volišču, na katerih ugotovi nepravilnosti, ki so bistveno vplivale

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

92. člen

Spremembe in dopolnitve tega pravilnika se opravijo na način in pod pogoji, ki so

Predsednica
skupnega delavskega sveta:

Slavka Damjanovič, l. r.

preteklega leta

S kratkim pregledom postavk bilance uspeha — to je dohodkov izdatkov in finančnega izida, ki se pojavlja v obliki doseženega dohodka kot razlike med njima — ter pregledom stanja sredstev in njihovih virov ob koncu obratunskega obdobja smo zdeli prikazati naša prizadevanja pri doseganju zastavljenih ciljev. Iz njih bomo izvedeli, v kolikšni meri je poslovna politika Mercatorja usmerjena v skladu s pričakovanji in zmanjšanje stroškov pripomogla k povečanju finančnega uspeha. Pri tem je potrebno pripomniti, da so prikazani podatki zbir dosežki vseh TOZD vključno s tistimi, ki so bile priključene v letu 1975. Skupnostni podatki in delovne skupnosti in ne kažejo nujno tudi prikaza v posamezni TOZD. Pri primerjavi podatkov iz različnih let pa poleg

bratruvanja podatkov različnih TOZD ne smemo prezreti inflacije, ki lahko dobi različne podatke o stopnji dinamike. Da bi bili podatki čim bolj nazorni, jih bomo v večini primerov prikazali v obliki relativnih števil. Ustavimo se najprej pri bilanci uspeha, kot enim delu zaključnega računa. Dohodek kot razlika med rednimi in izrednimi dohodki in izdatki je dosegel na koncu leta 1975 višino 448.644.525 din in predstavil je 13% povečanje rezultata doseženega v letu 1974. To povečanje je bilo posledica večjega relativnega porasta dohodkov, kot pa je bilo povečanje na strani izdatkov. Tabela 1, 2, 3 prikazujejo sestavo porabljenih sredstev in celotnega dohodka ter dinamiko posameznih kategorij.

Trije prazniki so na pragu: 27. april, 1. maj in 9. maj. Čestitamo vsem delavcem Mercatorja!

Družbeno-politične organizacije
Samoupravni organi
Uredništvo «Mercatorja»

Tabela 1: Struktura porabljenih sredstev

	1974	1975	Indeks
— zaloge v proizvodnji na začetku leta	0,2	0,4	308
— materiali stroški	12,4	11,0	110
— amortizacija	1,3	1,4	134
— nabavna vrednost razlike in trgovskega blaga	83,5	86,2	125
— sredstva izdatki in popravila finančnega rezultata	1,1	1,3	154
— zaloge na koncu leta	0,5	0,3	95
vsa porabljena sredstva	100,0	100,0	124

Tabela 2: Struktura in dinamika materialnih stroškov

	1974	1975	Indeks
— porabljeni materiali	81,7	79,6	106
— proizvodne in neproizvodne storitve	12,9	14,5	123
— dnevnice, cestnine, dajatki	0,7	0,8	134
— reklama, reprezentanca	1,1	1,2	97
— drugi materialni stroški	3,6	4,7	145
vsa porabljena sredstva	100,0	100,0	124

Leto 1976 je odločilno za preobrazbo našega družbenoekonomskega sistema. Od gospodarske reforme sem, to je v času desetih let, nisimo doživeli toliko sprememb. Za začetek je bila revalorizacija osnovnih sredstev, nato multilaterarna kompenzacija in v zadnjih dneh preteklega leta sprejetje zakona o zavaranju plačil med uporabniki družbenih sredstev in ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela. Vsebina obeh zakonov je v bistvu naša druga gospodarska reforma, ki spramaj medsebojne odnose in porabo med uporabniki družbenih sredstev. Ni čudno, da je vsa naša družbenoekonomska aktivnost usmerjena v realizacijo novih zakonov. Strošna reformacija našega sistema je naša prva reforma, ki je temeljena na odgovornosti in plačilu. Zato je naša prva reforma, ki je temeljena na odgovornosti in plačilu. Zato je naša prva reforma, ki je temeljena na odgovornosti in plačilu.

Leto 1976 je odločilno za preobrazbo našega družbenoekonomskega sistema. Od gospodarske reforme sem, to je v času desetih let, nisimo doživeli toliko sprememb. Za začetek je bila revalorizacija osnovnih sredstev, nato multilaterarna kompenzacija in v zadnjih dneh preteklega leta sprejetje zakona o zavaranju plačil med uporabniki družbenih sredstev in ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela. Vsebina obeh zakonov je v bistvu naša druga gospodarska reforma, ki spramaj medsebojne odnose in porabo med uporabniki družbenih sredstev. Ni čudno, da je vsa naša družbenoekonomska aktivnost usmerjena v realizacijo novih zakonov. Strošna reformacija našega sistema je naša prva reforma, ki je temeljena na odgovornosti in plačilu. Zato je naša prva reforma, ki je temeljena na odgovornosti in plačilu.

Urejanje delovnega sistema — izhaja iz... Glasilo delovnega kolektiva «Mercator» — izhaja iz... Uredništvo «Mercatorja» — izhaja iz... Družbeno-politične organizacije... Samoupravni organi... Uredništvo «Mercatorja»

BELEŽKE:

xbrževanju za sprejeto...
Ta pravilnik stori v veljavo 3 dni po...
Za daljše pojasnje posrežemo...
svet podjetja.

67. člen

Ta pravilnik stori v veljavo 3 dni po...
Za daljše pojasnje posrežemo...
svet podjetja.

X. UGOTAVLJANJE IZIDA GLASOVANJA NA VOLIŠČU

68. člen

Prisedelnici...
Vsi člani volilnega odbora...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

69. člen

Ugotavljanje izida glasovanja...
Vsi člani volilnega odbora...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

70. člen

Volilni odbor...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

XI. UGOTAVLJANJE VOLILNIH IZIDOV

71. člen

Izid glasovanja na volilnih...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

72. člen

Volilna komisija...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

73. člen

Izid glasovanja...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

74. člen

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

92. člen

Spremenbe...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

XVII. PONOVNE VOLITVE

77. člen

Ponovne volitve...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

78. člen

Ponovne volitve...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

XIII. NADOMESTNE VOLITVE

79. člen

Nadomestne volitve...
Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

XV. VARSTVO VOLILNE PRAVICE

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

83. člen

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

84. člen

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

85. člen

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.

86. člen

Pravilnik volilnega odbora...
zapisnik glasu.